

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

SOCIALSTATISTIK

LEVNADSKOSTNADERNA
I SVERIGE 1913—1914

DEL II. LOKALMONOGRAFIER

5. JÖNKÖPING

Centralbiblioteket

Ref.
Oi-c
SOS

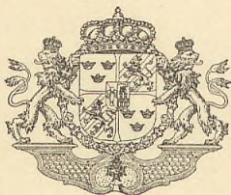

Ref. mag.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

SOCIALSTATISTIK

LEVNADSKOSTNADERNA
I SVERIGE 1913—1914

DEL II. LOKALMONOGRAFIER

5. JÖNKÖPING

AV

K. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1918

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

174409

I nådigt brev den 16 maj 1913 uppdrog Kungl. Maj:t åt socialstyrelsen att anordna och utföra en allmän levnadskostnadsundersökning, berörande sådana orter i Sverige, vilka själva bestrede kostnaderna för primärmaterialets insamlande. Bearbetningen och publiceringen av det inkomna primärmaterialet skulle verkställas av socialstyrelsen, som även ägde att utarbета och tillhandahålla för undersökningen erforderliga hushållsböcker.

Det vid undersökningen inkomna materialet är avsett att bearbetas *dels* till lokalmonografier över de mindre bemedlades levnadskostnader å vissa viktigare undersökningsorter, *dels* till en sammanfattande och jämförande redogörelse över dessa förhållanden å samtliga av undersökningen berörda orter. Sistnämnda framställning kommer även att innehålla en utförlig redogörelse för undersökningens planläggning och genomförande samt det använda hushållsboksformuläret m. m. I särskild tabellbilaga skall därjämte för *varje hushåll* meddelas uppgifter om hushållens sammansättning, deras inkomster och utgifter under räkenskapsåret samt de konsumerade kvantiteterna av vissa varuslag.

Av förenämnda lokalmonografier överlämnas härmed till offentligheten den femte, innehållande en redogörelse för levnadskostnaderna i *Jönköping* 1913—1914. I anslutning härtill meddelas jämväl för Jönköpings vidkommande huvudresultaten av den kompletterande levnadskostnadsundersökning, avseende maj månad 1916, som på hemställen av statens livsmedelskommission utförts inom socialstyrelsen.

Den närmaste ledningen av de större socialstatistiska specialundersökningarna, uti vilken serie här ifrågavarande utredningar ingå, handhaves inom styrelsen av t. f. förste aktuarien Ivar Arnoldsson, under vars överinseende efterföljande berättelse utarbetats av e. o. amanuensen A. Twengström.

Stockholm i december 1917.

GUNNAR HUSS.

NILS BERGSTEN.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Text.

	Sid.
Inledning	7
I. Hushållens sammansättning m. m.	11
II. Hushållens inkomster och utgifter	15
III. Födans sammansättning efter kostnad	31
IV. Inkomster och utgifter per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper	38
V. Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag	43
VI. Prislägen för vissa varuslag	46
VII. Jämförelse mellan inkomsternas och utgifternas fördelning bland mindre bemedlade i Jönköping och Stockholm	49
VIII. Förändringar i livsmedelskostnaderna i Jönköping under tiden 1905—1917	56
IX. Dyrtidens inflytande på förbrukningen	61

Tabeller.

Tab. 1. Inkomster och utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper	74
Tab. 2. Inkomster och utgifter i medeltal per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper	80
Tab. 3. Konsumerade kvantiteter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper	86
Tab. 4. Konsumerade kvantiteter i medeltal per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper	87
Tab. 5. Prislägen för vissa varuslag	88

	Antal slutförda hushållsböcker		Antal slutförda hushållsböcker
Örebro län	17	Västernorrlands län	8
Karlskoga	17	Skönsberg	1
Västmanlands län	89	Sollefteå	7
Västerås	78	Jämtlands län	3
Sala	11	Järpen	3
Kopparbergs län	29	Norrbottnens län	64
Hedemora	16	Luleå	17
Ludvika	13	Boden	8
Gävleborgs län	131	Malmberget	11
Gävle	100	Kiruna	28
Söderhamn	24		
Bollnäs	7		
			Summa 1 619

Samtliga rikets län, med undantag av Kalmar, Blekinge, Skaraborgs och Västerbottens län, äro, såsom synes, mer eller mindre fylligt representerade i undersökningen. Av rikets 11 största städer, vilkas folkmängd den 1 januari 1915 översteg 25 000 invånare, deltaga 7 i undersökningen, nämligen Göteborg, Malmö, Gävle, Hälsingborg, Eskilstuna, Jönköping och Uppsala. Förutom Stockholm, där en motsvarande undersökning ägt rum 1907—1908, saknas alltså av ifrågavarande större städer endast Norrköping, Örebro och Karlskrona.

Från samtliga 39 undersökningsorter hava inkommit tillsammans 1 619 under ett helt år förda hushållsböcker. Då hela antalet utdelade hushållsböcker utgjorde 2 325, hava sålunda icke mindre än 69.6 % slutförts under ett års tid, medan 30.4 % av de personer, som erhållit hushållsbok, av olika anledningar upphört med bokföringen före räkenskapsårets slut eller ej påbörjat densamma. Med hänsyn till den stora avfallsprocent, som plägar känneteckna dylika undersökningar, får det uppnådda resultatet anses såsom utomordentligt gott.

För tillkomsten och omfattningen av den kompletterande levnadskostnadsundersökning, avseende maj månad 1916, som likaledes enligt nädigt uppdrag utförts inom socialstyrelsen, lämnas en kortfattad redogörelse i kap. IX. Dyrtidens inflytande på förbrukningen (sid. 61).

Vad särskilt undersökningen i Jönköping beträffar, må följande anföras rörande dess anordning och utförande.

I skrivelse den 30 oktober 1912 framställdes till vederbörande kommunala myndigheter i 44 städer — däribland Jönköping — och stadsliknande samhällen en förfrågan, huruvida de ville medverka till genomförandet av en planerad undersökning av levnadskostnaderna bland de mindre bemedlade samhällsklasserna på sådant sätt, att arbetet med primäruppgifternas insamlade övertoges av vederbörande kommun, som ock bestrede kostnaderna därför, bestående förnämligast i ersättningar åt ombud och andra biträden

vid hushållsböckernas införskaffande samt ersättningar och premier åt hushållsbokförarna.

Med anledning av denna framställning beslöto stadsfullmäktige i Jönköping i mars 1913 att låta anordna en levnadskostnadsundersökning samt tillsatte för undersökningens utförande en kommitté om fem ledamöter. För bestridande av med undersökningen förenade kostnader anvisade stadsfullmäktige av allmänna medel ett anslag å 1 500 kr.

Genom annonser och artiklar i ortstidningarna samt genom personliga hänvänelser sökte kommitterade intressera personer att såsom hushållsbokförare deltaga i undersökningen. För varje under ett helt år förd hushållsbok utlovades en ersättning av 15 kr., varjämte de tre bäst förda hushållsböckerna skulle belönas med premier om resp. 75, 50 och 25 kr.

Genom kommitterades försorg utdelades under hösten 1913 till arbetare och lägre tjänstemän i allmän eller enskild tjänst tillsammans 140 hushållsböcker, varefter bokföringen tog sin början den 5 oktober samma år.

För övervakande av bokföringen adjungerade kommitterade med sig 14 personer att tjänstgöra såsom instruktörer, vilka lämnade hushållsbokförarna erforderliga anvisningar rörande böckernas förande och kontrollerade bokföringen, delvis genom personliga besök.

Vid räkenskapsårets slut insamlades hushållsböckerna och översändes till socialstyrelsen, som efter granskning uppgjorde förslag till fördelning av ersättning och premier. Av samtliga utdelade 140 hushållsböcker voro icke mindre än 105 förda under ett helt år, medan de övriga 35 ej voro avslutade eller ens påbörjade. Flertalet slutförda böcker voro även i kvalitativt hänseende synnerligen tillfredsställande. Vid bearbetningen har det emellertid, för erhållande av ett så homogent material som möjligt, befunnits lämpligt att utgallra 19 hushållsböcker. Undersökningens primärmaterial utgöres sålunda av 86 under ett helt år förda förda hushållsböcker. Då folkmängden i Jönköping den 31 december 1913 uppgick till 27 745 invånare, kom följaktligen en slutförd och bearbetad hushållsbok på var 323:dje invånare.

Innan en närmare redogörelse lämnas för undersökningsresultatet beträffande Jönköping, må förutskickas några kortfattade uppgifter rörande det använda *hushållsboksformuläret* och dess uppställning.

I fråga om formuläret för hushållsböckerna hava vid undersökningar av hithörande slag huvudsakligen tvenne olika system tillämpats: det ena med normaliserad bokföring, d. v. s. med på förhand uppgjorda rubriker, där bokföraren har att insätta vederbörande inkomst- och utgiftsposter, det andra med tvångsfri bokföring, varvid de olika posterna införas i tidsföljd med nödig specificering. Vid den första svenska undersökningen av detta slag, Stockholms stads statistiska kontors undersökning angående levnadskostnaderna i Stockholm 1907—1908,¹ kom det senare systemet till användning.

¹ Stockholms stads statistik, X, nr 1. Stockholm 1910.

I förevarande undersökning har hushållsboken närmast varit av den förra typen, med fasta rubriker för de viktigare inkomst- och utgiftsposterna men med tomma rader för specificering av övriga poster. Den noggrannhet och omsorg, varmed böckerna i stort sett blivit förda, har också möjliggjort en synnerligen ingående uppdelning av inkomst- och särskilt utgiftsposterna.

Den använda hushållsboken hade för varje vecka ett uppslag, där utgifterna antecknades för varje dag och inkomsterna infördes vid veckans slut med specificering under de härför avsedda rubrikerna. Vid tveksamhet, under vilken rubrik en utgifts- eller inkomstpost borde föras, eller därest utgift eller inkomst icke passade till någon av de tryckta rubrikerna, skulle sådan post specificeras och införas å någon av de tomma raderna. Utförliga anvisningar och exempel för böckernas förande voro intagna i slutet av hushållsboken.

För varje vecka skulle räkenskaperna avslutas, och innehöll formuläret för detta ändamål ett veckosammandrag, varest å vänstra sidan skulle antecknas kontanta behållningen i kassan vid veckans början, lån, som upptagits under veckan, uttagningar från sparkasseräkning, sparbanksbok el. d., tidigare utlånta penningar, som under veckan återbekommits, ävensom samtliga kontanta inkomster under veckan, samt å högra sidan kontanta utgifter under veckan, kapitalavbetalning å lån, som tidigare upptagits, insättning på bank och utlånade medel samt kontanta behållningen i kassan vid veckans slut. Voro räkenskaperna rätt förda, skulle summan av posterna å vänstra sidan stämma med summan av posterna å högra sidan av veckosammandraget. Dessa veckobokslut hava utgjort en verksam kontroll mot felaktigheter i bokföringen, såsom uteglömmande eller dubbelföring av poster, enär bokföraren själv härigenom haft möjlighet konstatera, om verkligen alla inkomster och utgifter bokförts.

Sedan veckans räkenskaper slutförts, skulle slutsummorna för de olika slagen av utgifter och inkomster införas särskilt för var och en av årets 52 veckor efter vartannat i ett härför avsett sammandrag och vid räkenskapsårets slut verkställas nedsummering av veckoposterna.

I. Hushållens sammansättning m. m.

Undersökningens primärmaterial utgöres, som förut nämnts, för Jönköpings vidkommande av 86 under loppet av ett helt år förda hushållsböcker. Familjernas utgifter under räkenskapsåret utgjorde lägst 1 008 kr. och högst 2 823 kr.

Hushållen hava grupperats efter *årsutgiftens storlek* i huvudsaklig överensstämmelse med indelningen i stockholmsundersökningen. Antalet hushåll inom olika utgiftsgrupper framgår av nedanstående sammanställning.

	Års utgift, kronor						Samtliga hushåll
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000	
Antal	11	28	19	15	11	2	86
I procent	12·8	32·6	22·1	17·4	12·8	2·3	100·0

Såsom synes kom nära en tredjedel av samtliga hushåll på gruppen 1 250—1 500 kr. och något mer än en femtedel på gruppen 1 500—1 750 kr. Endast omkring en sjundedel (15·1 %) av hushållen nådde upp till 2 000 kronors årsutgift.

Beträffande hushållsförståndarnas *yrkesfördelning* framgår av efterföljande översikt, att flertalet eller 66·3 % av familjeförsörjarna voro arbetare och de övriga lägre funktionärer i allmän eller enskild tjänst.

	Års utgift, kronor						Samtliga hushåll	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000	Antal	%
A. <i>Arbetare</i>	10	21	12	6	6	2	57	66·3
Metall- och maskinindustri	3	6	4	1	2	—	16	18·6
Trävaruindustri	2	4	1	2	—	—	9	10·5
Beklädnadsindustri	2	2	2	—	—	—	6	7·0
Kemisk- teknisk industri	2	5	4	1	2	1	15	17·4
Annan industri	1	3	—	2	2	—	8	9·3
Övriga	—	1	1	—	—	1	3	3·5
B. <i>Lägre tjänstemän m. fl.</i>	1	7	7	9	5	—	29	33·7
I statens tjänst	—	2	3	2	2	—	9	10·5
I kommunens tjänst	1	3	2	4	3	—	13	15·1
I enskild tjänst	—	2	2	3	—	—	7	8·1
Summa	11	28	19	15	11	2	86	100·0

Antalet familjemedlemmar inom samtliga redovisade hushåll utgjorde tillsammans 405 eller i medeltal 4·7 medlemmar per familj. Fördelningen inom olika utgiftsgrupper är angiven i efterföljande tablå.

	Års utgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
Antal familjemedlemmar i allt	39	126	86	69	68	17	405	269	136
Därav: mankön	22	63	40	37	31	12	205	137	68
kvinnkön	17	63	46	32	37	5	200	132	68
Antal familjemedlemmar i medeltal per hushåll	3·5	4·3	4·5	4·6	6·2	8·5	4·7	4·7	4·7

I medeltal kom på varje arbetarhushåll 4·7 och på varje tjänstemannahushåll likaledes 4·7 familjemedlemmar. Medeltalssiffrorna utvisa stark stegring inom de högre utgiftsgrupperna.

I flertalet eller 79 hushåll bestod familjen av man, hustru och barn, i 6 fall av endast man och hustru samt i 1 fall av man och barn. Dessutom förekommo i 2 fall andra anhöriga såsom medlemmar av familjen.

Familjernas storlek varierade från 2 till 11 personer, såsom nedanstående sammanställning utvisar.

	Å r s u t g i f t , k r o n o r						Samtliga hushåll	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000	Antal	%
Hushåll med								
2 familjemedlemmar	1	1	3	1	—	—	6	7·0
3 »	5	7	4	2	—	—	18	20·9
4 »	3	6	2	5	3	—	19	22·1
5 »	2	7	5	2	3	—	19	22·1
6 »	—	5	3	4	2	1	15	17·4
7 »	—	2	1	1	—	—	4	4·7
8 »	—	—	—	—	—	—	—	—
9 »	—	—	—	—	2	—	2	2·3
10 »	—	—	1	—	—	—	1	1·2
11 »	—	—	—	—	1	1	2	2·3
Summa	11	28	19	15	11	2	86	100·0

Härav framgår, att var och en av grupperna med 3, 4 resp. 5 medlemmar omfattade mer än en femtedel av samtliga hushåll. Omkring en tiondedel (10·5 %) av hushållen hade 7 eller flera medlemmar, därav en familj på 10 personer och två familjer på 11 personer vardera.

Familjemedlemmarnas *ålder* inom vissa utgiftsgrupper gestaltade sig på följande sätt.

Åldersgrupper	Å r s u t g i f t .								
	Under 1 250			1 250—1 500			1 500—1 750		
	Män	Kvin- nor	Sum- ma	Män	Kvin- nor	Sum- ma	Män	Kvin- nor	Sum- ma
1—3 år	3	5	8	11	9	20	6	7	13
4—6 »	7	—	7	12	10	22	4	6	10
7—9 »	1	1	2	6	5	11	2	5	7
10—12 »	—	—	—	4	4	8	1	4	5
13—14 »	—	—	—	—	2	2	2	1	3
15—16 »	—	—	—	—	2	2	3	2	5
17—18 »	—	—	—	2	—	2	1	1	2
Över 18 år	11	11	22	28	31	59	21	20	41
Summa	22	17	39	63	63	126	40	46	86

Beträffande *bostäderna* hava meddelats uppgifter om dessas upplåtelseform och storlek. Flertalet eller 77 av här ifrågavarande hushåll voro sålunda hänvisade till förhyrda lägenheter, medan 3 familjer bebodde lägenheter i egna hus samt 6 hade fritt upplåten bostad.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v		
	Under 1250	1250—1500	1500—1750	1750—2000	2000—2500	2500—3000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll	
Hyrd bostad	11	27	16	14	8	1	77	53	24	
Fritt upplåten bostad	—	1	2	—	2	1	6	3	3	
Egen bostad	—	—	1	1	1	—	3	1	2	
Summa	11	28	19	15	11	2	86	57	29	

En översikt av bostadslägenheternas storlek meddelas i nedanstående sammanställning.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll		D ä r a v					
	Under 1250	1250—1500	1500—1750	1750—2000	2000—2500	2500—3000	Antal	%	arbetarhushåll		lägre tjänstemanna-hushåll			
									Antal	%	Antal	%		
Hushåll, boende i lägenheter om														
1 rum och kök	9	26	12	7	5	1	60	69.7	42	73.7	18	62.1		
2 » » »	2	2	7	8	5	1	25	29.1	15	26.3	10	34.5		
3 » » »	—	—	—	—	1	—	1	1.2	—	—	1	3.4		
Summa	11	28	19	15	11	2	86	100.0	57	100.0	29	100.0		
Antal rum (inkl. kök) i medeltal per hushåll	2.2	2.1	2.4	2.5	2.6	2.5	2.3	—	2.3	—	2.4	—		

k r o n o r									S a m t l i g a h u s h å l l					
1750—2000			2000—2500			2500—3000			Antal			%		
Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa	Män	Kvinnor	Summa
3	2	5	2	3	5	—	—	—	25	26	51	12.2	13.0	12.6
5	7	12	3	3	6	2	1	3	33	27	60	16.1	13.5	14.8
3	3	6	6	5	11	—	—	—	18	19	37	8.8	9.5	9.1
4	3	7	3	4	7	3	—	3	15	15	30	7.3	7.5	7.4
3	—	3	—	4	4	1	1	2	6	8	14	2.9	4.0	3.5
2	—	2	2	3	5	1	1	2	8	8	16	3.9	4.0	3.9
1	1	2	1	1	2	2	—	2	7	3	10	3.4	1.5	2.5
16	16	32	14	14	28	3	2	5	93	94	187	45.4	47.0	46.2
37	32	69	31	37	68	12	5	17	205	200	405	100.0	100.0	100.0

Icke mindre än 60 hushåll eller 69.7 % av samtliga bebodde lägenheter om ett rum och kök, 25 eller över en fjärdedel innehade tvårumslägenheter, och endast 1 familj hade lägenhet om tre rum och kök. Nära tre fjärdedelar av arbetarfamiljerna innehade lägenheter om ett rum och kök, medan detta bland lägre tjänstemannahushållen var fallet med något mer än tre femtedelar. De större lägenhetskategorierna funnos helt naturligt i de högre utgiftsgrupperna.

Inneboende, inackorderade eller spisande gäster funnos i 24 hushåll eller något mer än en fjärdedel (27.9 %) av samtliga, såsom närmare synes av följande tablå.

	Å r s u t g i f t, k r o n o r						Samtliga hushåll	
	Under 1 250— 1 250	1 500— 1 500	1 750— 1 750	2 000— 2 000	2 500— 2 500	3 000— 3 000	Antal	%
Antal familjer i allt	11	28	19	15	11	2	86	100.0
Antal familjer <i>med</i> inneboende eller inackorderade	1	4	8	6	2	—	21	24.4
Därav med inneboende (utan spisning)	1	2	4	4	2	—	13	15.1
Därav med inackorderade (med spisning)	—	2	4	2	—	—	8	9.3
Antal familjer <i>med</i> enbart spisande gäster	—	1	—	2	—	—	3	3.5
Antal familjer <i>utan</i> inneboende eller spisande gäster	10	23	11	7	9	2	62	72.1

Antalet familjer med inneboende, varmed avses sådana, som begagna sig av familjens lägenhet som bostad utan att deltaga i livsmedelsförbrukningen, utgjorde 13, och 8 familjer hade helinackorderade (med spisning). Enbart spisande gäster förekommo i 3 familjer.

Såsom var att vänta, då det ju här uteslutande är fråga om mindre be-medlade familjer, var det endast i relativt få hushåll, som i förbrukningen deltagande tjänarinna förekom. Av samtliga familjer hade sålunda endast 3 under kortare eller längre tid använt sig av tjänarinna (barnflicka).

II. Hushållens inkomster och utgifter.

Översikt av hushållens inkomster och utgifter. I syfte att så vitt möjligt er- hålla en nettobudget hava från den egentliga hushållsbudgeten avskiltts först och främst de s. k. bokföringsposterna, såsom in- och utlåning, insätt- ning i och uttagning ur bank, betalning av lån och återbekommande därav, men hava även från inkomsten dragits för dess förvärvande ådragna utgifter, såsom exempelvis utgifter för frambringande av naturprodukter, frakt- utgifter för mottagna gåvor m. m. Vissa poster, såsom inkomster av inackor- dering och uthyrning, inkomster av och utgifter för försäkring och lotteri- spel, handelsvinst o. d., äro emellertid bruttoposter.

Totala inkomstbeloppet under räkenskapsåret för samtliga 86 hushåll utgjorde 139 542 kr. Den minsta årsinkomsten var 1 005 kr. och den högsta 2 814 kr. I genomsnitt för samtliga hushåll utgjorde inkomsten 1 623 kr. Utgifternas storlek för samtliga hushåll uppgick till 138 855 kr. Den minsta utgiftssumman utgjorde 1 008 kr. och den största 2 823 kr. samt genomsnitts- utgiften för samtliga hushåll 1 615 kr. Det ekonomiska resultatet visar så- ledes ett överskott på sammanlagt 688 kr. eller i genomsnitt per familj 8 kr.

Den kontanta behållningen vid räkenskapsårets början utgjorde tillsammans 2 127 kr. och vid dess slut 2 240 kr. eller i genomsnitt per hushåll resp. 25 och 26 kr. Upptagna lån belöpte sig till 5 372 kr., och hade under året lån och andra skulder återbetalts till ett belopp av 5 486 kr. eller i genom- snitt resp. 62 och 64 kr. Uttagningarna ur bank uppgingo till 3 855 kr. och insättningarna till 4 386 kr. Av utlånta medel hade återbekommit 879 kr. och under året hade utlånats 808 kr.

I nedanstående sammanställning meddelas en översikt av antalet hushålls- böcker med överskott eller brist inom olika utgiftsgrupper.

Utgiftsgrupper	A n t a l b ö c k e r					
	med överskott		med underskott		Summa	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%
	45	52·3	41	47·7	86	100·0
Under 1 250	7	63·6	4	36·4	11	100·0
1 250—1 500	15	53·6	13	46·4	28	100·0
1 500—1 750	8	42·1	11	57·9	19	100·0
1 750—2 000	8	53·3	7	46·7	15	100·0
2 000—2 500	7	63·6	4	36·4	11	100·0
2 500—3 000	—	—	2	100·0	2	100·0

I mer än hälften (52·3 %) av hushållen hade inkomsterna överstigit utgifterna under året. Inom de tre lägsta grupperna avtog med ökade inkomster och utgifter den procentuella andelen av hushåll med överskott och ökades antalet hushåll med brist. Beträffande övriga grupper kan någon bestämd tendens i detta avseende icke påvisas.

Inkomsterna. I tab. 1 i tabellbilagan meddelas uppgifter i absoluta och relativa tal angående inkomster och utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper, varvid huvudsakligen samma gruppindelning följts som vid stockholmsundersökningen. Av åtskilliga skäl har det emellertid ansetts lämpligt att i textframställningen använda en annan något mindre specificerad gruppering, som framdeles kan komma till användning vid en jämförelse av levnadskostnaderna å olika av undersökningen berörda orter. Enligt denna indelning hava utgiftsgrupperna begränsats till 3, av vilka den första omfattar hushåll med en årsutgift av 1 000—1 750 kr., den andra 1 750—2 500 kr. samt den tredje sådana hushåll, vilkas utgifter under räkenskapsåret uppgått till eller överstigit 2 500 kr. Vad Jönköping beträffar, kom enligt denna indelning på den första gruppen 58, på den andra 26 och på den tredje endast 2 hushåll, varför den sistnämnda gruppen ej kan tillmätas någon egentlig betydelse ur representativ synpunkt. Familjemedlemmarnas antal var i lägsta utgiftsgruppen 4·3, i den närmast högre 5·3 samt i den högsta 8·5 personer. Förhållandet mellan inkomster och utgifter inom de olika utgiftsgrupperna framgår av nedanstående översikt.

	Årsutgift, kronor			Summa	D ä r a v	
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		arbetar- hushåll	lägre tjänste- mannahushåll
Inkomster i medeltal per hushåll	1 417·29	2 009·51	2 546·22	1 622·59	1 566·40	1 733·03
Utgifter > > > >	1 403·41	2 001·78	2 705·22	1 614·59	1 551·23	1 739·13
Balans > > > >	+ 13·88	+ 7·73	— 159·00	+ 8·00	+ 15·17	— 6·10

Budgeten visar, såsom synes, överskott inom de båda lägre utgiftsgrupperna men underskott för den tredje gruppen. Arbetarfamiljerna hade i genomsnitt överskott, tjänstemannahushållen däremot brist.

I tab. 1 äro inkomsterna uppdelade i sex huvudtitlar, nämligen inkomst av arbete, inkomst av inackordering och uthyrning, sjukhjälp, pension o. d., gåvor, räntor samt övriga inkomster. Inkomst av arbete har uppdelats på inkomst av mannens, hustruns och barnens arbete. Mannens arbetsinkomst har ytterligare uppdelats på hans huvudinkomst, kontant och in natura, samt biinkomst. Efterföljande sammanställning utvisar i absoluta och relativa tal de olika inkomsttitlarnas betydelse inom olika utgiftsgrupper.

Inkomster i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper.

	Absoluta tal				Relativa tal			
	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	
Inkomster i allt	1 417·29	2 009·51	2 546·22	1 622·59	100·00	100·00	100·00	100·00
I. Inkomst av arbete	1 331·27	1 849·54	2 508·21	1 515·34	93·93	92·04	98·51	93·39
1. mannens	1 266·58	1 645·78	1 744·22	1 392·35	89·37	81·90	68·51	85·81
A. huvudinkomst	1 229·59	1 579·34	1 739·97	1 347·22	86·76	78·59	68·34	83·03
därav kontant	1 205·02	1 520·40	1 652·47	1 310·79	85·03	75·66	64·90	80·78
» in natura	24·57	58·94	87·50	36·43	1·73	2·93	3·44	2·25
B. biinkomst	36·99	66·44	4·25	45·13	2·61	3·31	0·17	2·78
2. hustruns	25·56	50·76	—	32·58	1·80	2·53	—	2·01
3. barnens	39·13	153·00	763·99	90·41	2·76	7·61	30·00	5·57
II. Inkomst av inackordering o. uthyrning	35·84	75·87	—	47·09	2·53	3·77	—	2·90
III. Sjukhjälp, pension o. dyl.	9·52	37·50	—	17·76	0·67	1·87	—	1·10
IV. Gåvor	18·45	10·82	17·75	16·13	1·30	0·54	0·70	0·99
V. Räntor	3·15	1·39	—	2·55	0·22	0·07	—	0·16
VI. Övriga inkomster	19·06	34·39	20·26	23·72	1·35	1·71	0·79	1·46

För de i undersökningen inbegripna 86 familjerna uppgick sålunda årsinkomsten i genomsnitt till 1 623 kr. Av de olika inkomstittlarna är givetvis inkomst av arbete den viktigaste, i det icke mindre än 1 515 kr. eller 93·39 % av inkomsterna kom på denna inkomstkälla. Om man bortser från den tredje — på grund av fåtalet däri ingående hushåll — mindre representativa utgiftsgruppen, framgår av de relativa talen, att den andel, som arbetsinkomsten utgör av samtliga inkomster, sjunker med stigande intäkter. Detsamma gäller även beträffande huvudinkomsten i familjen, mannens arbetsförtjänst, som i genomsnitt utgjorde 1 392 kr. eller 85·81 % av samtliga inkomster under året. Mannens huvudinkomst, vartill hänförts inkomsten av hans anställning eller sysselsättning inom hans speciella yrke, uppgick i genomsnitt till 1 347 kr. eller 83·03 % av årsinkomsterna. Av detta belopp hade 1 311 kr. åtnjutits kontant samt 36 kr. in natura i form av fri bostad, fri läkare och medicin, fria järnvägsresor o. s. v. Till mannens biinkomst har räknats ersättning för arbete, som faller utom hans egentliga yrke. Denna inkomst, som i genomsnitt utgjorde 45 kr. eller 2·78 %, visade för de båda lägre utgiftsgrupperna stigande procentuell andel av årsinkomsten, allteftersom denna ökades. Inom dessa utgiftsgrupper var förhållandet detsamma med hustruns arbetsinkomst, som i genomsnitt belöpte sig till 33 kr. I allmänhet utgjordes det arbete, varigenom hustrurna förvärvade sitt bidrag till

familjens inkomster, av olika slags hemarbete, såsom sömnad, tvätt, strykning m. m., men även arbete utom hemmet förekom, såsom servering o. d. Vanliga göromål för hushållets räkning, såsom lagning o. s. v., hava härvid ej tagits i betraktande. Barnen bidrogo med i genomsnitt 90 kr. eller 5·57 % av inkomsterna.

Inkomsten av inackordering eller uthyrning — siffrorna avse bruttoinkomsten — var jämförelsevis obetydlig, i genomsnitt 47 kr. eller 2·90 %. Inkomsterna av sjukhjälp, pension o. d. samt gåvor utgjorde resp. 18 och 16 kr. eller resp. 1·10 och 0·99 % av årsinkomsterna. Ränteinkomsten var en obetydlighet, i genomsnitt 3 kr. per hushåll eller 0·16 %. Övriga, i tabellen ej specificerade inkomster uppgingo i medeltal till 24 kr. eller 1·46 % av samtliga inkomster. I nedanstående översikt hava de olika inkomstposter, som inbegripits under »övriga inkomster», närmare specificerats, så långt detta med anlitande av uppgifter i primärmaterialet varit möjligt.

	Kr.	I % av samtliga inkomster
Övriga inkomster i medeltal per hushåll	23·72	1·46
Däraf: Försäljning av inventarier och kläder	0·88	0·06
Handelsvinst	3·26	0·20
Lotterivinst	0·26	0·02
Stipendium och resebidrag	4·26	0·26
Arv	1·20	0·07
Eget hem, netto	3·43	0·21
Trädgårdstäppa, netto	5·88	0·36
Hönsgård, netto	0·27	0·02
Bär- och bränstaplockning samt fiske	1·51	0·09
Ej spec. inkomster	2·77	0·17

Det var, såsom synes, endast 0·17 % av samtliga inkomster, som ej närmare specificerats i hushållsböckerna. I främsta rummet bland de kontanta inkomsterna kom stipendium och resebidrag med 0·26 % och därefter handelsvinst med 0·20 %, arv med 0·07 %, försäljning av inventarier och kläder med 0·06 % samt lotterivinst med 0·02 % av samtliga hushålls inkomst i genomsnitt under året. Enligt anteckningar i hushållsböckerna hade 13 familjer haft inkomst av handelsvinst, 5 familjer hade försålt inventarier eller kläder, 3 familjefäder hade erhållit stipendium, 3 familjer hade vunnit på lotteri och 1 familj hade under året erhållit ett arv.

Beträffande här upptagna inkomster in natura må anmärkas, att desamma avse nettoinkomsten, således med avdrag för eventuella kostnader. Nettoinkomsten av egna hem, som innehades av 3 familjer och varom mera framdeles (sid. 23), belöpte sig till 0·21 % av årsinkomsten. Icke mindre än 29 familjer hade egen eller hyrd trädgårdstäppa eller koloniträdgård, varå nettoinkomsten uppgick till 505·59 kr., motsvarande 5·88 kr. per familj eller 0·36 % av totalinkomsten. Utgifterna för arrende, frö, sättpotatis, gödsling etc. belöpte sig till 193·76 kr. Genom bär-, svamp- och bränstaplockning samt fiske hade 14 familjer bidragit med 130·15 kr. eller 0·09 % av årsinkomsten. För en familj, som innehade hönsgård, utgjorde nettot däraf under året 23·04 kr. eller 0·02 % av samtliga familjers inkomster.

Beträffande inkomsternas fördelning på olika huvudposter inom arbetar- och lägre tjänstemannahushållen framgår av tab. 1 i tabellbilagan, att, medan arbetsinkomsten i sin helhet ställde sig relativt ungefär lika för de båda hushållsgrupperna (resp. 93·65 och 92·93 %), utgjorde mannens inkomst av arbete en jämförelsevis större andel av inkomsten bland tjänstemannahushållen än bland arbetarfamiljerna, under det att förhållandet var motsatt beträffande hustruns och barnens bidrag till familjens inkomster. En jämförelsevis större del av mannens huvudinkomst åtnjöts bland funktionärerna in natura, varjämte bland dem männens biinkomster voro högre än bland arbetarfamiljerna.

Av nedanstående tabell erhåller man en översikt av de olika inkomstposternas betydelse, då resp. familjers storlek toges i betraktande.

Inkomster i genomsnitt per hushåll inom familjer av olika storlek.

	Antal familjemedlemmar					Summa
	2	3	4	5—6	7—11	
<i>Absoluta tal.</i>						
Antal hushåll	6	18	19	34	9	86
Inkomster i allt	1 589·68	1 419·59	1 679·41	1 636·53	1 877·86	1 622·59
I. Inkomst av arbete	1 412·77	1 347·08	1 507·46	1 543·25	1 831·32	1 515·34
1. Inkomst av mannens arbete . .	1 364·32	1 227·09	1 377·58	1 458·53	1 522·56	1 392·35
a. huvudinkomst	1 332·96	1 212·70	1 302·00	1 421·21	1 441·55	1 347·22
b. biinkomst	31·36	14·39	75·58	37·32	81·01	45·13
2. Inkomst av hustruns arbete . .	48·45	55·64	44·27	13·41	23·64	32·58
3. » » barnens »	—	64·35	85·61	71·31	285·12	90·41
II. Inkomst av inackordering o. ut- hyrning	124·12	37·06	78·18	33·94	—	47·09
III. Sjukhjälp, pension o. dyl. . .	27·90	6·53	57·88	3·47	2·72	17·76
IV. Gåvor	18·97	13·59	8·02	18·24	28·43	16·13
V. Räntor	—	2·98	0·27	4·05	2·50	2·55
VI. Övriga inkomster	5·92	12·35	27·60	33·58	12·89	23·72
<i>Relativa tal.</i>						
	%	%	%	%	%	%
Inkomster i allt	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00
I. Inkomst av arbete	88·87	94·89	89·76	94·30	97·52	93·39
1. Inkomst av mannens arbete . .	85·82	86·44	82·03	89·12	81·08	85·81
a. huvudinkomst	83·85	85·43	77·53	86·84	76·77	83·03
b. biinkomst	1·97	1·01	4·50	2·28	4·31	2·78
2. Inkomst av hustruns arbete . .	3·05	3·92	2·63	0·82	1·26	2·01
3. » » barnens »	—	4·53	5·10	4·36	15·18	5·57
II. Inkomst av inackordering o. ut- hyrning	7·81	2·61	4·65	2·07	—	2·90
III. Sjukhjälp, pension o. dyl. . .	1·76	0·46	3·45	0·21	0·15	1·10
IV. Gåvor	1·19	0·96	0·48	1·12	1·51	0·99
V. Räntor	—	0·21	0·02	0·25	0·13	0·16
VI. Övriga inkomster	0·37	0·87	1·64	2·05	0·69	1·46

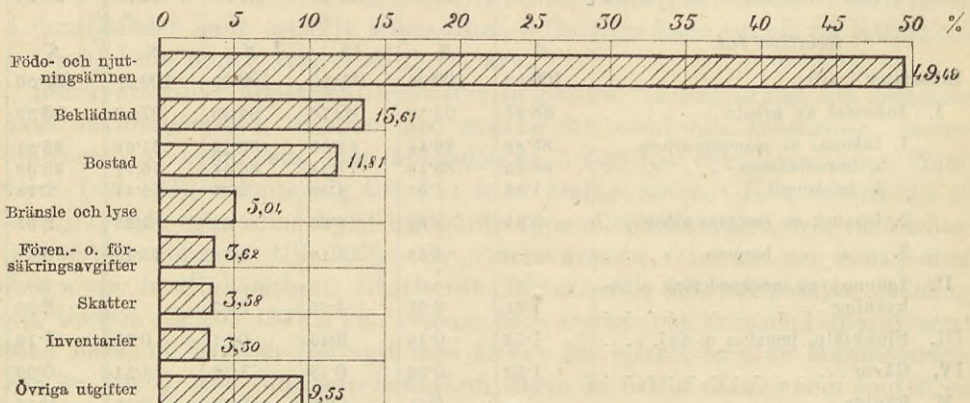
I allmänhet voro inkomsterna absolut taget större i familjer med större antal medlemmar, utvisande en tillväxt från 1 590 kr. i medeltal för 2-personershushållen till 1 878 kr. för hushållen bestående av 7—11 personer. Beträffande fördelningen på olika inkomstposter må anföras, att den relativt lägsta arbetsinkomsten förefanns bland 2-personershushållen, vilka åter hade jämförelsevis stora inkomster av inackordering och uthyrning. Mannens arbetsinkomst var förhållandevis lägst bland familjerna på 7 och flera personer, barnens bidrag däremot relativt störst. Inkomsten av hustruns arbete var relativt störst bland 3-personershushållen. Även inom 2-personershushållen, där hustrun ej varit bunden av barnens vård o. s. v., var hustruns arbetsförtjänst av jämförelsevis stor betydelse för familjens inkomster.

Utgifterna. Det största intresset vid undersökningar av förevarande slag knyter sig till utgiftssidan och de särskilda utgiftsposternas absoluta och relativa fördelning inom hushåll av olika ekonomisk och social karaktär.

I tabellen å nästföljande sida meddelas en översikt i absoluta och relativa tal över de genomsnittliga årsutgifternas fördelning på 18 huvudtitlar inom trenne olika utgiftsgrupper.

Utgifterna utgjorde i medeltal för samtliga 86 familjer 1 615 kr. Den absolut och relativt största utgiften kom på gruppen födo- och njutningsämnen, nämligen i genomsnitt 799 kr. eller 49.49 % av samtliga utgifter. Därefter följde utgifter för beklädnad med 220 kr. eller 13.61 % och för bostad med 191 kr. eller 11.81 %. Närmast efter dessa utgiftsposter kommo utgifterna för bränsle och lyse, som drogo icke mindre än 81 kr. eller 5.04 % av årsutgifterna, för förenings- och försäkringsavgifter med 58 kr. eller 3.62 %, för skatter med nära 58 kr. eller 3.58 % samt för inventarier med 53 kr. eller 3.30 %. Tillsammans åtgick för nämnda utgiftsposter 1 460 kr. eller 90.45 % av årsutgifterna. I tabellen ej närmare specificerade utgifter utgjorde i medeltal

De viktigaste utgiftsposternas relativa storlek.

Utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper.

	Absoluta tal				Samtliga hushåll	Relativa tal			
	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll		Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000			1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	
Utgifter i allt	1 403.41	2 001.78	2 705.22	1 614.59	100.00	100.00	100.00	100.00	
I. Födo- och njutnings- ämnen	707.73	952.88	1 454.05	799.05	50.43	47.58	53.75	49.49	
1. Matvaror	680.29	911.13	1 441.97	767.79	48.47	45.52	53.30	47.56	
2. Dryckesvaror	10.27	18.96	5.30	12.78	0.73	0.95	0.20	0.79	
3. Tobak	6.87	10.47	6.03	7.94	0.49	0.52	0.22	0.49	
4. Förtäring utom hem- met	10.30	11.82	0.75	10.54	0.74	0.59	0.03	0.65	
II. Bostad	177.65	216.95	225.00	190.63	12.66	10.84	8.32	11.81	
III. Bränsle och lyse	75.07	92.58	115.94	81.32	5.35	4.63	4.29	5.04	
IV. Inventarier	45.77	70.19	49.94	53.25	3.26	3.51	1.84	3.30	
V. Beklädnad	182.33	294.45	335.62	219.80	12.99	14.71	12.40	13.61	
VI. Tvätt och renhållning	18.89	27.08	46.87	23.02	1.35	1.35	1.73	1.36	
VII. Hygien	21.11	22.46	73.09	22.73	1.51	1.12	2.70	1.41	
VIII. Utgifter för intellek- tuella ändamål	17.86	49.08	94.42	29.08	1.27	2.45	3.49	1.80	
IX. Förenings- och försäk- ringsavgifter	49.30	72.14	144.61	58.42	3.51	3.60	5.35	3.62	
X. Gåvor, understöd till anhöriga	18.68	38.25	13.35	24.47	1.33	1.91	0.49	1.52	
XI. Skatter	43.89	89.79	47.03	57.84	3.13	4.48	1.74	3.58	
XII. Nöjen och förströelser	8.43	12.62	3.12	9.57	0.60	0.63	0.12	0.59	
XIII. Resor	19.16	30.01	62.21	23.44	1.36	1.50	2.30	1.45	
XIV. Ränta å lån	2.10	4.56	9.23	3.01	0.15	0.23	0.34	0.19	
XV. Telefon, post- o. skriv- utensilier	3.59	5.06	7.07	4.11	0.25	0.25	0.26	0.25	
XVI. Lottsedlar	5.03	7.84	2.11	5.81	0.36	0.39	0.08	0.36	
XVII. Utgifter för tjänare o. hjälp	0.68	1.92	6.50	1.19	0.05	0.10	0.24	0.07	
XVIII. Övriga utgifter	6.14	14.42	15.06	8.85	0.44	0.72	0.56	0.55	

endast 9 kr. (0.55 %). De större utgiftsposternas relativa storlek åskådliggöres närmare av diagrammet å näst föregående sida.

Utgifternas fördelning inom arbetar- och lägre tjänstemannahushållen föret vissa olikheter, såsom närmare synes av tab. 1 i tabellbilagan. Av årsutgifterna, som för dessa familjer i genomsnitt utgjorde resp. 1 551 och 1 739 kr., kom efterföljande andel på de viktigare utgiftsposterna:

	Arbetar- hushåll	Lägre tjänste- mannahushåll
Födo- och njutningsämnen	51·48 %	46·00 %
Bostad	11·60 >	12·18 >
Bränsle och lyse	5·07 >	4·97 >
Inventarier	3·02 >	3·79 >
Beklädnad	12·93 >	14·82 >
Skatter	3·37 >	3·95 >
Övriga utgifter	12·53 >	14·29 >
	Summa 100·00 %	100·00 %

Utgifterna för födo- och njutningsämnen drogo alltså en relativt större andel av årsbudgeten bland arbetarfamiljerna än bland funktionärerna, medan förhållandet var omvänt beträffande utgifterna för bostad, inventarier, beklädnad och skatter. För bränsle och belysning utgavs jämförelsevis ungefär lika mycket inom båda hushållskategorierna.

Konsumtionskomplexets sammansättning visade sig, såsom synes av tabellen å sid. 21, något olika inom olika utgiftsgrupper, i det de särskilda utgiftsposterna ej voro av samma betydelse inom de olika grupperna. Som bekant fastslog den tyske statistikern Ernst Engel på sin tid bl. a. den satsen, att ju större vederbörande hushålls inkomster äro, desto lägre blir den procent-sats av de samlade utgifterna, som går till näringsmedel. Denna lag bekräftas även här, enligt vad som framgår av anförda tabell, om man bortser från den högsta utgiftsgruppen, i vilken, som redan nämnts, endast ingå två familjer om resp. 11 och 6 medlemmar. Årsutgifterna för *födo- och njutningsämnen* ökades visserligen absolut taget från 708 kr. i den lägsta till 952 kr. i utgiftsgruppen 1 750—2 500 kr., men procenttalet för ifrågavarande utgifters andel av årsbudgeten sjönk från 50·43 till 47·58 %. För enbart posten matvaror voro motsvarande siffror resp. 48·47 och 45·52 %. Utgifterna för dryckesvaror visade relativt taget stegring med ökade årsutgifter, medan förhållandet var motsatt beträffande förtäring utom hemmet. I nästföljande kapitel (sid. 31 ff.) kommer närmare redogörelse att lämnas för utgifterna till födo- och njutningsämnen.

Utgifterna för *bostad* belöpte sig i medeltal till 191 kr. eller något mer än en niondedel av samtliga utgifter under året. Inom de olika utgiftsgrupperna sjönk hyresbeloppets relativa andel av årsutgifterna med växande utgifter. I tab. 1 i tabellbilagan hava utgifterna för bostad fördelats på hyra samt reparationer, flyttningskostnader o. d., vilka senare dock utgjorde en obetydlighet eller 0·11 % av budgeten. Hyressumman för olika lägenhetskategorier var i medeltal per år för ett rum och kök 163 kr., för två rum och kök 249 kr. samt för tre rum och kök 260 kr. Antalet lägenheter var resp. 60, 25 och 1. Enligt vad 1913—1914 års allmänna bostadsräkning givit vid handen, uppgick årsmedelhyran i Jönköping för lägenheter om ett rum och kök till 133 kr., för lägenheter om två rum och kök till 231 kr. samt för lägenheter om tre rum och kök till 370 kr., vilket resultat sålunda endast

i fråga om den mellersta lägenhetskategorien överensstämmer med de medeltalssiffror, som ovan anförts för hushållsböckerna.

I vilken utsträckning bostäderna voro försedda med en del sådana bekvämligheter, vilka befordra en god och sparsam hushållning antingen direkt genom att möjliggöra förvaring av i större poster och sålunda till billigare pris inköpta förnödenheter eller indirekt genom att inskränka behovet av för hushållets skötsel nödig arbetskraft, framgår av efterföljande sammanställning.

Lägenhetskategori:	D ä r a v m e d							
	Hela antalet lägenheter	centralvärme	elektriskt ljus	kokgas	vattenledning	skafferi	matkällare	tvättstuga
<i>Absoluta tal.</i>								
1 rum och kök	60	1	12	33	50	57	51	57
2 " " "	25	—	13	12	19	25	22	24
3 " " "	1	—	—	—	—	1	1	—
Summa	86	1	25	45	69	83	74	81
<i>Relativa tal.</i>	%	%	%	%	%	%	%	%
1 rum och kök	100·0	1·7	20·0	55·0	83·3	95·0	85·0	95·0
2 " " "	100·0	—	52·0	48·0	76·0	100·0	88·0	96·0
3 " " "	100·0	—	—	—	—	100·0	100·0	—
Summa	100·0	1·2	29·1	52·3	80·2	96·5	86·0	94·2

Såsom ovan omnämnts (sid. 18), bebodde 3 av de i undersökningen inbegripna familjerna lägenheter i egna hus. Beträffande dessa hava särskilda uppgifter inforrats, såsom angående fastighetens taxeringsvärde, återstående skuld å egendomen samt inkomster och utgifter för densamma under året m. m. Tillsammans uppgick taxeringsvärdet för alla tre fastigheterna till 21 950 kr., av vilket belopp 16 950 kr. eller 77·22 % kom på byggnaderna samt 5 000 kr. eller 22·78 % på tomtarna. Vid räkenskapsårets slut återstående skuld å fastigheterna belöpte sig till 10 350 kr. eller 47·15 % av taxeringsvärdet. Under bokföringsåret hade för de tre fastigheterna gjorts kapitalavbetalning å skuld till ett sammanlagt belopp av 500 kr.

I nedanstående översikt hava taxeringsvärde och kvarstående skuld uträknats i medeltal per fastighet, varvid även hänsyn tagits till taxeringsvärdets storlek.

Taxeringsvärde:	Antal fastigheter.	Taxeringsvärde i genomsnitt kr.	D ä r a v		Återstående skuld å fastigheten kr.
			tomtens kr.	byggnadens kr.	
Högst 6 000 kr.	1	4 050·00	300·00	3 750·00	2 350·00
6 000—10 000 kr.	2	8 950·00	2 350·00	6 600·00	4 000·00
Summa	3	7 316·67	1 666·67	5 650·00	3 450·00

Beträffande eignahemsinnehavare har, såsom förut framhållits (sid. 18), vid bearbetningen på *utgiftssidan* upptagits hyresvärdet av den av familjen bebodda lägenheten samt på *inkomstsidan* detta hyresvärde med avdrag för

räntor å in-teckningslån, underhållskostnader, skatter och onera. Då en av egnahemsinnehavarna åtnjutit hyresinkomst av annan lägenhet i fastigheten än den familjen själv bebott, har även detta belopp lagts till inkomsterna av fastigheten. För samtliga 3 fastigheter belöpte sig inkomsterna av egen bostad och uthyrd lägenhet till 935 kr. samt utgifterna för räntor, underhåll, skatter o. s. v. till 641 kr., varigenom ett överskott uppkom på 294 kr.

I genomsnitt per fastighet gestaltade sig inkomster och utgifter på följande sätt.

Taxeringsvärde	Antal fastigheter	Inkomster i genomsnitt	Därav		Utgifter i genomsnitt	Därav		Balans
			egen bostad	uthyrd lägenhet		räntor	underhåll, skatter, onera	
		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Högst 6 000 kr. . .	1	230·00	230·00	—	118·47	92·50	25·97	+ 111·53
6 000—10 000 kr. . .	2	352·50	227·50	125·00	261·07	191·25	69·82	+ 91·43
Summa	3	311·66	228·33	83·33	213·53	158·33	55·20	+ 98·13

För bränsle och belysning erlades under räkenskapsåret i genomsnitt 81 kr. eller 5·04 % av utgifterna. I den lägsta utgiftsgruppen voro motsvarande tal 75 kr. och 5·35 % samt i den högsta 116 kr. och 4·29 %. Fördelningen på olika slag av bränsle och belysningsartiklar framgår av efterföljande tablå.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000—1 750	1 750—2 500	2 500—3 000		1 000—1 750	1 750—2 500	2 500—3 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Utgifter för bränsle och lyse i allt	1 75·07	92·58	115·94	281·32	3 100·00	100·00	100·00	4 100·00
Därav för: Ved	43·25	54·79	70·05	47·36	57·61	59·18	60·42	58·24
björkved	22·45	33·37	43·55	26·24	29·91	36·04	37·56	32·27
barrved	8·29	9·97	26·50	9·22	11·04	10·77	22·86	11·34
annan ved	12·51	11·45	—	11·90	16·66	12·37	—	14·63
Kol och koks	3·21	2·89	2·50	3·09	4·28	3·12	2·16	3·80
Gas	12·51	15·08	—	13·00	16·67	16·29	—	15·99
Fotogen	10·13	9·95	35·59	10·67	13·49	10·75	30·70	13·12
Elektriskt ljus	2·78	7·13	4·18	4·13	3·70	7·70	3·60	5·08
Annat	2·16	2·74	3·62	2·37	2·88	2·96	3·12	2·91

¹ Därav centralvärme 1·03 kr.

² » » 0·70 »

³ » » 1·37 %

⁴ » » 0·86 »

För ved åtgick sålunda i genomsnitt 47 kr. eller något mindre än tre femtedelar (58·24 %) av ifrågavarande utgifter. Härav kom ett betydligt större belopp på utgifter för björkved (32·27 %) än för barrved (11·34 %). Av bränsle- och belysningsutgifterna utgavs en absolut och procentuellt större del för björkved med ökade årsutgifter, medan förhållandet var omvänt beträffande annan ved (avfallsved, sliprar m. m.). Utgifterna för kol och koks uppgingo i genomsnitt till 3 kr. (3·80 %), för gas till 13 kr. (15·99 %), för fotogen till 11 kr. (13·12 %), för elektriskt ljus till 4 kr. (5·08 %) samt för annan bränsle- och belysningsmateriel till 2 kr. (2·91 %). Fotogenförbrukningen, som givetvis är starkt beroende av förbrukningen av gas och elektricitet, var absolut och relativt störst inom den högsta utgiftsgruppen, där den utgjorde inemot en tredjedel (30·70 %) av hithörande utgifter, medan de båda andra grupperna hade att uppvisa högre procentsiffror för utgifterna till gas och elektriskt ljus.

För anskaffning och underhåll av *inventarier* utgavos i genomsnitt 53 kr. eller 3·30 % av årsbudgeten. Utgifterna härför voro absolut och relativt störst inom utgiftsgruppen 1 750—2 500 kr., såsom framgår av nedanstående tablå.

	Årsutgift, kronor			
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	Samtliga hushåll
Utgifter för inventarier i medeltal per hushåll, kronor . . .	45·77	70·19	49·94	53·25
» » » i % av samtliga utgifter . . .	3·26	3·51	1·84	3·30

Den närmare fördelningen på olika slags inventarier synes av följande sammanställning.

	Årsutgift, kronor				Summa	Årsutgift, kronor				Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000			1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		%	%	%	%	
Utgifter för inventarier i allt	45·77	70·19	49·94	53·25	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	
Därav för: Möbler, sängkläder	20·46	38·93	25·00	26·15	44·70	55·46	50·06	49·11		
Kökssaker, servis	10·09	12·06	11·22	10·71	22·05	17·18	22·47	20·11		
Övriga inventarier	15·22	19·20	13·72	16·39	33·25	27·36	27·47	30·78		

Av ifrågavarande utgifter kommo sålunda 26 kr. eller nära hälften (49·11 %) på möbler och sängkläder, 11 kr. på kökssaker och servis samt 16 kr. på övriga inventarier. Beträffande dessa utgiftsposters procentuella fördelning inom familjer av olika ekonomisk ställning kan, såsom synes, ingen bestämd tendens påvisas.

Utgifterna för *beklädnad* var, vad storleken beträffar, den andra i ordningen av de olika utgiftsposterna och utgjorde i genomsnitt 220 kr. eller 13·61 % av årsbudgeten. Med ökade årsutgifter visade ifrågavarande utgift absolut taget stigande belopp, nämligen från 182 kr. inom den lägsta till 336

kr. inom den högsta utgiftsgruppen. Relativt sett företedde däremot berörda utgiftspost en viss, ehuru obetydlig, minskning vid ökade årsutgifter. I efterföljande sammanställning har beklädnadsutgiften uppdelats på utgifter dels för kläder, dels för skodon.

	Årsutgift, kronor				Summa	Årsutgift, kronor			Summa	
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000			1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		%	%	%		%
Utgifter för beklädnad i allt	182·33	294·45	335·62	219·80	100·00	100·00	100·00	100·00		
Därav för: Kläder	126·27	210·05	213·76	153·64	69·25	71·34	63·69	69·90		
Skodon	56·06	84·40	121·86	66·16	30·75	28·66	36·31	30·10		

För kläder, inklusive lagning jämte sybehör m. m., utgavos i medeltal 154 kr. samt för skodon, såväl nyanskaffning som underhåll, 66 kr. eller icke fullt en tredjedel (30·10 %) av beklädnadsutgifterna. Beträffande dessa utgiftsposters fördelning inom familjer av olika ekonomisk ställning må påpekas, att utgifterna för kläder visade stegring från 69·25 % inom den lägsta till 71·34 % inom närmast högre utgiftsgrupp, medan motsvarande siffror för skodon voro resp. 30·75 och 28·66 %.

Utgifterna för *tvätt och renhållning* utgjorde i genomsnitt 22 kr. eller 1·36 % av årsutgifterna. Härav kom icke fullt en tredjedel på tvätt och strykning utom hemmet samt något mer än två tredjedelar på tvål, såpa, soda o. d. Fördelningen inom olika utgiftsgrupper framgår av följande översikt.

	Årsutgift, kronor				Summa	Årsutgift, kronor			Summa	
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000			1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		%	%	%		%
Utgifter för tvätt och renhållning i allt	18·89	27·08	46·87	22·02	100·00	100·00	100·00	100·00		
Därav för: Tvätt och strykning	5·53	9·88	14·88	7·06	29·27	36·48	31·75	32·06		
Tvål, såpa o. d.	13·36	17·20	31·99	14·96	70·73	63·52	68·25	67·94		

Såsom synes ökades absolut taget med stigande utgiftsnivå såväl utgifterna för tvätt och strykning som för tvål och såpa eller från resp. 6 och 13 kr. inom den lägsta utgiftsgruppen till resp. 15 och 32 kr. inom den högsta. Vad de relativa siffrorna beträffar, visade dessa — om man bortser från den högsta utgiftsgruppen — med ökade utgifter stegring för tvätt och strykning (från 29·27 till 36·48 %), medan utgifterna till tvål och såpa förete procentsiffror, fallande från 70·73 inom den lägsta utgiftsgruppen till 63·52 inom gruppen 1 750—2 500 kr.

För *hygien* utgjorde utgifterna i medeltal 23 kr. eller 1·41 % av totalbudgeten. Av detta belopp kom något mer än tre fjärdedelar på sjukvård, läkare

och medicin samt något mindre än en fjärdedel på hälsovård. Såsom synes av efterföljande tablå, utgjorde utgifterna för läkare och medicin en relativt större andel av den totala utgiften för hygien inom den högsta utgiftsgruppen än inom de båda övriga.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	%	%	
Utgifter för hygien i allt . . .	21·11	22·46	73·09	22·73	100·00	100·00	100·00	100·00
Därav för: Sjukvård . . .	16·39	16·16	68·41	17·53	77·64	71·95	93·60	77·12
Hälsovård . . .	4·72	6·30	4·68	5·20	22·36	28·05	6·40	22·88
bad	1·68	2·95	1·13	2·06	7·96	13·13	1·55	9·06
rakning, klippning	2·26	2·51	1·70	2·32	10·71	11·18	2·32	10·21
öfrigt	0·78	0·84	1·85	0·82	3·69	3·74	2·53	3·61

För *intellektuella ändamål* utgävos i medeltal 29 kr. eller 1·80 % av genomsnittsbudgeten. Inom de tre utgiftsgrupperna belöpte sig ifrågavarande utgifter till resp. 18, 49 och 94 kr. eller resp. 1·27, 2·45 och 3·49 % av årsutgifterna. Av hithörande poster drogo utgifterna för tidningar och böcker i medeltal 13 kr. eller mer än två femtedelar, medan inemot hälften kom på utgifter för barnens skolgång. Med ökade årsutgifter visade utgifterna för barnens skolgång, såsom närmare synes av tablån här nedan, relativt stigande belopp, under det att utgifterna för tidningar och annan lektyr utvisade sjunkande procentsiffror.

	Årsutgift, kronor			Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	%	%	
Utgifter för intellektuella ändamål i allt	17·86	49·08	94·42	29·08	100·00	100·00	100·00	100·00
Därav för: Barnens skolgång	5·63	28·41	89·62	14·47	31·52	57·89	94·92	49·76
Övriga studier	0·12	4·09	—	1·31	0·67	8·33	—	4·50
Tidningar, böcker o. d.	12·11	16·58	4·80	13·30	67·81	33·78	5·08	45·74

Förenings- och försäkringsavgifterna belöpte sig i medeltal till 58 kr. eller 3·62 % av budgeten samt voro relativt sett ungefär lika stora inom de båda lägre utgiftsgrupperna. I efterföljande översikt hava förenings- och försäkringsavgifterna uppdelats i 7 underavdelningar.

	Årsutgift, kronor				Summa	Årsutgift, kronor			Summa
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000			1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		%	%	%	
Förenings- och försäkringsavgifter i allt	49·30	72·14	144·61	58·42	100·00	100·00	100·00	100·00	
Därav för: Fackföreningar o. d.	5·51	6·51	—	5·68	11·18	9·03	—	9·72	
Övriga föreningar	0·99	5·57	—	2·35	2·01	7·72	—	4·02	
Sjuk- och begravningskassor . .	16·83	17·61	14·07	17·00	34·14	24·41	9·73	29·10	
Liv- och kapitalförsäkring . . .	22·62	36·43	66·69	27·82	45·88	50·50	46·12	47·62	
Olycksfallsförsäkring	0·94	2·10	—	1·27	1·91	2·91	—	2·18	
Brandförsäkring	2·24	2·13	11·28	2·42	4·54	2·95	7·80	4·14	
Avgift för pensioner o. d.	0·17	1·79	52·57	1·88	0·34	2·48	36·35	3·22	

Av denna utgiftspost kommo sålunda 28 kr. eller inemot hälften (47·62 %) på liv- och kapitalförsäkring, varefter följde avgifter till sjuk- och begravningskassor med 17 kr. (29·10 %) samt fackföreningskontingenter med 6 kr. (9·72 %). Till övriga föreningar, vari inbegripits nykterhets- och politiska organisationer o. d., för brandförsäkring och för pensionsavgifter uppgick den genomsnittliga årsutgiften till resp. ungefär 2 kr. samt för olycksfallsförsäkring till 1 kr.

Icek mindre än 60 familjer eller 69·77 % av de av undersökningen berörda hade utgifter för liv- och kapitalförsäkring till ett sammanlagt belopp av 2 392·72 kr. eller i genomsnitt 39·88 kr. I avgifter till sjuk- och begravningskassor erlade 69 familjer tillsammans 1 462·05 kr. eller i genomsnitt 21·19 kr. och i premier för olycksfallsförsäkring 14 familjer sammanlagt 108·86 kr. Avgifter till fackföreningar och övriga föreningar erlades i resp. 26 och 37 fall med tillsammans resp. 488·50 och 202·48 kr. (i medeltal resp. 18·79 och 5·47 kr.). Ej mindre än 52 familjer eller mer än tre fentledar av samtliga hade brandförsäkrad lösegendom, för vilken i premier utbetaltes tillhoppa 207·93 kr. I avgifter för pensioner erlades i 3 fall tillsammans 161·65 kr.

Förenings- och försäkringsavgifternas fördelning på olika belopp framgår av tablån å nästa sida.

På *gåvor* kommo i medeltal 24 kr. eller 1·52 % av utgifterna.

Beträffande *skatterna*, som kommo i sjätte rummet bland utgiftsposterna, må erinras om, att häri ej medräknats skatter för egna hem (jfr sid. 23). I genomsnitt erlades i skatter under året 58 kr. eller 3·58 % av budgeten. Procenttalen visa, som synes av tabellen å sid. 21, stegring från den lägsta till den närmast högre utgiftsgruppen, nämligen resp. 3·13 och 4·48 %. Den högsta utgiftsgruppen visade en betydande minskning, vilket utan tvivel sammanhänger med den omständigheten, att mannens huvudinkomst inom

	Antal hushåll med nedanstående utgiftsbelopp, kronor							Summa
	0	Under 2	2—5	5—10	10—25	25—50	50 och däröver	
Fackföreningar	60	2	2	3	9	9	1	86
Övriga föreningar	49	13	9	10	4	—	1	86
Sjuk- och begravningskassor	17	2	4	8	28	27	—	86
Liv- och kapitalförsäkring	26	1	1	—	15	26	17	86
Olycksfallsförsäkring	72	2	6	3	2	1	—	86
Brandförsäkring	34	9	33	8	2	—	—	86
Avgift för pensioner o. d.	83	—	—	—	1	1	1	86

denna grupp endast utgjorde något mer än två tredjedelar av familjens inkomster, medan däremot barnens inkomster, vilka vid beskattningen ej alltid tagas i betraktande, uppgingo till ej mindre än 30·00 % av den totala årsinkomsten.

Till nöjen och förströelser gingo i medeltal 10 kr. (0·59 % av utgifterna).

Av utgifterna för resor, som i medeltal uppgingo till 23 kr. (1·45 % av årsutgifterna), kom något mer än fyra femtedelar (82·68 %) på resor utom staden.

Ränteutgifterna belöpte sig i medeltal till 3 kr. (0·19 %) samt utgifterna för telefon, post- och skrivutensilier till 4 kr. (0·25 %).

Lottsedlar inköptes under året till ett belopp av i medeltal 6 kr. eller 0·36 % av budgeten. Tillsammans 52 familjer eller mer än tre femtedelar av samtliga hade utgifter på detta konto. Av dessa familjer utgävo 21 vardera ett belopp understigande 5 kr., 14 från 5 till 10, 13 från 10 till 25 samt 4 från 25 till 50 kr. Hela det belopp, som nämnda 52 familjer betalade för lottsedlar, uppgick till 999·73 kr. Enligt uppgifter i hushållsböckerna hade 3 av dessa familjer vunnit tillsammans 22·50 kr. eller föga mer än 2 % av vad som utbetalts. Utgifterna för tjänare voro en obetydlighet, i medeltal för samtliga hushåll ej mycket överstigande 1 kr. (0·07 %).

Övriga, i tabellen ej närmare specificerade utgifter utgjorde i medeltal endast 9 kr. eller 0·55 % av årsutgifterna. Av detta belopp kom icke mindre än 0·42 % på blommor, begravningskransar o. d., medan endast 0·13 % ej närmare specificerats, ett kriterium så gott som något på den noggrannhet och det intresse, varmed bokförarna omfattat undersökningen.

Utgifternas genomsnittliga fördelning på de viktigaste förnödenheterna inom hushåll med olika antal familjemedlemmar framgår av sammanställningen å nästa sida.

Det stora inflytande, som familjens storlek har på budgetens sammansättning, framträder med all önskvärd tydlighet av tabellen. Bortsett från 2-personershushållen stego genomsnittsutgifterna i de olika personantalsgrupperna, såsom synes, med växande huvudtal från 1 404 kr. i 3-personershushållen till 1 918 kr. för familjerna på 7 och flera medlemmar. Skillnaden är dock ej större, än att man för de viktigare utgiftsposternas vidkommande kan erhålla en tämligen god föreställning om, i vad mån familjernas ökade

	Antal familjemedlemmar					Summa
	2	3	4	5-6	7-11	
<i>Absoluta tal.</i>						
Antal hushåll	6	18	19	34	9	86
Utgifter i allt	1 541·20	1 404·46	1 606·78	1 662·73	1 918·40	1 614·59
Födo- och njutningsämnen	700·90	652·35	750·24	847·95	1 076·21	799·05
Matvaror	665·51	614·69	730·58	810·87	1 057·98	767·79
Dryckesvaror	13·46	12·84	6·49	17·49	7·68	12·78
Tobak	6·35	10·01	5·24	9·42	4·97	7·94
Förtäring utom hemmet	15·58	14·81	7·93	10·17	5·58	10·54
Bostad	204·11	165·56	200·98	192·48	202·97	190·63
Bränsle och lyse	72·15	84·34	74·36	82·49	91·64	81·32
Beklädnad	204·09	186·74	225·81	227·81	253·41	219·80
Övriga utgifter	359·95	315·47	355·39	312·00	294·17	323·79
<i>Relativa tal.</i>						
	%	%	%	%	%	%
Utgifter i allt	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00
Födo- och njutningsämnen	45·48	46·45	46·69	51·00	56·10	49·49
Matvaror	43·18	43·77	45·47	48·77	55·15	47·56
Dryckesvaror	0·88	0·91	0·40	1·05	0·40	0·79
Tobak	0·41	0·71	0·33	0·57	0·26	0·49
Förtäring utom hemmet	1·01	1·06	0·49	0·61	0·29	0·65
Bostad	13·24	11·79	12·51	11·58	10·58	11·81
Bränsle och lyse	4·68	6·00	4·63	4·96	4·78	5·04
Beklädnad	13·24	13·30	14·05	13·70	13·21	13·61
Övriga utgifter	23·36	22·46	22·12	18·76	15·33	20·05

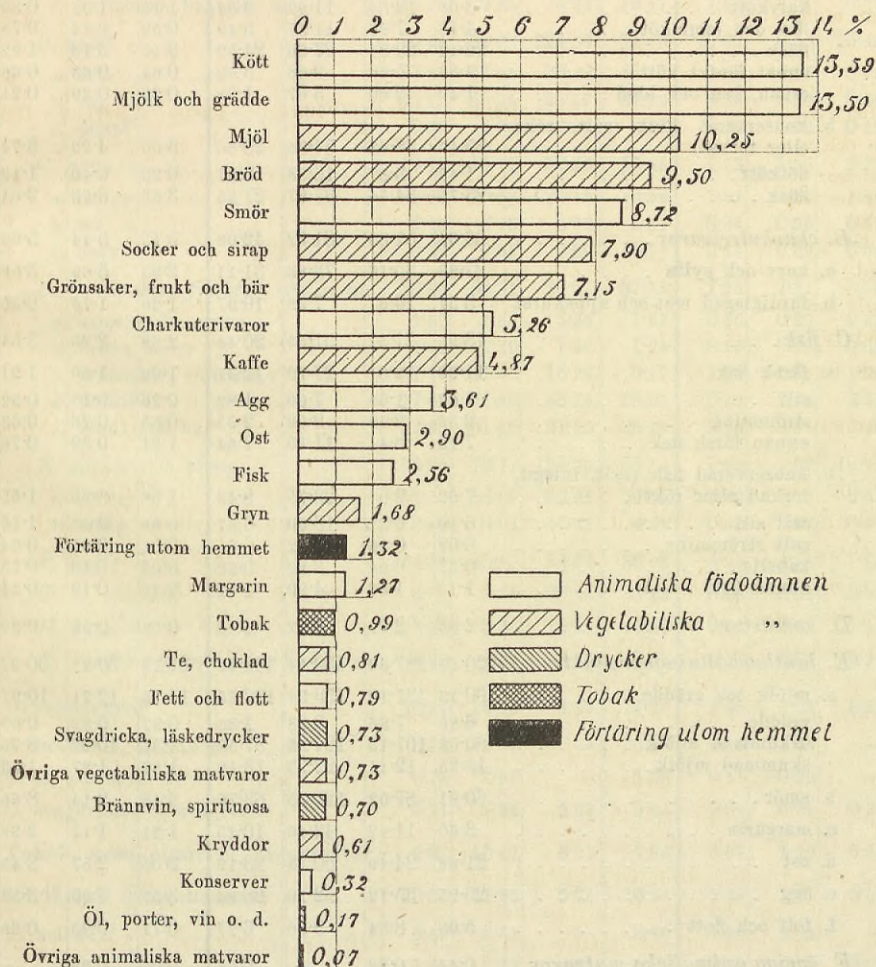
medlemsantal inverkar på deras ekonomi, då den totala årsutgiften i huvudsak är oförändrad.

Av de olika utgiftsposterna var det särskilt utgiften för födo- och njutningsämnen, som utvisade större procentandel med familjens tillväxt eller från 45·48 % inom 2-personersgruppen till 56·10 % bland familjerna om 7 eller flera medlemmar. Resp. 43·18 och 55·15 % kommo på matvaruutgifterna. För de större familjerna utgick sålunda en mycket större del av utgifterna till föda än för de mindre. Beklädnadsutgifterna visade, relativt sett, ingen tendens till stegring med växande antal familjemedlemmar men var absolut taget störst för familjer om 7 och flera medlemmar, under det att utgiften för bostad var relativt lägst inom samma grupp men absolut taget lika stor som bland de mindre familjerna. Bränsle och belysning drogo jämförelsevis ungefär lika stor andel av årsbudgeten inom samtliga personantalsgrupper med undantag för familjerna om 3 personer, där hithörande utgifter voro relativt ej oväsentligt högre än inom övriga grupper. För alla övriga förnödenheter återstod bland 2-personershushållen nära en fjärdedel (23·36 %) av årsutgifterna, vilken andel sjönk med stigande personantal till omkring en sjundedel (15·33 %) för de familjer, som bestodo av 7 eller flera medlemmar.

III. Födans sammansättning efter kostnad.

I tab. 1 i tabellbilagan lämnas en detaljerad översikt av utgifterna för olika födo- och njutningsämnen i absoluta tal samt i procent av hela årsutgiften. I tabellen å nästföljande sid. 32—33 hava utgiftsgrupperna begränsats till 3, varjämte ifrågavarande utgifter ställts i relation till utgifterna för samtliga födo- och njutningsämnen. Diagrammet här nedan åskådliggör tydligt den relativa betydelsen av olika slags födo- och njutningsämnen med hänsyn till kostnaden.

Födans sammansättning efter kostnad.

Födans sammansättning inom

	Årsutgift, kronor				Årsutgift, kronor			
	1 000- 1 750	1 750- 2 500	2 500- 3 000	Sum- ma	1 000- 1 750	1 750- 2 500	2 500- 3 000	Sum- ma
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
Födo- och njutningsämnen	707.73	952.38	1 454.05	799.05	100.00	100.00	100.00	100.00
I. Matvaror	680.29	911.13	1 441.97	767.79	96.12	95.67	99.17	96.09
1. animaliska	373.32	499.16	754.85	420.23	52.75	52.41	51.91	52.59
A. kött	94.59	134.52	177.73	108.60	13.37	14.12	12.22	13.59
a. färskt kött	69.42	96.09	123.38	78.74	9.81	10.09	8.48	9.85
oxkött	29.08	36.99	59.71	32.18	4.11	3.88	4.11	4.02
kalvkött	8.08	12.54	11.69	9.51	1.14	1.32	0.80	1.19
får- och lammkött	4.18	7.96	11.37	5.49	0.59	0.84	0.78	0.69
fläsk	22.12	29.84	27.86	24.59	3.13	3.13	1.92	3.08
annat färskt kött	4.54	5.96	9.68	5.09	0.64	0.63	0.66	0.64
organ, ben och blod	1.42	2.80	3.07	1.88	0.20	0.29	0.21	0.23
b. konserverat kött (salt, rökt eller torakat)	25.17	38.43	54.35	29.86	3.56	4.03	3.74	3.74
nötkött	1.42	3.87	16.38	2.51	0.20	0.40	1.13	0.32
fläsk	23.75	34.56	37.97	27.35	3.36	3.63	2.61	3.42
B. charkuterivaror	36.34	51.83	81.82	42.08	5.13	5.44	5.63	5.26
a. korv och sylta	27.83	35.16	73.83	31.11	3.93	3.69	5.08	3.89
b. färdiglagad mat och uppskuret	8.51	16.67	7.99	10.97	1.20	1.75	0.55	1.37
C. fisk	18.95	21.37	51.54	20.44	2.68	2.25	3.54	2.56
a. färsk fisk	11.33	12.31	27.79	12.01	1.60	1.30	1.91	1.50
sill	1.82	1.39	7.60	1.82	0.26	0.15	0.52	0.23
strömming	2.36	2.48	9.09	2.55	0.33	0.26	0.63	0.32
annan färsk fisk	7.15	8.44	11.10	7.64	1.01	0.89	0.76	0.95
b. konserverad fisk (salt, inlagd, torkad eller rökt)	7.62	9.06	23.75	8.43	1.08	0.95	1.63	1.06
salt sill	6.10	6.22	16.00	6.37	0.86	0.65	1.10	0.80
salt strömming	0.02	0.06	0.62	0.05	0.01	0.01	0.04	0.01
kabeljo	0.37	0.96	2.23	0.59	0.05	0.10	0.15	0.07
annan fisk	1.13	1.82	4.90	1.42	0.16	0.19	0.34	0.18
D. konserver	2.33	2.87	4.32	2.53	0.33	0.30	0.30	0.32
E. lanthushållningsprodukter	220.67	287.69	439.44	246.02	31.18	30.21	30.22	30.79
a. mjölk och grädd	100.13	121.10	159.54	107.85	14.15	12.71	10.97	13.50
grädd	6.86	7.86	9.98	7.23	0.97	0.82	0.69	0.91
oskummad mjölk	80.02	101.13	127.33	87.50	11.31	10.62	8.75	10.95
skummad mjölk	13.25	12.11	22.23	13.12	1.87	1.27	1.53	1.64
b. smör	60.01	87.02	125.75	69.70	8.48	9.14	8.65	8.72
c. margarin	8.60	11.12	42.40	10.15	1.21	1.17	2.92	1.27
d. ost	21.68	24.49	50.15	23.19	3.06	2.57	3.45	2.90
e. ägg	25.25	35.12	52.10	28.86	3.57	3.69	3.58	3.61
f. fett och flott	5.00	8.84	9.50	6.27	0.71	0.93	0.65	0.79
F. övriga animaliska matvaror	0.44	0.88	—	0.56	0.06	0.09	—	0.07

¹ Därav baklön 0.66 kr. — ² Därav baklön 1.52 kr. — ³ Därav baklön 3.15 kr. — ⁴ Därav baklön

olika utgiftsgrupper efter kostnad.

	Årsutgift, kronor				Årsutgift, kronor			
	1 000- 1 750	1 750- 2 500	2 500- 3 000	Sum- ma	1 000- 1 750	1 750- 2 500	2 500- 3 000	Sum- ma
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	%	%	%	%
2. vegetabiliska	306·97	411·97	687·12	347·56	43·37	43·26	47·26	43·50
<i>A. Bröd . . . . .</i>	¹ 63·24	² 106·08	³ 51·69	⁴ 75·92	⁵ 8·93	⁶ 11·14	⁷ 3·55	⁸ 9·50
a. rågröd, hårt	5·34	8·81	5·69	6·40	0·75	0·93	0·39	0·80
b. rågröd, mjukt	32·30	58·07	29·62	40·03	4·57	6·10	2·04	5·01
c. vetebröd	5·10	5·36	3·45	5·13	0·72	0·56	0·24	0·64
d. annat matbröd	0·02	—	—	0·02	0·00	—	—	0·00
e. skorpor	8·56	13·17	5·86	9·89	1·21	1·38	0·40	1·24
f. kaffebröd, bakelser o. d.	11·26	19·15	3·92	13·47	1·59	2·01	0·27	1·69
<i>B. mjöl . . . . .</i>	75·14	86·02	224·36	81·90	10·62	9·03	15·43	10·25
a. vete	37·38	47·01	98·48	41·71	5·28	4·93	6·77	5·22
b. råg	35·27	35·95	123·57	37·53	4·99	3·78	8·50	4·70
c. annat	2·49	3·06	2·31	2·66	0·35	0·32	0·16	0·33
<i>C. gryn . . . . .</i>	12·19	14·77	32·70	13·45	1·72	1·55	2·25	1·68
a. havre	8·99	10·53	26·19	9·86	1·27	1·10	1·80	1·23
b. ris	2·43	3·43	5·91	2·81	0·34	0·36	0·41	0·35
c. andra	0·77	0·81	0·60	0·78	0·11	0·09	0·04	0·10
<i>D. grönsaker, frukter, bär m. m. . . . .</i>	50·94	68·71	86·97	57·15	7·20	7·21	5·98	7·15
a. ärter, gula, gröna	1·37	1·89	3·26	1·57	0·20	0·20	0·22	0·20
b. bruna bönor	1·08	1·49	1·30	1·21	0·15	0·15	0·09	0·15
c. grönsaker, rotfrukter	7·79	11·52	18·72	9·17	1·10	1·21	1·29	1·15
d. potatis	17·85	21·93	35·76	19·50	2·52	2·30	2·46	2·44
e. frukt och bär	22·85	31·88	27·93	25·70	3·23	3·35	1·92	3·21
<i>E. socker och sirap . . . . .</i>	55·90	72·11	156·33	63·14	7·90	7·57	10·75	7·90
a. socker	52·22	68·07	143·02	59·12	7·38	7·15	9·84	7·40
b. sirap	3·68	4·04	13·31	4·02	0·52	0·42	0·91	0·50
<i>F. kaffe . . . . .</i>	34·37	45·57	84·82	38·93	4·85	4·79	5·84	4·87
<i>G. te, choklad . . . . .</i>	6·02	5·51	30·28	6·43	0·85	0·58	2·08	0·81
<i>H. kryddor . . . . .</i>	3·95	5·88	16·34	4·82	0·56	0·62	1·13	0·61
<i>K. övriga vegetabiliska matvaror . . . . .</i>	5·22	7·32	3·63	5·82	0·74	0·77	0·25	0·73
II. Dryckesvaror	10·27	18·96	5·30	12·78	1·45	1·99	0·36	1·60
A. brännvin, spirituosa	3·78	9·97	—	5·56	0·53	1·05	—	0·70
B. öl, porter o. dyl.	0·78	2·83	—	1·38	0·11	0·29	—	0·17
C. svagdricka, läskedrycker	5·71	6·16	5·30	5·84	0·81	0·65	0·36	0·73
III. Tobak, snus, cigarrer, cigarretter	6·87	10·47	6·03	7·94	0·97	1·10	0·42	0·99
IV. Förtäring utom hemmet	10·30	11·82	0·75	10·54	1·46	1·24	0·05	1·32
A. måltider	8·89	9·61	—	8·90	1·26	1·01	—	1·12
B. annan förtäring	1·41	2·21	0·75	1·64	0·20	0·23	0·05	0·20

0·98 kr. — ⁵ Därav baklön 0·09 %. — ⁶ Därav baklön 0·16 %. — ⁷ Därav baklön 0·21 %. — ⁸ Därav baklön 0·12 %.

Av samtliga utgifter för födo- och njutningsämnen, uppgående till 799 kr., kommo utgifterna för matvaror i främsta rummet med 768 kr. eller 96.09 %, varefter följde dryckesvaror med 13 kr. (1.60 %) och förtäring utom hemmet med 11 kr. (1.32 %). För tobak utgavs i genomsnitt 8 kr. (0.99 %).

Bland matvarorna drog kött den största utgiften, 109 kr. eller 13.59 % av födoämnesbudgeten. Närmast härefter i betydelse kom mjölk och grädde med 108 kr. eller 13.50 %, mjöl med 82 kr. eller 10.25 %, bröd med 76 kr. eller 9.50 % samt smör med 70 kr. eller 8.72 %. Dessa fem artiklar upptogs tillsammans mer än hälften (55.56 %) av samtliga utgifter för födo- och njutningsämnen. För socker utgavs 59 kr. (7.40 %), för grönsaker (inkl. potatis), frukter, bär m. m. 57 kr. (7.15 %), för charkuterivaror 42 kr. (5.26 %), för kaffe 39 kr. (4.87 %), för ägg 29 kr. (3.61 %), för ost 23 kr. (2.90 %) samt för fisk 20 kr. (2.56 %).

Med avseende å vissa slags matvaror torde en närmare redogörelse vara av intresse. Utgifterna för kött (och fläsk), vilka stego från 95 kr. inom den lägsta till 135 kr. inom den närmast högre utgiftsgruppen eller från 13.37 till 14.12 % av födoämnesutgifterna, fördelade sig på olika slag på följande sätt.

Utgifter för:	I medeltal per hushåll	
	Kr.	%
Kött	108.60	100.00
färskt kött	78.74	72.50
oxkött	32.18	29.63
kalvkött	9.51	8.76
får- och lammkött	5.49	5.05
fläsk	24.59	22.64
annat färskt kött	5.09	4.69
organ, ben och blod	1.88	1.73
konserverat kött	29.86	27.50
nötkött	2.51	2.31
fläsk	27.35	25.19

Av utgifterna för kött kommo sålunda 72.50 % på färskt och endast 27.50 % på salt, torkat eller rökt kött. Bland utgifterna för de olika köttsorterna gick något mindre än en tredjedel (29.63 %) till färskt oxkött. Nära hälften (47.83 %) av hela det här ifrågavarande utgiftsbeloppet kom på fläsk, varav något mer på salt och rökt än på färskt fläsk.

Nära tre fjärdedelar (73.93 %) av utgifterna för charkuterivaror gick till korv och sylta, återstoden (26.07 %) till färdiglagad mat och uppskuret.

Konsumtionen av olika slags fisk fördelade sig efter kostnad, såsom efterföljande översikt utvisar.

Utgifter för:	I medeltal per hushåll	
	Kr.	%
Fisk	20.44	100.00
färsk fisk	12.01	58.76
sill	1.82	8.90
strömning	2.55	12.48
annan färsk fisk	7.64	37.38
konserverad fisk	8.43	41.24
salt sill	6.37	31.16
salt strömning	0.05	0.24
kabeljo	0.59	2.89
annan fisk	1.42	6.95

Mer än hälften (58·76 %) av ifrågavarande utgifter gick sålunda till färsk fisk. Av de olika fiskarterna kom sill (färsk och saltad) i första rummet med mer än en tredjedel (40·06 %) av samtliga utgifter för fisk.

Utgifterna för olika slags lánthushállningsprodukter, vilka ökades från sammanlagt 221 kr. inom den lägsta till 439 kr. inom den högsta utgiftsgruppen, men vilkas procentuella andel av födoámbnesbudgeten var nästan oförändrad inom de olika grupperna, finnas sammanstállda i följande tablá.

Utgifter för:	I medeltal per husháll	
	Kr.	%
Lánthushállningsprodukter	246·02	100·00
mjólk och grádde	107·85	43·84
grádde	7·23	2·94
oskummad mjólk	87·50	35·57
skummad mjólk	13·12	5·33
smör	69·70	28·33
margarin	10·15	4·12
ost	23·19	9·43
ágg	28·86	11·73
fett och flott	6·27	2·55

Av utgifterna för mjólk och grádde, vilka upptogo största delen (43·84 %) bland ifrågavarande utgiftsposter, användes mer än fyra femtedelar (81·13 %) till oskummad mjólk, något mer än en tiondedel (12·17 %) till skummjólk och 6·70 % till grádde.

Utgiften för bröd var relativt minst i den högsta utgiftsgruppen, medan i fråga om mjöl den relativt största utgiften anträffas inom samma grupp. Bröd- och mjólutgifternas procentuella andel av födoámbnesbudgeten inom olika utgiftsgrupper framgår av nedanstående översikt.

Utgifter för:	Árs utgift, kronor			Samtliga husháll
	1 000—1 750	1 750—2 500	2 500—3 000	
Bröd i % av födoámbnesutgifterna	8·93	11·14	3·55	9·50
Mjöl » » » »	10·62	9·03	15·43	10·25

Förbrukningen av olika slags bröd fördelade sig efter kostnaden på följande sätt:

Utgifter för:	I medeltal per husháll	
	Kr.	%
Bröd	¹ 75·92	² 100·00
rágbröd: hárt	6·40	8·43
mjukt	40·03	52·72
vetebröd	5·13	6·76
annat matbröd	0·02	0·03
skorpor	9·89	13·03
kaffebröd, bakelser o. d.	13·47	17·74

¹ Därav baklön 0·98 kr. — ² Därav baklön 1·29 %.

Av dessa utgifter kom på mjukt rågbröd mer än hälften (52·72 %), på kaffebröd, bakelser o. d. något mer än en sjättedel (17·74 %), på skorpor 13·03 % samt på hårt rågbröd och vetebröd resp. 8·43 och 6·76 %.

Vad de olika mjölsorterna beträffar, drog vetemjölet den största utgiften eller 50·93 %, varefter kom rågmjöl med 45·82 och annat mjöl med 3·25 %.

Av utgifterna för gryn användes nära tre fjärdedelar (73·31 %) till havregryn, något mer än en femtedel (20·89 %) till risgryn samt 5·80 % till andra grynsorter.

Utgifterna för grönsaker, frukter, bär m. m. fördelade sig, såsom efterföljande tablå utvisar.

Utgifter för:	I medeltal per hushåll	
	Kr.	%
Grönsaker, frukter, bär m. m.	57·15	100·00
ärter, gula, gröna	1·57	2·75
bruna bönor	1·21	2·12
grönsaker, rotfrukter	9·17	16·04
potatis	19·50	34·12
frukt och bär	25·70	44·97

Bland dessa utgifter kom 44·97 % på frukt och bär samt 34·12 % på potatis.

Av utgifterna för dryckesvaror, som i genomsnitt belöpte sig till 13 kr., användes inemot hälften (45·70 %) till svagdricka och alkoholfria drycker, mer än två femtedelar (43·50 %) till brännvin och andra spirituösa drycker samt 10·80 % till öl, porter och vin.

Vad slutligen beträffar utgifterna för förtäring utom hemmet, som i genomsnitt utgjorde 11 kr., kom den ojämförligt större delen (84·44 %) på måltider samt endast 15·56 % på annan förtäring.

Inom familjer av olika storlek var födans sammansättning ur kostnadsynpunkt, såsom efterföljande tabell (sid. 37) utvisar.

Alla viktigare näringsmedel med undantag för ägg utvisade stegrade utgifter med ökat personantal.

Förutsätter man, att den totala årsutgiften var densamma, synes av tabellen, att ju större familjens personantal blir, desto mindre är förbrukningen av animaliska och större av vegetabiliska näringsmedel.

Utgifterna till fisk, lantushållningsprodukter samt bröd utgjorde en mindre andel av födoämnesbudgeten, ju talrikare familjen blev. Däremot ökades i samma förhållande den procentuella andel, som kom på förbrukningen av mjöl. Utgiften till smör var minst bland familjer om 7 och flera medlemmar, vilka å andra sidan hade relativt stor förbrukning av margarin.

Födans sammansättning efter kostnad inom familjer av olika storlek.

	Antal familje- medlemmar			Samt- liga hus- håll	Antal familje- medlemmar			Samt- liga hus- håll
	2—4	5—6	7 och flera		2—4	5—6	7 och flera	
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	%	%	
Födo- och njutningsämnen	702·38	847·95	1 076·21	799·05	100·00	100·00	100·00	100·00
I. Matvaror	672·99	810·88	1057·98	767·79	95·82	95·63	98·31	96·09
1. animaliska	373·81	444·02	552·20	420·23	53·22	52·36	51·31	52·59
A. kött	95·84	113·33	151·64	108·60	13·65	13·37	14·09	13·59
B. charkuterivaror	36·19	48·12	47·43	42·08	5·15	5·67	4·41	5·26
C. fisk	18·83	21·13	25·52	20·44	2·68	2·49	2·37	2·56
D. lanthushållningsprodukter	219·94	257·99	325·44	246·02	31·31	30·42	30·24	30·79
mjölk och gräddor	97·37	112·94	138·74	107·85	13·86	13·32	12·89	13·50
smör	61·12	74·53	92·51	69·70	8·70	8·79	8·60	8·72
margarin	7·83	8·53	27·34	10·15	1·11	1·00	2·54	1·27
ost	20·94	24·02	30·78	23·19	2·98	2·83	2·86	2·90
ägg	27·99	30·49	26·80	28·86	3·99	3·60	2·49	3·61
fett och flott	4·69	7·48	9·27	6·27	0·67	0·88	0·86	0·79
E. konserver	2·51	3·02	0·85	2·53	0·36	0·36	0·08	0·32
F. övriga	0·50	0·43	1·32	0·56	0·07	0·05	0·12	0·07
2. vegetabiliska	299·18	366·86	505·78	347·56	42·60	43·27	47·00	43·50
A. bröd	73·30	78·01	80·60	75·92	10·44	9·20	7·49	9·50
B. mjöl	61·65	86·02	163·09	81·90	8·78	10·14	15·16	10·25
C. gryn	11·34	14·30	20·31	13·45	1·61	1·69	1·89	1·69
D. grönsaker, frukt och bär	51·55	61·77	66·37	57·15	7·34	7·29	6·17	7·15
E. socker och sirap	53·12	67·80	93·36	63·14	7·56	8·00	8·67	7·90
F. kaffe	33·47	40·38	59·55	38·93	4·77	4·76	5·53	4·87
G. te, choklad	4·63	7·35	11·54	6·43	0·66	0·87	1·07	0·81
H. kryddor	4·45	5·21	5·18	4·82	0·63	0·61	0·48	0·60
K. övriga	5·67	6·02	5·78	5·82	0·81	0·71	0·54	0·73
II. Drycker	10·12	17·49	7·68	12·78	1·44	2·06	0·71	1·60
III. Tobak	7·40	9·41	4·97	7·94	1·05	1·11	0·46	0·99
IV. Förtäring utom hemmet	11·87	10·17	5·58	10·54	1·69	1·20	0·52	1·32

IV. Inkomster och utgifter per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

De i det föregående meddelade uppgifterna angående inkomster och utgifter hava samtliga varit medeltalssiffror per hushåll. Då emellertid hushållen varken med hänsyn till familjemedlemmarnas antal, kön eller ålder äro likartade samt ej heller alla medlemmarna deltagit i konsumtionen under lika lång tid eller i samma utsträckning, har detta gjort, att medeltalssiffrorna inom de olika grupperna ej blivit fullt jämförbara. Härtill kommer även den omständigheten, att en del familjer haft inackorderade, spisgäster eller inboende samt tjänare o. s. v.

För att emellertid möjliggöra en fullt tillförlitlig jämförelse av konsumtionsförhållandena mellan familjer av olika beskaffenhet har man vid undersökningar av detta slag funnit det nödvändigt att åstadkomma en enhet, som kan användas såsom måttstock vid dylika jämförelser och varigenom inverkan av ovannämnda störande faktorer bortelimineras.

Av de många olika system, som härvidlag tillämpats, har det i förevarande undersökning befunnits lämpligast att följa detsamma, som kom till användning vid stockholmsundersökningen 1907—1908 och som sedan använts vid liknande undersökningar i Finland 1908—1909 och i Norge 1912—1913. Detta enhetssystem är uppgjort med hänsyn ej blott till födoämneskonsumtionen utan även till övriga utgifter. En vuxen mans förbrukning har satts = 1·0 och en vuxen kvinnas = 0·8. För de olika åldersåren äro enhetstalen följande.

Ålder	Konsumtionsenheter	
	män	kvinnor
0—3 år	0·1	0·1
4—6 >	0·2	0·2
7—9 >	0·3	0·3
10—12 >	0·4	0·4
13—14 >	0·5	0·5
15—16 >	0·7	0·6
17—18 >	0·9	0·7
19 år och däröver	1·0	0·8

Huvudändamålet med användandet av dessa enhetstal på budgeten har varit att beräkna, huru mycket av inkomster och utgifter under hela året kom på varje enhet av familjens egna medlemmar. Familjens av medlemmarnas antal, kön och ålder bestämda enhetstal hava därför måst undergå reduktion med hänsyn till de faktorer, som inverkat störande på konsumtionsförhållandena. En familjemedlems frånvaro under en del av räkenskapsåret har sålunda borteliminrats på det sätt, att hans enhetstal

reducerats beträffande de utgiftsposter, som berörts av frånvaron. I de hushåll, där det förekommit inackorderade, spisgäster eller inneboende, har familjens enhetstal ökat för de utgiftsposters vidkommande, som berörts av dessa faktorer. Den utgiftssumma, som kom på inackorderade och inneboende, har dragits från motsvarande inkomstpost, varigenom familjens netto-behållning återstår. I de familjer, där det förekom tjänarinna, hava utgifterna för hennes konsumtion lagts till utgifterna för tjänare.

Enhetstalen i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper framgå av nedanstående översikt.

Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll
1 000-1 250	1 250-1 500	1 500-1 750	1 750-2 000	2 000-2 500	2 500-3 000	
2·1	2·5	2·7	2·8	3·6	5·3	2·7
2·5			3·1			

I tab. 2 i tabellbilagan meddelas en översikt i absoluta och relativa tal av inkomster och utgifter per konsumtionsenhet i medeltal inom fem olika utgiftsgrupper. I tabellen å sid. 40 hava utgiftsgrupperna begränsats till 3, och lämnas här en översikt av utgifternas fördelning på de olika huvudtitlarna. Födans sammansättning per konsumtionsenhet (efter kostnad) belyses i absoluta och relativa tal av tabellen å sid. 41—42.

Beträffande utgiftsbeloppen inom de olika grupperna framgår det, om man bortser ifrån den högsta, allt för litet representativa utgiftsgruppen, att genomsnittsutgifterna per konsumtionsenhet eller vuxen man i allmänhet voro större inom den högre av de bägge andra grupperna. Ökningen var emellertid relativt ej så stor, som då det var fråga om genomsnittsbeloppen per hushåll (se sid. 21). Inom den högre utgiftsgruppen räknade nämligen familjerna, såsom förut nämnts, i regel flera medlemmar än inom den lägre.

I jämförelse med de relativa talen angående genomsnittsutgifterna per hushåll visade sig de olika utgiftsposternas procentuella andel av konsumtionen praktiskt taget oförändrad med undantag för utgifterna till bostad, bränsle och lyse, beklädnad samt tjänare och hjälp. Inom gruppen födo- och njutningsämnen var endast matvaruutgifternas procentuella betydelse något förändrad, i det ifrågavarande utgifter i genomsnitt per hushåll uppgingo till 47·56 % av årsutgifterna, men däremot per konsumtionsenhet tilo 47·03 %. Mera anmärkningsvärd var dessutom endast skiljaktigheten i fråga om bostadsutgiften, som i genomsnitt per hushåll belöpte sig till 11·81 % och per konsumtionsenhet till 10·98 % av årsutgifterna. För bränsle och lyse voro siffrorna resp. 5·04 och 4·68 %. De resultat, som ernåtts genom budgeternas reducering till konsumtionsenhet, torde i huvudsak framgå av tabellerna å efterföljande sidor.

Utgifter per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor			Samt- liga hushåll	Årsutgift, kronor			Samt- liga hushåll
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	%	%	
Utgifter i allt	571·78	648·92	542·62	597·20	100·00	100·00	100·00	100·00
I. Födo- och njutningsämnen	288·43	301·46	288·06	292·94	50·44	46·45	53·09	49·05
1. Matvaror	276·89	287·14	285·54	280·86	48·43	44·25	52·63	47·03
2. Dryckesvaror	4·32	6·58	1·10	4·94	0·75	1·01	0·20	0·83
3. Tobak	2·89	3·63	1·26	3·07	0·50	0·56	0·23	0·51
4. Förtäring utom hemmet	4·33	4·11	0·16	4·07	0·76	0·63	0·03	0·68
II. Bostad	68·33	63·52	42·86	65·55	11·95	9·79	7·90	10·98
III. Bränsle och lyse	28·87	27·11	22·08	27·96	5·05	4·18	4·07	4·68
IV. Inventarier	19·24	24·36	10·40	20·58	3·37	3·75	1·92	3·45
V. Beklädnad	76·63	102·21	69·92	84·95	13·40	15·75	12·89	14·22
VI. Tvätt och renhållning	7·94	9·40	9·76	8·51	1·39	1·45	1·80	1·43
VII. Hygien	8·87	7·80	15·23	8·78	1·55	1·20	2·81	1·47
VIII. Intellekтуella ändamål	7·51	17·04	19·67	11·24	1·31	2·63	3·62	1·88
IX. Förenings- och försäkringsavgifter	20·72	25·04	30·13	22·58	3·62	3·86	5·55	3·78
X. Gåvor, understöd till anhöriga	7·85	13·28	2·78	9·46	1·37	2·05	0·51	1·58
XI. Skatter	18·44	31·17	9·80	22·36	3·23	4·80	1·80	3·74
XII. Nöjen och förströelser	3·54	4·38	0·65	3·70	0·62	0·68	0·12	0·62
XIII. Resor	8·05	10·42	12·96	9·06	1·41	1·61	2·39	1·52
XIV. Ränta å lån	0·88	1·58	1·92	1·16	0·15	0·24	0·35	0·19
XV. Telefon, post- och skrivutensilier	1·51	1·76	1·47	1·59	0·27	0·27	0·27	0·27
XVI. Lottsedlar	2·11	2·72	0·44	2·25	0·37	0·42	0·08	0·38
XVII. Utgifter för tjänare och hjälp	0·28	0·67	1·35	1·11	0·05	0·10	0·25	0·19
XVIII. Övriga utgifter	2·58	5·00	3·14	3·42	0·45	0·77	0·58	0·57

Utgifter för födo- och njutningsämnen per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	%	%	
Födo- och njutningsämnen	288.43	301.46	288.06	292.94	100.00	100.00	100.00	100.00
I. Matvaror	276.89	287.14	285.54	280.86	96.00	95.25	99.13	95.87
1. animaliska	151.95	157.31	149.47	153.72	52.68	52.18	51.89	52.47
A. kött	38.50	42.39	35.19	39.72	13.35	14.06	12.22	13.56
a. färskt kött	28.26	30.28	24.43	28.80	9.80	10.04	8.48	9.83
oxkött	11.84	11.66	11.82	11.77	4.11	3.87	4.10	4.02
kalvkött	3.29	3.95	2.31	3.48	1.14	1.31	0.80	1.19
får- och lammkött	1.70	2.51	2.25	2.01	0.59	0.83	0.78	0.69
fläsk	9.00	9.40	5.52	8.99	3.12	3.12	1.92	3.07
annat färskt kött	1.85	1.88	1.92	1.86	0.64	0.62	0.67	0.63
organ, ben och blod	0.58	0.88	0.61	0.69	0.20	0.29	0.21	0.23
b. konserv. kött (salt, rökt el. torkat)	10.24	12.11	10.76	10.92	3.55	4.02	3.74	3.73
nötkött	0.58	1.22	3.24	0.92	0.20	0.41	1.13	0.32
fläsk	9.66	10.89	7.52	10.00	3.35	3.61	2.61	3.41
B. charkuterivaror	14.79	16.33	16.20	15.39	5.13	5.42	5.62	5.25
a. korv och sylta	11.33	11.08	14.62	11.38	3.93	3.68	5.07	3.88
b. färdiglagad mat och uppskuret	3.46	5.25	1.58	4.01	1.20	1.74	0.55	1.37
C. fisk	7.71	6.74	10.20	7.48	2.67	2.24	3.54	2.55
a. färsk fisk	4.61	3.88	5.50	4.39	1.60	1.29	1.91	1.50
sill	0.74	0.44	1.50	0.67	0.26	0.15	0.52	0.23
strömming	0.96	0.78	1.80	0.93	0.33	0.26	0.63	0.32
annan färsk fisk	2.91	2.66	2.20	2.79	1.01	0.88	0.76	0.95
b. konserv. fisk (salt, inl., torkad, rökt)	3.10	2.86	4.70	3.09	1.07	0.95	1.63	1.05
salt sill	2.48	1.96	3.17	2.33	0.86	0.65	1.10	0.79
salt strömming	0.01	0.02	0.12	0.02	0.00	0.01	0.04	0.01
kabeljo	0.15	0.30	0.44	0.22	0.05	0.10	0.15	0.07
annan fisk	0.46	0.58	0.97	0.52	0.16	0.19	0.34	0.18
D. konserver	0.95	0.90	0.86	0.93	0.33	0.29	0.30	0.32
E. lantushållningsprodukter o. d.	89.82	90.67	87.02	90.00	31.14	30.08	30.21	30.72
a. mjölk och grädd	40.75	38.17	31.59	39.45	14.13	12.66	10.97	13.47
grädd	2.79	2.48	1.98	2.64	0.97	0.82	0.69	0.90
oskummad mjölk	32.57	31.87	25.21	32.01	11.29	10.57	8.75	10.93
skummad mjölk	5.39	3.82	4.40	4.80	1.87	1.27	1.53	1.64
b. smör	24.43	27.42	24.90	25.50	8.47	9.10	8.64	8.70
c. margarin	3.50	3.50	3.40	3.71	1.21	1.16	2.92	1.27
d. ost	8.82	7.72	9.93	8.48	3.06	2.56	3.45	2.89
e. ägg	10.28	11.07	10.32	10.56	3.56	3.67	3.58	3.60
f. fett och flott	2.04	2.79	1.88	2.30	0.71	0.93	0.65	0.79
F. övriga animaliska matvaror	0.18	0.28	—	0.20	0.06	0.09	—	0.07

Utgifter för födo- och njutningsämnen per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper (forts.).

	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll
	1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	
	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	%	%	
2. vegetabiliska	124.94	129.88	136.07	127.14	43.32	43.07	47.24	43.40
A. bröd	¹ 25.74	² 33.43	³ 10.23	⁴ 27.77	⁵ 8.92	⁶ 11.09	⁷ 3.55	⁸ 9.48
a. rågbröd, hårt	2.17	2.78	1.13	2.34	0.75	0.92	0.39	0.80
b. rågbröd, mjukt	13.15	18.30	5.86	14.64	4.56	6.07	2.03	5.00
c. vetebröd	2.08	1.69	0.68	1.88	0.72	0.56	0.24	0.64
d. annat matbröd	0.01	—	—	0.00	0.00	—	—	0.00
e. skorpor	3.48	4.15	1.16	3.62	1.21	1.38	0.40	1.24
f. kaffebröd, bakelser o. d.	4.58	6.03	0.78	4.93	1.59	2.00	0.27	1.68
B. mjöl	30.58	27.11	44.43	29.96	10.60	8.99	15.42	10.23
a. vete	15.21	14.81	19.50	15.26	5.27	4.91	6.77	5.21
b. råg	14.36	11.33	24.47	13.73	4.98	3.76	8.49	4.69
c. annat	1.01	0.97	0.46	0.97	0.35	0.32	0.16	0.33
C. gryn	4.96	4.66	6.47	4.92	1.72	1.55	2.25	1.68
a. havre	3.66	3.32	5.18	3.60	1.27	1.10	1.80	1.23
b. ris	0.99	1.08	1.17	1.03	0.34	0.36	0.41	0.35
c. andra	0.31	0.26	0.12	0.29	0.11	0.09	0.04	0.10
D. grönsaker, frukter, bär m. m.	20.73	21.65	17.22	20.90	7.19	7.18	5.98	7.13
a. arter, gula, gröna	0.56	0.59	0.64	0.57	0.19	0.20	0.22	0.19
b. bruna bönor	0.44	0.47	0.26	0.44	0.15	0.16	0.09	0.15
c. grönsaker, rotfrukter	3.17	3.63	3.71	3.36	1.10	1.20	1.29	1.15
d. potatis	7.26	6.91	7.08	7.13	2.52	2.29	2.46	2.43
e. frukt och bär	9.30	10.05	5.53	9.40	3.23	3.33	1.92	3.21
E. socker och sirap	22.75	22.73	30.96	23.10	7.89	7.54	10.75	7.89
a. socker	21.25	21.45	28.32	21.63	7.37	7.12	9.83	7.39
b. sirap	1.50	1.28	2.64	1.47	0.52	0.42	0.92	0.50
F. kaffe	13.99	14.36	16.80	14.24	4.85	4.77	5.83	4.86
G. te, choklad	2.45	1.73	6.00	2.35	0.85	0.57	2.08	0.80
H. kryddor	1.61	1.85	3.24	1.77	0.56	0.61	1.13	0.60
K. övriga vegetabiliska matvaror	2.13	2.31	0.72	2.13	0.74	0.77	0.25	0.73
II. Dryckesvaror	4.32	6.58	1.10	4.94	1.50	2.18	0.38	1.69
A. brännvin, spirituosa	1.59	3.46	—	2.15	0.55	1.15	—	0.74
B. öl, porter o. dyl.	0.33	0.98	—	0.53	0.12	0.32	—	0.18
C. svagdricka, läskedrycker	2.40	2.14	1.10	2.26	0.83	0.71	0.38	0.77
III. Tobak, snus, cigarrer, cigarretter	2.89	3.63	1.26	3.07	1.00	1.21	0.43	1.05
IV. Förtäring utom hemmet	4.33	4.11	0.16	4.07	1.50	1.36	0.06	1.39
A. måltider	3.74	3.34	—	3.44	1.30	1.11	—	1.17
B. annan förtäring	0.59	0.77	0.16	0.63	0.20	0.25	0.06	0.22

¹ Därav baklön 0.27 kr.² » » 0.48 »³ » » 0.62 »⁴ » » 0.36 »⁵ Därav baklön 0.09 %.⁶ » » 0.16 »⁷ » » 0.22 »⁸ » » 0.12 »

V. Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag.

I anvisningarna för hushållsböckernas förande ingick även en uppmaning att för vissa, särskilt anförda varuslag ange den varumängd, som inköpts. Denna uppmaning har också efterkommit så väl, att det blivit möjligt att för samtliga 86 hushåll beräkna de kvantiteter, som konsumerats under räkenskapsåret. Även rörande de kvantiteter, som under tiden producerats av familjen själv eller erhållits såsom gåva m. m., har uppgift lämnats.

Beträffande brödförbrukningen skulle i hushållsböckerna endast angivas kvantiteten av inköpt hårt rågbröd. Kvantitetssiffrorna för övriga brödsorter hava därför måst beräknas med ledning av uppgifter, som kommitterade för undersökningen inhämtat från bagerier och brödhandlande i Jönköping angående pris och vikt å de vanligast förekommande brödsorterna. På grundvalen av dessa uppgifter har uträknats ett medelpris för vetebröd av 50 öre och för mjukt rågbröd av 45 öre per kg., och hava sedan kvantitetsuppgifterna erhållits genom att dividera utgiftsbeloppen för resp. brödsorter med dessa medelpriser. Utgifterna för »annat matbröd», under vilken rubrik i hushållsböckerna huvudsakligen hänförts grahamsbröd, hava lagts till utgifterna för vetebröd. Kvantitetssiffrorna för skorpor hava vunnits genom att dividera utgiftsbeloppet med medelpriset enligt socialstyrelsens prisstatistik (96 öre per kg.).

I tab. 3 i tabellbilagan meddelas en översikt av de konsumerade kvantiteterna av vissa varuslag i medeltal per hushåll inom sex olika utgiftsgrupper samt inom arbetar- och tjänstemannahushåll. I tab. 4 i tabellbilagan hava samma kvantiteter beräknats i medeltal per konsumtionsenhet inom nämnda grupper. Ett sammandrag av dessa båda tabeller återfinnes å nästföljande sida, där kvantitetstalen uträknats såväl i genomsnitt per hushåll som per konsumtionsenhet inom trenne olika utgiftsgrupper.

Beträffande de konsumerade kvantiteterna, vilka i fråga om genomsnittskonsumtionen hänföra sig till ett hushåll om c:a 1 600 kronors årsutgift och 4-7 familjemedlemmar, hänvisas till tabellen. Inom de olika utgiftsgrupperna framträder vid omräkningen till konsumtionsenheter en bestämd tendens i fråga om de förbrukade kvantiteterna för följande produkter: kabeljo, ärter, socker och kaffe, av vilka varor konsumtionen oavbrutet ökas med stigande utgifter, samt mjölk, vars förbrukning oavbrutet minskas med den växande utgiftsstaten. Ser man på utgifterna mera i detalj, synes det särskilt värt att påpeka den jämförelsevis ringa konsumtionen av kött och bröd inom den högsta utgiftsgruppen, under det att förbrukningen av margarin, mjöl och

Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag.

	Kvantitet	I genomsnitt per hushåll				I genomsnitt per konsumtionsenhet			
		Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll	Årsutgift, kronor			Samtliga hushåll
		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000		1 000— 1 750	1 750— 2 500	2 500— 3 000	
I. Matvaror:									
1. kött	kg.	77.04	106.20	124.35	86.96	31.36	33.47	24.62	31.81
A. färskt kött	>	57.12	76.09	87.20	63.56	23.25	23.98	17.27	23.25
oxkött	>	25.09	31.10	46.17	27.40	10.21	9.80	9.14	10.02
kalvkött	>	8.90	12.60	9.03	10.02	3.62	3.97	1.79	3.67
får- och lammkött	>	3.76	7.34	9.40	4.97	1.53	2.32	1.86	1.82
fläsk	>	19.37	25.05	22.60	21.17	7.89	7.89	4.48	7.74
B. konserverat kött	>	19.92	30.11	37.15	23.40	8.11	9.49	7.35	8.56
nötkött	>	1.11	2.87	8.95	1.82	0.45	0.90	1.77	0.67
fläsk	>	18.81	27.24	28.20	21.58	7.66	8.59	5.58	7.89
2. fisk: salt sill	>	16.12	16.85	40.00	16.90	6.56	5.31	7.92	6.18
kabeljo	>	0.69	1.80	4.30	1.11	0.28	0.57	0.85	0.40
3. mjölk	l.	846.89	982.02	1 461.50	902.03	344.70	309.49	289.41	329.97
A. oskummad mjölk	>	620.69	775.02	1 017.00	676.56	252.63	244.25	201.39	247.49
B. skummad mjölk	>	226.20	207.00	444.50	225.47	92.07	65.24	88.02	82.48
4. smör	kg.	29.03	41.98	60.15	33.67	11.81	13.23	11.91	12.32
5. margarin	>	6.05	7.59	33.05	7.14	2.46	2.39	6.54	2.61
6. ost	>	16.05	17.27	35.89	16.88	6.53	5.44	7.11	6.18
7. ägg	st.	398	559	824	456	162	176	163	167
8. bröd: rågröd, hårt	kg.	10.77	16.67	13.90	12.63	4.38	5.25	2.75	4.62
rågröd, mjukt	>	71.78	129.05	65.82	88.96	29.22	40.67	13.03	32.54
vetebröd	>	10.24	10.72	6.90	10.30	4.17	3.38	1.37	3.77
skorpor	>	8.91	13.73	6.11	10.30	3.63	4.33	1.21	3.77
9. mjöl	>	264.10	298.02	792.25	286.64	107.49	93.92	156.88	104.86
A. vetemjöl	>	123.27	155.30	326.00	137.67	50.17	48.94	64.55	50.36
B. rågmjöl	>	134.72	135.56	458.50	142.50	54.83	42.72	90.79	52.13
C. potatismjöl	>	3.49	5.19	1.50	3.96	1.42	1.64	0.30	1.45
D. havremjöl	>	1.38	1.53	1.00	1.42	0.56	0.48	0.20	0.52
E. ej spec.	>	1.24	0.44	5.25	1.09	0.51	0.14	1.04	0.40
10. gryn	>	32.36	38.67	86.33	35.52	13.17	12.19	17.10	13.00
A. havregryn	>	25.53	29.63	73.00	27.88	10.39	9.34	14.46	10.20
B. risgryn	>	5.13	7.15	12.00	5.90	2.09	2.25	2.38	2.16
C. korngryn	>	0.42	0.69	—	0.49	0.17	0.22	—	0.18
D. mannagryn	>	0.86	0.61	1.25	0.79	0.35	0.19	0.25	0.29
E. ej spec.	>	0.42	0.59	0.08	0.46	0.17	0.19	0.01	0.17
11. ärter, gula, gröna	>	4.38	5.99	10.40	5.01	1.78	1.89	2.06	1.83
12. bruna bönor	>	2.36	3.20	2.75	2.58	0.94	1.01	0.54	0.94
13. potatis	l.	467.86	582.12	991.50	514.58	190.43	183.45	196.34	188.23
14. socker	kg.	80.97	105.53	229.43	91.85	32.96	33.26	45.43	33.60
15. kaffe	>	16.02	21.08	38.23	18.07	6.52	6.64	7.57	6.61
II. Drycker:									
1. maldrycker (öl, porter)	l.	1.88	6.51	—	3.24	0.79	2.26	—	1.25
2. vin	>	0.02	0.10	—	0.05	0.01	0.04	—	0.02
3. brännvin och spirituosa	>	2.39	6.01	—	3.43	1.00	2.09	—	1.33
III. Bränsle och lyse:									
1. ved	famn	1.63	2.34	4.25	1.90	0.63	0.69	0.81	0.65
A. björkved	>	1.08	1.61	2.25	1.26	0.42	0.47	0.43	0.43
B. barrved	>	0.55	0.73	2.00	0.64	0.21	0.22	0.38	0.22
2. kol	hl.	0.37	0.58	1.25	0.45	0.14	0.17	0.24	0.16
3. koks	>	1.53	1.38	—	1.45	0.59	0.41	—	0.50
4. gas	kbm.	124.95	150.19	—	129.67	48.06	43.98	—	44.59
5. fotogen	l.	54.79	52.67	195.50	57.42	21.07	15.42	37.24	19.75
6. elektrisk kraft	kilow.	8.69	22.27	13.00	12.89	3.34	6.52	2.48	4.43

Anm. De med medioval stil angivna kvantitetstalen för mjukt rågröd, vetebröd och skorpor äro approximativa (jfr sid. 43).

gryn var ej oväsentligt större inom denna grupp än inom de båda lägre utgiftsgrupperna. Vetebrödskonsumtionen visar en anmärkningsvärd minskning med växande utgifter, medan förbrukningen av vetemjöl var störst inom hushållen med den största utgiftsstaten.¹

¹ Jfr Levnadskostnaderna i Sverige 1913—1914. 1. Västerås s. 44. 2. Göteborg s. 43. 3. Malmö s. 44. 4. Gävle s. 44.

VI. Prislägen för vissa varuslag.

I tab. 5 i tabellbilagan meddelas uppgifter såväl i genomsnitt för samtliga hushåll som för de olika utgiftsgrupperna angående priset på vissa varuslag, som inköpts under räkenskapsåret. Siffrorna hava erhållits genom att dividera utgiftsbeloppet för de olika varuslagen med de konsumerade kvantiteterna av samma varuslag. Inom de olika utgiftsgrupperna utvisa siffrorna en del skiljaktigheter, huvudsakligen beroende på i vilken omfattning billigare eller dyrare kvaliteter kommit till användning.

Som bekant hör Jönköping till de orter, från vilka socialstyrelsen alltsedan år 1905 regelbundet erhåller uppgifter angående priser å vissa viktigare livsmedel. En jämförelse mellan livsmedelspriserna enligt denna prisstatistik och de priser, som på ovannämnda sätt erhållits ur hushållsböckerna, torde därför vara av intresse. Å nästföljande sida lämnas en översikt av medelpriserna för vissa varuslag enligt socialstyrelsens prisstatistik och enligt hushållsböckerna under bokföringsåret eller tiden oktober 1913—september 1914.

Såsom framgår av tablån, visade de båda sifferserierna på det hela taget en anmärkningsvärd överensstämmelse sinsemellan. De skiljaktigheter, som förekommo mellan å ena sidan de under året faktiskt betalda priserna enligt hushållsböckerna och å andra sidan medelsiffrorna enligt prisstatistiken, låta väl förklara sig av materialets olika beskaffenhet, varvid särskilt följande omständigheter må tagas i betraktande. Vad angår de prisuppgifter å livsmedel, som insamlas till prisstatistiken, skola dessa enligt föreskrift för vederbörande uppgiftsinsamlare avse ordinär vara utom i de fall, där för ett varuslag särskilt föreskrives, att priset å bästa eller billigaste kvalitet skall angivas. Enligt hushållsstatistiken växlar däremot varornas kvalitet såväl inom olika hushåll som inom samma hushåll vid olika inköpstillfällen. Vidare skola uppgifterna till prisstatistiken avse kontant köp av den kvantitet i lös vikt, som för varje varuslag angives, och icke av större parti. En del bokförare hava däremot under året inköpt större partier av vissa varor, varigenom de kunnat få lägre pris, medan åter varorna fördyrats för andra, som inköpt små partier, hektogramvis etc. En annan omständighet, som beträffande vissa varor, med efter årstiden varierande priser, är av betydelse, är, att dessa varor vanligen inköpas i större mängd, då priserna stå lägst, vilket medför ett lägre medelpris enligt hushållsstatistiken än enligt prisstatistiken, som utvisar årsmedeltalet av månadsuppgifterna. Härigenom förklaras exempelvis differensen, 30 öre per tjög, å äggpriserna, vilka enligt prisstatistiken noterades högst i januari 1914 med 1.96 kr. och lägst i maj 1914 med 1.18 kr. per tjög. Dessutom må nämnas, att äggpriserna enligt prisstatistiken endast avse färska svenska ägg, medan även en del konserverade eller ryska ägg förekommit bland av hushållsbokförarna

Livsmedelspriser i Jönköping oktober 1913—september 1914.

Varuslag	Kvantitet	Enligt prisstatistiken	Enligt levnadskostnadsundersökningen
		öre	öre
Mjök: oskummad	l.	14	13
handskummad	»	7	} 6
separerad	»	5	
Smör: bords- (mejeri-)	kg.	227	} 207
mat- (lands-)	»	208	
Ost: helfet, okryddad	»	148	} 137
halvfet, »	»	124	
skummjölks-, »	»	78	
Margarin, växt-	»	140	142
Ägg	tjog	150	120
Potatis	5 l.	25	20
Ärter, gula, gröna	kg.	31	31
Bruna bönor	»	46	47
Mjöl: vete-	»	31	30
råg-	»	24	} 26
rågsikt-	»	28	
Gryn: havre- (ångpreparerade)	»	37	35
ris-	»	41	48
Rågbröd: hårt	»	44	51
mjukt	»	45	45
Vetebröd: mjukt { bakat med vatten	»	38	} 50
» » mjölk	»	63	
Nötkött: färskt, stek	»	119	117
Kalvkött, stek: gödkalv	»	125	} 95
spädkalv	»	66	
Fårkött: färskt, stek	»	118	110
Fläsk: färskt	»	127	116
salt	»	127	127
Salt sill	»	40	38
Kabeljo	»	59	53
Kaffe	»	153	215
Socker	»	65	64
Fotogen	l.	20	19
Björkved, osågad	famn	2766	2076
Barrved, »	»	1966	1440
Kol: antracit	hl.	386	} 216
engelska, hushålls-	»	227	
Koks: gasverks-	»	152	} 154
engelsk kamin-	»	185	

inköpta ägg. Beträffande kaffe må anföras, att medelpriset enligt prisstatistiken avser obränt kaffe, Santos, medan såväl andra och dyrare kvaliteter som bränt och malet kaffe förekommit bland de av jönköpingsfamiljerna inköpta kvantiteterna.

Efter vad ovan anställda jämförelse givit vid handen måste de i socialstyrelsens prisstatistik meddelade prisuppgifterna å vissa livsförnödenheter, vad Jönköping beträffar, i stort sett anses väl överensstämma med de priser, som en familj av de mindre bemedlade samhällsklasserna faktiskt betalar för tillfredsställande av de viktigare levnadsbehoven.

VII. Jämförelse mellan inkomsternas och utgifternas fördelning bland mindre bemedlade i Jönköping och Stockholm.

Såsom i det föregående flera gånger nämnts, har Stockholms stads statistiska kontor utfört en undersökning angående levnadskostnaderna i Stockholm åren 1907—1908.¹ Då Stockholm på grund härav ej ansetts behöva medtagas i riksundersökningen, har emellertid bearbetningen av det föreliggande materialet gått ut på att så långt sig göra låter möjliggöra en jämförelse mellan de av riksundersökningen berörda orterna och Stockholm. En omständighet, som härvid erbjudit vissa vanskligheter, ligger däri, att undersökningarna i fråga ej avse samma tid, varför förändringar i prisnivån, som ägt rum under de mellanliggande åren, kunna inverka på resultatet av jämförelsen. Det må nämnas, att prisstegringen i Stockholm å viktigare livsmedel samt bränsle och lyse under tiden 1907—1908 till år 1914 beräknats uppgå till c:a 9 %.

Liksom vid riksundersökningen utgjordes primärmaterialet även vid stockholmsundersökningen av hushållsböcker, förda av familjerna själva under ett helt års tid. Hushållsboksformuläret representerade däremot vid stockholmsundersökningen en annan typ, i det att den s. k. tvångsfria bokföringen tillämpades, varvid hushållsföreståndaren endast hade att i tidsföljd anteckna inkomster och utgifter med största möjliga specifikation.

Antalet utlämnade hushållsböcker utgjorde vid stockholmsundersökningen 270, av vilka 180 (66·7 %) återkommo ordentligt ifyllda för ett helt år. Av dessa bearbetades 150 och utgallrades 30 såsom representerande mera ovanliga hushållstyper.

Med hänsyn till social nivå hörde stockholmsundersökningens familjer, så när som på ett 20-tal, till arbetarklassen. Familjerna bestodo i Stockholm av i genomsnitt 4·4 och i Jönköping av 4·7 personer. I ekonomiskt avseende voro stockholmsfamiljerna något bättre situerade än jönköpingshushållen, i det genomsnittsutgifterna för de förra belöpte sig till 2 181 kr. och för de senare till 1 615 kr. Då sålunda stockholms-hushållen med hänsyn till social nivå och genomsnittligt personantal så nära som möjligt ansluta sig till jönköpingshushållen, kommer jämförelsen i det följande, trots att de genomsnittliga utgiftsbeloppen förete rätt väsentliga skiljaktigheter, att avse samtliga 150 stockholms-hushåll.

I efterföljande tablå belyses *inkomsternas* fördelning på olika huvudposter för samtliga jönköpings- och stockholms-hushåll.

¹ Stockholms stads statistik X, nr 1, Stockholm 1910.

Inkomsternas fördelning bland mindre bemedlade i Jönköping och Stockholm.

	Medeltal per hushåll			
	Jönköping	Stockholm	Jönköping	Stockholm
	Kr.	Kr.	%	%
Inkomster i allt	1 622·59	2 140·43	100·00	100·00
I. Inkomst av arbete	1 515·34	1 975·37	93·39	92·29
1. mannens	1 392·35	1 863·35	85·81	87·05
A. huvudinkomst	1 347·22	1 799·37	83·03	84·06
B. biinkomst	45·13	63·98	2·78	2·99
2. hustruns	32·58	57·24	2·01	2·68
3. barnens	90·41	54·78	5·57	2·56
II. Inkomst av inackordering och uthyrning . .	47·09	89·36	2·90	4·17
III. Sjukhjälp, pension e. dyl.	17·76	19·61	1·10	0·92
IV. Gåvor	16·13	19·59	0·99	0·92
V. Övriga inkomster	26·27	36·50	1·62	1·70

Utgifternas fördelning bland mindre bemedlade i Jönköping och Stockholm.

	Medeltal per hushåll				Medeltal per konsumtionsenhet			
	Jönköping	Stockholm	Jönköping	Stockholm	Jönköping	Stockholm	Jönköping	Stockholm
	Kr.	Kr.	%	%	Kr.	Kr.	%	%
Utgifter i allt	1614·59	2180·82	100·00	100·00	597·20	880·49	100·00	100·00
I. Födo- o. njutningsämnen	799·05	953·84	49·49	43·74	292·94	382·23	49·05	43·41
1. Matvaror	767·79	848·85	47·56	38·92	280·86	337·23	47·03	38·30
2. Dryckesvaror	12·78	53·26	0·79	2·44	4·94	22·87	0·83	2·60
3. Tobak	7·94	10·18	0·49	0·47	3·07	4·51	0·51	0·51
4. Förtäring utom hemmet	10·54	41·55	0·65	1·91	4·07	17·62	0·68	2·00
II. Bostad	190·63	415·14	11·81	19·04	65·55	153·31	10·98	17·41
III. Bränsle och lyse	81·32	92·32	5·04	4·23	27·96	36·45	4·68	4·14
IV. Inventarier	53·25	80·17	3·30	3·68	20·58	35·37	3·45	4·02
V. Beklädnad	219·80	238·63	13·61	10·94	84·95	98·36	14·22	11·17
VI. Tvätt och renhållning	22·02	33·65	1·36	1·54	8·51	12·92	1·43	1·47
VII. Hygien	22·73	36·42	1·41	1·67	8·78	15·62	1·47	1·77
VIII. Intellectuella ändamål	29·08	38·60	1·80	1·77	11·24	15·56	1·88	1·77
IX. Förenings- o. försäkringsavgifter	58·42	87·34	3·62	4·00	22·58	36·36	3·78	4·13
X. Gåvor, understöd till anhöriga	24·47	21·54	1·52	0·99	9·46	12·11	1·58	1·38
XI. Skatter	57·84	97·50	3·58	4·47	22·36	40·32	3·74	4·58
XII. Nöjen och förströelser	9·57	15·05	0·59	0·69	3·70	6·54	0·62	0·74
XIII. Resor	23·44	38·16	1·45	1·75	9·06	16·50	1·52	1·88
XIV. Telefon, post- o. skrivutensilier	4·11	10·97	0·25	0·50	1·59	4·53	0·27	0·51
XV. Lottsedlar	5·81	5·28	0·36	0·24	2·25	2·31	0·38	0·26
XVI. Utgifter för tjänare	1·19	6·52	0·07	0·30	1·11	7·73	0·19	0·88
XVII. Övriga utgifter	11·86	9·69	0·74	0·45	4·58	4·27	0·76	0·48

Inkomsterna utgjorde, såsom synes, i genomsnitt 1 623 kr. för jönköpingshushållen och 2 140 kr. för stockholmsfamiljerna. Då årsutgifterna för de förra belöpte sig till 1 615 kr., uppkom sålunda för dem ett överskott på 8 kr., medan de senares budget uppvisade en brist på i medeltal 40 kr. Vad inkomsternas fördelning på olika huvudtitlar beträffar, företedde Jönköping jämfört med Stockholm inga mera betydande avvikelser. Av inkomsterna utgjorde arbetsinkomsten en relativt något större andel i Jönköping än i Stockholm eller 93·39 % i den förra mot 92·29 % i den senare staden. Mannens och hustruns arbetsinkomster voro mindre i Jönköping, eller resp. 85·81 och 2·01 % mot resp. 87·05 och 2·68 % i Stockholm. Omvänt var däremot förhållandet beträffande barnens arbetsinkomst, som i Jönköping uppgick till 5·57 men i Stockholm till 2·56 % av totalinkomsten. Inackordering och utnyttning såsom inkomstkälla spelade betydligt större roll i Stockholm än i Jönköping (resp. 4·17 och 2·90 %). Inackorderade och inneboende förekommo i Stockholm hos nära hälften av samtliga hushåll mot något mer än en fjärdedel av jönköpingsfamiljerna.

Det största intresset erbjuder emellertid en jämförelse av *utgifterna* och deras fördelning i Jönköping och Stockholm. I tabellen å näst föregående sida finnas uppgifter i absoluta och relativa tal rörande utgifternas fördelning på 17 huvudtitlar såväl i medeltal per hushåll som per konsumtionsenhet.

Av de olika utgiftsposterna kommo födo- och njutningsämnen i främsta rummet med 49·49 % av årsutgifterna för jönköpingsfamiljerna och 43·74 % för stockholmsfamiljerna. Den lägre procentsiffran för de senare beror därpå, att utgifterna för matvaror för jönköpingsfamiljerna drogo ej mindre än 47·56 % mot endast 38·92 % för stockholmarna. På drycker och förtäring utom hemmet depenserade de senare relativt mera än de förra (resp. 2·44 mot 0·79 %, och 1·91 mot 0·65 %), medan utgifterna för tobak voro relativt lika stora i de båda städerna.

En betydande skillnad förefanns med avseende på storleken av bostadsutgifterna, vilka för jönköpingsfamiljerna uppgingo till 11·81 % men för stockholmsfamiljerna till 19·04 % av årsbudgeten. Då skillnaden beträffande bostadslägenheternas storlek var oväsentlig — i genomsnitt för Stockholm 2·5 och för Jönköping 2·3 eldstäder per lägenhet — framträda de dyra bostadsförhållandena i Stockholm. Även i fråga om beklädnadsutgifterna var skillnaden mellan de båda budgeterna ganska stor men i omvänt förhållande mot bostadsutgifterna. Under det att jönköpingsborna härför kunde utgiva 13·61 %, uppgingo de för stockholmarna till endast 10·94 %. Utgifterna för bränsle och belysning voro relativt större i Jönköping än i Stockholm (resp. 5·04 och 4·23 %). I Stockholm voro däremot kostnaderna för inventarier, tvätt och renhållning samt hygien, såsom närmare framgår av tabellen, relativt något större än i Jönköping. Även förenings- och försäkringsavgifter samt skatter voro högre för stockholmsfamiljerna (resp. 4·00 och 3·62 % samt 3·58 och 4·47 %). Gåvokontot var däremot för jönköpingsfamiljerna något större än för stockholmsfamiljerna eller resp. 1·52

och 0.99 %. Utgifterna för intellektuella ändamål drogo lika stor andel av årsbudgeten Stockholmsfamiljerna offrade något mer på nöjen och förströelser, resor, telefon etc. samt utgifter för tjänare. Utgifterna för lottsedlar voro däremot relativt taget större i Jönköping än i Stockholm. Övriga utgifter belöpte sig till 0.74 % för Jönköping och 0.45 % för Stockholm.

Födans sammansättning efter kostnad bland mindre bemedlade i Jönköping och Stockholm.

	Medeltal per hushåll				Medeltal per konsumtionsenhet			
	Jönköping	Stockholm	Jönköping	Stockholm	Jönköping	Stockholm	Jönköping	Stockholm
	Kr.	Kr.	%	%	Kr.	Kr.	%	%
Födo- och njutningsämnen	799.05	953.84	100.00	100.00	292.94	382.23	100.00	100.00
A. Matvaror	767.79	848.85	96.09	88.99	280.86	337.23	95.87	88.23
1. Animaliska	420.23	515.84	52.59	54.08	153.72	206.71	52.47	54.08
a. kött och fläsk	108.60	144.62	13.59	15.16	39.72	58.85	13.56	15.40
b. charkuterivaror	42.08	35.84	5.26	3.76	15.39	14.08	5.25	3.68
c. fisk	20.44	35.98	2.56	3.77	7.48	14.78	2.55	3.87
d. mjölk och grädde	107.85	148.27	13.50	15.55	39.45	59.22	13.47	15.49
e. smör	69.70	72.73	8.72	7.63	25.50	29.07	8.70	7.61
f. margarin	10.15	13.99	1.27	1.47	3.71	4.81	1.27	1.26
g. ost	23.19	19.10	2.90	2.00	8.48	7.60	2.89	1.99
h. ägg	28.86	38.01	3.61	3.98	10.56	15.45	3.60	4.04
i. fett och flott	6.27	6.13	0.79	0.64	2.30	2.40	0.79	0.63
k. övriga animaliska födoämnen	3.09	1.17	0.39	0.12	1.13	0.45	0.39	0.11
2. Vegetabiliska	347.56	333.01	43.50	34.91	127.14	130.52	43.40	34.15
a. bröd	75.92	109.93	9.50	11.53	27.77	42.35	9.48	11.08
b. mjöl	81.90	47.80	10.25	5.01	29.96	18.45	10.23	4.83
c. gryn	13.45	10.44	1.68	1.09	4.92	3.93	1.68	1.03
d. potatis	19.50	23.96	2.44	2.51	7.13	9.55	2.43	2.50
e. övriga rotfrukter o. grönsaker	11.95	13.71	1.50	1.44	4.37	5.51	1.49	1.44
f. frukter och bär	25.70	28.71	3.21	3.01	9.40	11.75	3.21	3.07
g. socker och sirap	63.14	50.74	7.90	5.32	23.10	20.07	7.89	5.25
h. kaffe	38.93	27.04	4.87	2.83	14.24	10.69	4.86	2.80
i. te och choklad	6.43	7.51	0.81	0.79	2.35	2.97	0.80	0.77
k. kryddor	4.82	9.10	0.61	0.95	1.77	3.67	0.60	0.96
l. övriga vegetabiliska födoämnen	5.82	4.07	0.73	0.43	2.13	1.58	0.73	0.42
B. Drycker	12.78	53.26	1.60	5.58	4.94	22.87	1.69	5.98
C. Tobak	7.94	10.18	0.99	1.07	3.07	4.51	1.05	1.18
D. Förtäring utom hemmet	10.54	41.55	1.32	4.36	4.07	17.62	1.39	4.61

Ovanstående tabell innehåller närmare uppgifter angående *födans sammansättning* efter kostnad.

Av samtliga utgifter för födo- och njutningsämnen användes i Jönköping 96.09 % till matvaror, 1.60 % till drycker, 0.99 % till tobak samt 1.32 % till förtäring utom hemmet. Stockholmshushållen hade däremot relativt mindre utgifter för matvaror (88.99 %), medan för drycker, tobak och förtäring utom hemmet åtgick betydligt mera (resp. 5.58, 1.07 och 4.36 %).

Vad först och främst matvarorna beträffar, spelade de animaliska produkterna en något viktigare roll i stockholms- än i jönköpingsbudgeten. I de

senare hushållen gingo 52.59 % av utgifterna för födo- och njutningsämnen till animalisk föda, i stockholms-hushållen åter 54.08 %. I fråga om vegetabilierna var förhållandet däremot omvänt. Dessa drogo nämligen i Jönköping 43.50 % och i Stockholm endast 34.91 % av årsutgifterna för födo- och njutningsämnen. Den proportion, i vilken de olika matvarorna ur kostnadssynpunkt ingå i jönköpings- och stockholmsbudgeten, belyses närmare av tabellen. Utgifterna för kött uppgingo i jönköpingsbudgeten till 13.59 % av födoämnesutgifterna men i den stockholmska till 15.16 %. De senare hushållen utgävo även relativt mera för fisk (3.77 och 2.56 %), mjölk och grädde (15.55 och 13.50 %), margarin (1.47 och 1.27 %) samt ägg (3.98 och 3.61 %). Jönköpingsborna använde å andra sidan mera till charkuterivaror (5.26 och 3.76 %), smör (8.72 och 7.63 %) samt ost (2.90 och 2.00).

Av vegetabilierna kom i främsta rummet mjöl med relativt betydligt större utgiftskonto för jönköpings- än för stockholmsfamiljerna (resp. 10.25 och 5.01 %). En större andel av födoämnesbudgeten åtgick däremot i Stockholm till bröd (resp. 11.53 och 9.50 %). Jönköpingsborna utgävo relativt mera till gryn (resp. 1.68 och 1.09 %), socker och sirap (resp. 7.90 och 5.32 %) samt kaffe (resp. 4.87 och 2.83 %). Av ungefär samma betydelse för de båda städernas hushåll voro rotfrukter och grönsaker (inkl. potatis) samt frukter och bär, för vilka båda produktgrupper utgävos i Jönköping resp. 3.94 och 3.21 % samt i Stockholm 3.95 och 3.01 %.

Beträffande förbrukningen av olika slags drycker uppvisade de båda budgeterna en del anmärkningsvärda olikheter. Dessa utgifters fördelning i genomsnitt per hushåll i Jönköping och Stockholm belyses närmare av nedanstående tablå.

	Jönköping		Stockholm	
	Kr.	%	Kr.	%
Drycker i allt	12.78	100.0	53.26	100.0
Brännvin och annan spirituosa	5.56	43.5	17.77	34.2
Öl, porter och vin	1.38	10.8	28.06	52.1
Svagdricka och läskedrycker	5.84	45.7	7.43	13.7

Av ifrågavarande utgifter, som i Stockholm sammanlagt uppgingo till 53 kr. mot endast 13 i Jönköping, använde jönköpingsfamiljerna icke mindre än 45.7 % till alkoholfria drycker och svagdricka, medan motsvarande siffra för stockholmarna utgjorde endast 13.7 %. De senare hushållen använde å andra sidan mer än hälften (52.1 %) av dessa utgifter till starkare maldrycker och vin mot 10.8 % för jönköpingsborna. För brännvin och andra spirituösa drycker utgävo stockholmarna nära 18 kr. och jönköpingsfamiljerna endast 6 kr. Av samtliga utgifter för dryckesvaror åtgick i de senare familjerna något mer än två femtedelar (43.5 %) till brännvin o. s. v. mot något mer än en tredjedel (34.2 %) för stockholmarna.

Av de 86 jönköpingsfamiljerna hade 49, eller 57.0 %, inga som helst utgifter för brännvin och annan spirituosa mot 55, eller 36.7 %, av de 150 stockholm-

Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag bland mindre bemedlade i Jönköping och Stockholm.

	Kvan- titet	I medeltal per hushåll		I medeltal per kon- sumtionsenhet	
		Jönköping	Stockholm	Jönköping	Stockholm
I. Matvaror:					
1. kött	kg.	86·96	118·99	31·81	48·40
A. färskt kött	>	63·56	82·16	23·25	33·44
oxkött	>	27·40	38·51	10·02	15·61
kalvkött	>	10·02	16·71	3·67	6·80
får- o. lammkött	>	4·97	7·04	1·82	2·95
fläsk	>	21·17	19·90	7·74	8·08
B. konserverat kött	>	23·40	36·83	8·56	14·96
nötkött	>	1·82	6·21	0·67	2·52
fläsk	>	21·58	30·62	7·89	12·44
2. fisk: salt sill	>	16·90	21·42	6·18	8·74
kabeljo	>	1·11	2·09	0·40	0·82
3. mjölk	l.	902·03	893·71	329·97	358·35
oskummad mjölk	>	676·56	791·80	247·49	324·06
skummad	>	225·47	101·91	82·48	34·29
4. smör	kg.	33·67	32·26	12·32	12·92
5. margarin	>	7·14	8·66	2·61	2·97
6. ost	>	16·88	12·84	6·18	5·10
7. ägg	st.	456	568	167	221
8. rågbröd, hårt	kg.	12·63	58·72	4·62	22·31
9. mjöl	>	286·64	152·71	104·86	58·83
vetemjöl	>	137·67	123·72	50·36	47·48
rågmjöl	>	142·50	21·51	52·13	8·23
potatismjöl	>	3·96	3·37	1·45	1·35
havremjöl	>	1·42	2·29	0·52	0·97
ej spec. mjöl	>	1·09	1·82	0·40	0·80
10. gryn	>	35·52	26·38	13·00	9·84
havregryn	>	27·88	17·61	10·20	6·62
risgryn	>	5·90	5·12	2·16	1·87
korngryn	>	0·49	1·72	0·18	0·62
mannagryn	>	0·79	1·30	0·29	0·50
ej spec. gryn	>	0·46	0·63	0·17	0·23
11. ärter, gula, gröna	>	5·01	7·34	1·83	2·84
12. bruna bönor	>	2·58	1·77	0·94	0·68
13. potatis	l.	514·58	392·79	188·23	159·17
14. socker	kg.	91·85	79·33	33·60	31·65
15. kaffe	>	18·07	17·16	6·61	6·77
II. Drycker:					
1. maldrycker (öl, porter)	l.	3·24	86·30	1·25	37·07
2. brännvin o. spirituosa	>	3·43	10·13	1·33	4·42
III. Bränsle och lyse:					
1. ved	famn	1·90	1·21	0·65	0·46
björkved	>	1·26	0·73	0·43	0·28
barrved	>	0·64	0·48	0·22	0·18
2. kol	hl.	0·45	3·60	0·16	1·36
3. koks	>	1·45		0·50	
4. gas	kbm.	129·67	160·58	44·59	65·75
5. fotogen	l.	57·42	90·66	19·75	38·33

familjerna. Efter utgiftsbeloppets storlek fördelade sig de återstående 37 och 95 familjerna på följande sätt.

	Antal hushåll med nedanstående utgifter för brännvin etc.				
	under 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100 kr. o. däröver
Jönköping (37 hushåll) . . .	20	11	6	—	—
Stockholm (95 hushåll) . . .	28	27	27	10	3

Av öl och porter var förbrukningen även allmännare bland stockholms-än bland jönköpingsfamiljerna, i det av de förra 82·0 % hade växlande utgifter härför mot endast 40·7 % av de senare.

	Antal hushåll med nedanstående utgifter för öl, porter och vin				
	under 10 kr.	10—25 kr.	25—50 kr.	50—100 kr.	100 kr. o. däröver
Jönköping (35 hushåll) . . .	34	1	—	—	—
Stockholm (123 hushåll) . . .	40	29	25	19	10

För 34 eller 97·1 % av de jönköpingshushåll, som i sina räkenskaper upptagit utgifter för starkare maldrycker och vin, understego kostnaderna härför 10 kr., medan för Stockholm motsvarande siffror voro resp. 40 och 32·5 %. Allenast 1 av de av undersökningen berörda 86 jönköpingsfamiljerna hade dylika utgifter överstigande 10 kr., medan i Stockholm detta var fallet med icke mindre än 83 av de 150 undersökta hushållen.

Det torde emellertid böra framhållas, att de här anförda siffrorna rörande utgifterna för dryckesvaror, som endast avse förbrukningen i hemmet och i varje fall för såväl jönköpings- som stockholmsfamiljerna säkerligen äro minimisiffror, icke kunna anses såsom typiska för de mindre bemedlades genomsnittliga årsutgift för alkoholhaltiga drycker redan av den anledningen, att ifrågavarande familjer icke kunna betraktas såsom typiska på alkoholförbrukningens område.

I tabellen å föregående sida finnas uppgifter angående de *konsumerade kvantiteterna* av vissa viktigare födoämnen, vissa drycker samt bränsle- och belysningsmaterial såväl i medeltal per hushåll som per konsumtionsenhet.

Kvantitativt sett konsumerades i stockholmsfamiljerna mer av kött, salt sill och kabeljo, oskummad mjölk, ägg, hårt rågbröd samt ärter, medan konsumtionen av skummjolk, ost, mjöl, gryn, potatis och socker var större i Jönköping.

Beträffande dryckesvaror konsumerades i stockholmsfamiljerna mer än 26 gånger så mycket öl och porter samt nära tre gånger så mycket brännvin och spirituosa som i Jönköping.

Förbrukningen av ved var i Jönköping något större än i Stockholm. I sistnämnda stad användes däremot avsevärt mera kol och koks. Även konsumtionen av gas och fotogen var betydligt större i Stockholm än i Jönköping.

VIII. Förändringar i livsmedelskostnaderna i Jönköping under tiden 1905—1917.

Frågan om växlingarna i levnadskostnaderna kan betraktas dels med hänsyn tagen till levnadsstandardens förändring allt efter skilda tidsperioder och orter med deras olika vanor, smakriktningar och sociala förhållanden, och dels med hänsyn till en oföränderlig levnadsstandard. För ett bedömande av förändringarna i levnadskostnaderna ur den förra synpunkten föreligger för Sveriges vidkommande tillsvidare icke erforderligt material. I det senare fallet, då man bortser från de förändringar, som de konsumerade varorna undergått med avseende på kvantitet och kvalitet, bliva variationerna i levnadskostnaderna beroende av fluktuationerna i det allmänna prisläget. Vid föreliggande redogörelse för förändringarna i livsmedelskostnaderna i Jönköping har anlagts denna sistnämnda synpunkt på så sätt, att man antagit, att den konsumerade kvantiteten varit oföränderlig. De utförda beräkningarna omfatta vidare endast de viktigaste slagen av livsmedel samt grunda sig på de sedan år 1905 i Sociala Meddelanden publicerade prisuppgifterna på sådana livsmedel. För bestämmande av vilken betydelse de olika livsmedlen skola tillmätas i hushållsstatistiskt avseende komma de i förevarande undersökning framkomna kvantitetstalen för Jönköping att tillämpas. Ifrågavarande kvantitetssuppgifter, som avse förbrukningen i ett genomsnittshushåll om 4.7 personer (man, hustru och 2 à 3 barn) med en årlig utgiftsstat av c:a 1 600 kr., hava multiplicerats med årsmedelprisen för Jönköping å resp. varuslag, varigenom sålunda storleken av ett dylikt hushålls utgifter för nämnda livsförnödenheter kunnat beräknas för varje år. För ett bedömande av denna genomsnittsbudgets värde må erinras om att kostnaderna för de upptagna varuslagen utgöra c:a 75 % av de totala utgifterna för födo- och njutningsämnen och c:a en tredjedel av samtliga utgifter under året. Det är sålunda en väsentlig del av de i en budget ingående utgiftsposterna, såsom hyror, kläder, bränsle och lyse, skatter m. m., som icke äro medtagna i beräkningarna.

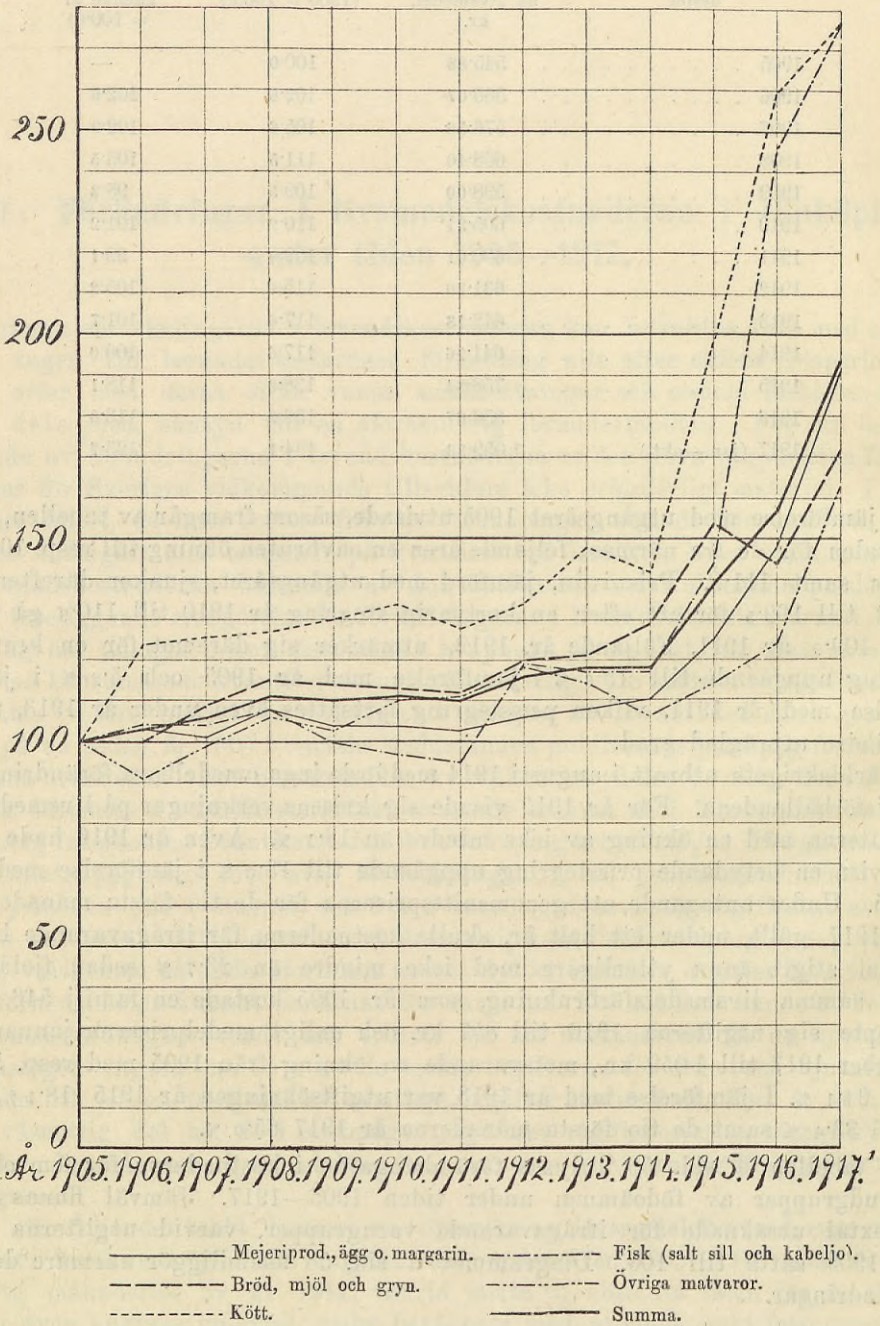
I efterföljande tablå lämnas en översikt av livsmedelskostnadernas växlingar, beräknade på ovan angivet sätt, under åren 1905—1916 samt de tio första månaderna av år 1917, varvid jämte de absoluta talen för de olika åren även angivas indextal, vilka beräknats med utgångspunkt från summan för år 1905, som satts = 100.0.

Enligt medelpriserna under	Utgifter för de viktigaste slagen av livsmedel, kr.	I n d e x t a l	
		(1905 = 100·0)	(närmast före- gående år = 100·0)
1905	545·88	100·0	—
1906	560·07	102·6	102·6
1907	576·56	105·6	102·9
1908	608·40	111·5	105·5
1909	598·00	109·5	98·3
1910	605·31	110·9	101·2
1911	600·01	109·9	99·1
1912	631·30	115·6	105·2
1913	642·13	117·6	101·7
1914	641·96	117·6	100·0
1915	758·34	138·9	118·1
1916	856·67	156·9	113·0
1917 (jan.—okt.)	1 059·33	194·1	123·7

I jämförelse med utgångsåret 1905 utvisade, såsom framgår av tabellen, index-talen för de tre närmast följande åren en oavbruten ökning till resp. 102·6, 105·6 samt 111·5. Prisnivån, jämförd med utgångsåret, sjunker därefter år 1909 till 109·5 för att efter en kortvarig stegring år 1910 till 110·9 gå ned till 109·9 år 1911. Följande år, 1912, utmärker sig däremot för en kraftig ökning uppgående till 15·6 % i jämförelse med år 1905 och 5·2 % i jämförelse med år 1911, vilken prisstegring fortsattes även under år 1913, fast i mindre utpräglad grad.

Världskrigets utbrott i augusti 1914 medförde inga omedelbara förändringar i prisförhållandena. För år 1915 visade sig krisens verkningar på livsmedelsutgifterna med en ökning av icke mindre än 18·1 %. Även år 1916 hade att uppvisa en betydande prisstegring uppgående till 13·0 % i jämförelse med år 1915. Under antagande, att genomsnittspriserna för de tio första månaderna år 1917 gällt under ett helt år, skulle kostnaderna för ifrågavarande livsmedel stigit ännu ytterligare med icke mindre än 23·7 % sedan fjolåret. För samma livsmedelsförbrukning, som år 1905 kostade en familj 546 kr., belöpte sig utgifterna 1916 till 857 kr. och enligt medelpriserna januari—oktober 1917 till 1 059 kr., motsvarande en ökning från 1905 med resp. 56·9 och 94·1 %. I jämförelse med år 1913 var utgiftsökningen år 1915 18·1 %, år 1916 33·4 % samt de tio första månaderna år 1917 65·0 %.

I tabellen å sid. 59 belysas förändringarna i kostnaderna för fem olika huvudgrupper av födoämnen under tiden 1905—1917. Jämväl finnas där index-tal uträknade för ifrågavarande varugrupper, varvid utgifterna för år 1905 satts till 100. Diagrammet å sid. 58 åskådliggör närmare dessa förändringar.

Livsmedelskostnadernas stegring i Jönköping 1905—1917.

¹ Enligt medelpriserna januari—oktober.

Livsmedelskostnadernas stegring i Jönköping 1905—1917.

	1905	1906	1907	1908	1909	1910	1911	1912	1913	1914	1915	1916	1917
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Mejeriprodukter, ägg och margarin	228	235	230	245	238	236	235	242	247	251	285	336	436
Bröd, mjöl och gryn	125	125	136	143	143	141	140	150	151	161	193	180	214
Kött	69	86	88	88	90	93	89	93	103	99	137	180	201
Fisk (salt sill och kabeljo) . .	6	7	7	7	6	6	6	7	7	7	9	16	17
Övriga matvaror	118	107	116	125	121	129	130	139	134	124	134	145	191
Summa	546	560	577	608	598	605	600	631	642	642	758	857	1059
Indextal (1905 = 100).													
Mejeriprodukter, ägg och margarin	100	103	101	108	104	104	103	106	108	110	125	148	191
Bröd, mjöl och gryn	100	100	109	115	114	113	112	120	121	129	154	144	172
Kött	100	124	126	127	130	134	128	134	148	142	198	259	277
Fisk (salt sill och kabeljo) . .	100	104	104	108	100	97	95	119	117	117	144	245	277
Övriga matvaror	100	91	99	106	103	110	111	118	114	106	114	124	163
Summa	100	103	106	111	110	111	110	116	118	118	139	157	194

Utgifterna för fisk — endast salt sill och kabeljo äro här medtagna — och kött förete, såsom synes av anförda tabell, den största ökningen i jämförelse med år 1905 eller 177 %. Grupperna, omfattande mejeriprodukter, ägg och margarin samt bröd, mjöl och gryn, hava från samma tid ökats med resp. 91 och 72 %. Femte gruppen, som bl. a. omfattar kaffe och socker, visar den relativt minsta ökningen med 63 %.

I jämförelse med år 1914 visade utgifterna för samtliga varugrupper under år 1915 större eller mindre stegring. Samma tendens gjorde sig även gällande år 1916 med undantag allenast för bröd, mjöl och gryn, som kunde uppvisa någon utgiftsminskning i jämförelse med år 1915. Enligt medelpriserna januari—oktober 1917 stegrades utgifterna för samtliga grupper än ytterligare under innevarande år.

På grundval av kvantitetsuppgifterna för jönköpingsfamiljerna och årsmedelpriserna för de viktigare födoämnena i Stockholm enligt socialstyrelsens prisstatistik har beräknats, huru mycket en jönköpingsfamilj hade fått utgiva, därest den inköpt sitt årsbehov av motsvarande varuslag i Stockholm. Re-

	1913	1914	1915	1916	¹ 1917
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Jönköping	642·13	641·96	758·34	856·67	1 059·33
Stockholm	696·88	709·88	871·02	948·72	1 160·29
Skillnad, kronor . .	54·75	67·87	112·68	92·05	100·96
» %	8·53	10·57	14·86	10·75	9·53

¹ Enligt medelpriserna januari—oktober.

IX. Dyrtidens inflytande på förbrukningen.

De i närmast föregående kapitel meddelade uppgifterna om de förändringar, levnadskostnaderna i Jönköping undergått under tiden 1905—1917, voro, såsom där framhölls, beräknade på grundval av de under 1913—1914 förda hushållsböckerna och sålunda under förutsättning av oförändrad konsumtion. Då man emellertid hade anledning antaga, att den betydande prisstegringen å vissa livsförnödenheter efter krigsutbrottet medfört en ej oväsentlig *omläggning av förbrukningen*, hemställde statens livsmedelskommission hos socialstyrelsen om utförande av en undersökning, rörande i vilken omfattning en dylik förskjutning i konsumtionsförhållandena kunde hava ägt rum. Sedan Kungl. Maj:t den 17 mars 1916 uppdragit åt socialstyrelsen att verkställa en sådan undersökning, tillfrågades kommitterade i 29 av de i den allmänna levnadskostnadsundersökningen 1913—1914 deltagande orterna, huruvida de vore villiga medverka även vid ifrågavarande kompletterande undersökning. Den medverkan, som begärdes, skulle huvudsakligen bestå i att till bokförare, som deltagit i den förra undersökningen, utdela erforderligt antal hushållsböcker. Samtliga tillfrågade orter med undantag av två — Falkenberg och Sala — förklarade sig villiga härtill, och utsändes till dessa i slutet av april sammanlagt ca 1 000 hushållsböcker. De utsända hushållsböckerna, som utgjordes av överblivna exemplar av böckerna till föregående undersökning, skulle föras i fyra veckor med början å varje ort en angiven söndag. Å ett par orter tog bokföringen sin början redan den 30 april men å flertalet platser den 7 maj.

Huvudresultaten av nämnda undersökning äro offentliggjorda i den av socialstyrelsen år 1917 utgivna publikationen *Livsmedelsförbrukningen inom mindre bemedlade hushåll åren 1914 och 1916*, och skall i det följande för Jönköpings vidkommande lämnas en kortfattad redogörelse för de vid undersökningen vunna resultaten. Då de där anförda uppgifterna hänföra sig till samma familjer och deras förbrukning under tiden närmast före krigsutbrottet, maj 1914, och samma månad år 1916, torde de kunna anses lämna ett gott material för bedömande av den inverkan, som den under tiden inträdda prisstegringen haft på hushållsbudgetens sammansättning.

I Jönköping utdelades genom socialstyrelsens ombud tillsammans 40 hushållsböcker, av vilka 36 återkommo ordentligt ifyllda för de fyra räkenskapsveckorna, 14 maj—11 juni. Av dessa hava 27 bearbetats, medan de återstående 9 av olika anledningar, såsom större förändringar i hushållens sammansättning, förekomst av inackorderade o. s. v., ej medtagits.

De av undersökningen berörda 27 familjerna hade i maj 1914 en genomsnittlig veckoinkomst av 30·63 kr. och i maj 1916 av 35·38 kr., motsvarande en ökning av 4·75 kr. eller 15·5 %. Familjemedlemmarnas antal utgjorde för samtliga hushåll år 1914 131 personer och år 1916 134 personer eller i genomsnitt

resp. 4·85 och 4·96 personer. För att utjämna den skillnad, som förefinnes mellan de båda åren i detta avseende, har vid bearbetningen uträknats den genomsnittliga förbrukningen per vecka och familjemedlem liksom även per vecka och konsumtionsenhet (= en vuxen man). Vid omräkningen till konsumtionsenheter har använts en annan, något mindre specificerad skala än den i det föregående tillämpade. Denna skala, som huvudsakligen tager hänsyn till den fysiologiska budgeten och först kom till användning vid en amerikansk och sedan vid en dansk hushållsstatistisk undersökning,¹ har följande utseende:

Ålder	Enhetstal
0—3 år	0·15
4—6 »	0·40
7—10 »	0·75
11—14 »	0·90
Kvinnor 15 år och däröver	0·90
Män » » » »	1·00

Veckokomkomsten per familjemedlem uppgick 1914 till 6·31 och 1916 till 7·13 kr. samt per konsumtionsenhet till resp. 8·69 och 9·41 kr. Inkomstförhållandena voro sålunda, med avseende på storleken, vid de båda tidpunkterna tämligen likartade.

Den del av hushållsbudgeten, som i detta sammanhang givetvis äger det största intresset och här huvudsakligen kommer att beröras, är *födoämnesbudgeten* och dess sammansättning i maj 1914 och maj 1916. I tabellen å sid. 63—64 finnas uppgifter angående födans sammansättning efter kostnad i medeltal per vecka såväl per hushåll som per familjemedlem och konsumtionsenhet.

Utgifterna för födo- och njutningsämnen uppgingo, såsom tabellen utvisar, i genomsnitt per vecka för de 27 familjerna under maj 1914 till 16·23 kr. och under maj 1916 till 20·84 kr. eller resp. 53·0 och 58·9 % av veckoinkomsterna.

Av samtliga utgifter för födo- och njutningsämnen belöpte sig matvarorna 1914 till 95·93 % och 1916 till 96·79 %. Utgifterna för dryckesvaror hade relativt minskats, nämligen från 2·13 till 1·05 %, medan utgifterna för tobak och för förtäring utom hemmet om än obetydligt stegrats.

Vad särskilt matvarorna beträffar, voro utgifterna år 1916 relativt ej oväsentligt större för färskt kött, alla slag, men mindre för konserverat fläsk och charkuterivaror. Utgifterna för fisk — särskilt salt sill — visade relativt taget ökning, nämligen från 2·19 till 3·08 % av födoämnesbudgeten. Den viktiga utgiftspost, som inbegripits under rubriken »lanshushållningsprodukter», hade under tvåårsperioden undergått en relativ minskning, nämligen från 35·09 till 32·79 %. Denna minskning gick emellertid i huvudsak ut över de dyrare produkterna, såsom oskummad mjölk (resp. 12·04 och

¹ Jfr Statistiske Efterretninger, 1915, sid. 140.

Födans sammansättning efter kostnad maj 1914 och maj 1916.

	I medeltal per vecka och							
	hushåll				familje- medlem		konsumtions- enhet	
	1914	1916	1914	1916	1914	1916	1914	1916
	öre	öre	%	%	öre	öre	öre	öre
Födo- och njutningsämnen	1 623	2 084	100.00	100.00	334	420	460	554
I. Matvaror	1 557	2 017	95.93	96.79	321	406	441	536
1. animaliska	912	1 151	56.22	55.23	188	232	258	306
A. kött	224	315	13.83	15.09	46	63	64	84
a. färskt kött	145	249	8.95	11.92	30	50	41	66
oxkött	60	83	3.71	3.97	12	17	17	22
kalvkött	19	30	1.18	1.43	4	6	6	8
fläsk	57	105	3.52	5.03	12	21	16	28
annat färskt kött	5	16	0.30	0.78	1	3	1	4
organ, ben och blod	4	15	0.24	0.71	1	3	1	4
b. konserv. kött (salt, rökt el. torkat)	79	66	4.88	3.17	16	13	23	18
nötkött	5	7	0.32	0.32	1	1	2	2
fläsk	74	59	4.56	2.85	15	12	21	16
B. charkuterivaror	75	82	4.61	3.95	16	16	21	22
a. korv och sylta	54	57	3.33	2.73	11	11	15	15
b. färdiglagad mat och uppskuret	21	25	1.28	1.22	5	5	6	7
C. fisk	36	64	2.19	3.08	7	13	10	17
a. färsk fisk	25	39	1.53	1.86	5	8	7	10
b. konserv. fisk (salt, inl., torkad, rökt)	11	25	0.66	1.22	2	5	3	7
salt sill	9	23	0.55	1.13	2	5	3	6
kabeljo	2	1	0.10	0.64	0	0	0	0
annan fisk	—	1	0.01	0.05	—	0	—	1
D. konserver	5	4	0.34	0.19	1	1	1	1
E. lanthushållningsprodukter o. d.	569	683	35.09	32.79	117	138	161	181
a. mjölk och gräddor	245	281	15.10	13.50	51	57	69	75
gräddor	19	22	1.16	1.03	4	4	5	6
oskummad mjölk	195	226	12.04	10.86	40	46	55	60
skummad mjölk	31	33	1.90	1.61	7	7	9	9
b. smör	141	172	8.71	8.23	29	35	40	45
c. margarin	16	43	0.99	2.08	3	9	5	11
d. ost	49	61	2.99	2.91	10	12	14	16
e. ägg	107	104	6.61	5.00	22	21	30	28
f. fett och flott	11	22	0.69	1.07	2	4	3	6
F. övriga animaliska matvaror	3	3	0.16	0.13	1	1	1	1
2. vegetabiliska	645	866	39.71	41.56	133	174	183	230
A. bröd	171	160	10.53	7.69	35	32	48	43
a. rågbröd, hårt	11	18	0.66	0.85	2	3	3	5
b. rågbröd, mjukt	86	67	5.31	3.29	17	14	24	18
c. vetebröd	13	19	0.82	0.89	3	4	4	5
d. skorpor	33	24	2.01	1.14	7	5	9	6
e. kaffebröd, bakelser o. d.	28	32	1.73	1.52	6	6	8	9
B. mjöl	163	314	10.06	15.06	34	63	46	83
a. vete	92	141	5.69	6.76	19	28	26	38
b. råg	65	163	4.02	7.82	14	33	18	43
c. annat	6	10	0.35	0.48	1	2	2	2
C. gryn	21	37	1.31	1.77	4	7	6	10
a. havre	15	28	0.96	1.33	3	6	5	7
b. ris	5	7	0.29	0.32	1	1	1	2
c. andra	1	2	0.06	0.12	0	0	0	1
D. grönsaker, frukter, bär m. m.	64	78	3.91	3.73	13	16	18	21
a. ärtor, gula, gröna	2	7	0.10	0.32	0	1	0	2

	I medeltal per vecka och							
	hushåll				familje- medlem		konsumtions- enhet	
	1914	1916	1914	1916	1914	1916	1914	1916
	öre	öre	%	%	öre	öre	öre	öre
b. bruna bönor	2	2	0·13	0·12	1	1	1	1
c. grönsaker, rotfrukter	11	16	0·65	0·78	2	3	3	4
d. potatis	33	41	2·03	1·95	7	8	9	11
e. frukt och bär	16	12	1·00	0·56	3	3	5	3
E. socker och sirap	119	151	7·33	7·23	24	30	34	40
a. socker	113	138	6·95	6·61	23	28	32	37
b. sirap	6	13	0·38	0·62	1	2	2	3
F. kaffe	76	87	4·66	4·20	16	18	21	23
G. te, choklad	13	18	0·80	0·88	3	4	4	5
H. kryddor	6	10	0·36	0·47	1	2	2	3
K. övriga vegetabiliska matvaror	12	11	0·75	0·53	3	2	4	2
II. Dryckesvaror	34	22	2·13	1·05	7	5	10	6
A. brännvin, spirituosa	16	9	0·99	0·41	3	2	5	2
B. öl, porter o. dyl.	—	1	—	0·05	—	0	—	1
C. svagdricka, läskedrycker	18	12	1·14	0·59	4	3	5	3
III. Tobak, snus, cigarrer, cigaretter	14	21	0·85	1·00	3	4	4	6
IV. Förtäring utom hemmet	18	24	1·09	1·16	3	5	5	6

10·86 %), smör (resp. 8·71 och 8·23 %) och ägg (resp. 6·61 och 5·00 %), medan utgifterna för margarin samt fett och flott voro jämförelsevis större 1916 än 1914, nämligen för margarin resp. 2·08 och 0·99 % samt för fett och flott resp. 1·07 och 0·69 %.

Bland vegetabilierna drog brödet en betydligt mindre andel av näringsutgifterna 1916 än 1914. Endast utgifterna för hårt rågröd och vetebröd visade en om också oväsentlig ökning, nämligen för hårt rågröd från 0·66 till 0·85 % och för vetebröd från 0·82 till 0·89 %, medan kostnaderna för övriga brödsorter minskades från sammanlagt 9·05 till 5·95 %. År 1914 representerade mjölet 10·06 % av budgeten, och hade denna siffra år 1916 stigit till 15·06 %. Utgifterna för gryn hade undergått en icke oväsentlig ökning. De varuslag, som innefattas under rubriken »grönsaker, frukter, bär m. m.», uppvisade en något minskad andel av födoämnesutgifterna (resp. 3·91 och 3·73 %). Bland hithörande varuslag visade endast ärter samt grönsaker och rotfrukter (exkl. potatis) en relativ utgiftsökning från 1914 till 1916, alla de övriga minskning. Utgifterna för socker och sirap samt kaffe minskades likaledes relativt taget.

Sammanfattas resultaten av ovan anställda jämförelse mellan födoämnesutgifterna under maj 1914 och maj 1916, synes *förbrukningen i ganska stor utsträckning övergått från dyrare till billigare livsmedel* och detta ehuru jänköpingsbudgeten redan förut i jämförelse exempelvis med stockholmsbudgeten (jfr ovan sid. 49—55) kunde anses höra till de billigare. Hänföras sålunda till dyrare livsmedel smör, grädd, ost, ägg, skorpor och kaffebröd, finna vi, att dessa varors relativa andel av födoämnesbudgeten sjönk från

Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag maj 1914 och maj 1916.

	Kvan- titet	I medeltal per vecka och					
		hushåll		familjemedlem		konsumtions- enhet	
		1914	1916	1914	1916	1914	1916
Kött	gram	1 787	1 567	369	316	506	417
färskt kött	>	1 254	1 268	259	256	355	337
oxkött	>	498	504	103	102	141	134
kalkkött	>	238	208	49	42	67	55
fläsk	>	518	556	107	112	147	148
konserverat kött	>	533	299	110	60	151	80
nötkött	>	35	30	7	6	10	8
fläsk	>	498	269	103	54	141	72
Fisk: salt sill	>	231	300	48	60	66	80
kabeljo	>	28	9	6	2	8	2
Mjöl	l.	20 361	17 819	4 197	3 591	5 775	4 738
oskummad mjölk	>	15 106	13 671	3 114	2 755	4 285	3 635
skummad mjölk	>	5 255	4 148	1 083	0 836	1 490	1 103
Smör	gram	681	606	140	122	193	161
Margarin	>	114	225	24	45	32	60
Öst	>	357	280	74	56	101	75
Ägg	st.	18	12	4	2	5	3
Bröd: rågbröd, hårt	gram	213	296	44	60	60	79
rågbröd, mjukt	>	1 887	1 278	389	257	535	340
vetebröd	>	264	300	54	60	75	80
skorpor	>	337	240	69	48	96	64
Mjöl	>	5 756	9 174	1 187	1 848	1 633	2 439
vetemjöl	>	3 171	3 977	654	801	899	1 057
rågmjöl	>	2 463	5 018	508	1 011	699	1 334
ej spec. mjöl	>	122	179	25	36	35	48
Gryn	>	566	742	117	150	160	197
havregryn	>	451	581	93	117	128	155
risgryn	>	93	115	19	23	26	30
ej spec. gryn	>	22	46	5	10	6	12
Ärter, gula, gröna	>	50	131	10	26	14	35
Bruna bönor	>	44	56	9	11	13	15
Potatis	l.	8 241	10 130	1 698	2 041	2 337	2 693
Socker	gram	1 792	2 018	369	407	508	536
Kaffe	>	348	385	72	78	99	102

23·21 % i maj 1914 till 19·83 % samma månad 1916, medan å andra sidan motsvarande siffra för mjölk, margarin, fett och flott, matbröd, mjöl samt gryn, vilka bruka räknas till våra billigare näringsmedel, ökades från 33·78 till 37·48 %.

I ovanstående tabell meddelas uppgifter angående de konsumerade kvantiteterna av vissa varuslag i medeltal per vecka och hushåll samt per familjemedlem och konsumtionsenhet i maj 1914 och maj 1916. För ifrågavarande varuslag belöpte sig utgifterna till mer än fyra femtedelar av födoämnesbudgeten.

De förändringar, som konsumtionen, kvantitativt sett, undergått efter krigsutbrottet, framgå tydligt av anförda tabell. Särskilt i ögonen fallande är

den större förbrukningen av margarin, mjöl, gryn samt potatis i maj 1916 jämförd med förbrukningen i maj 1914, medan av kött, mjölk, smör, ost, ägg och bröd konsumerades betydligt mindre kvantiteter. Av de i tabellen upptagna köttsorterna visade färskt kött i stort sett oförändrad konsumtion, medan minskningen i köttförbrukningen nästan uteslutande drabbade konserverat fläsk. Konsumtionen av salt sill visade en ej oväsentlig ökning, medan förbrukningen av kabeljo minskades. Av hårt rågbröd och vetebröd konsumerades mera 1916, av mjukt rågbröd och skorpor däremot mindre. Samtliga i tabellen upptagna mjöl- och grynsorter visade avsevärd ökning. De konsumerade kvantiteterna av ärter hade betydligt ökat. Konsumtionen av kaffe och socker hade likaledes ej oväsentligt stegrats.

I det föregående har lämnats en redogörelse för livsmedelsförbrukningen och dess beskaffenhet i maj 1914 och samma månad 1916 samt de förändringar konsumtionen av olika livsmedel i *kvantitativt avseende* undergått under den mellanliggande perioden. Till belysning av i vad mån ifrågavarande 27 familjer genom den där konstaterade förskjutningen i konsumtionen från

Utgifter i genomsnitt per vecka för vissa varuslag maj 1914 och maj 1916.

Varuslag	Maj 1914		M a j 1 9 1 6				Procentuell ökning eller minskning från maj 1914 till maj 1916			
	Verkliga utgifter		Verkliga utgifter		Beräknade utgifter enligt samma förbrukning som 1914		Verkliga utgifter		Beräknade utgifter	
	per hus-håll	per konsumtions-enhet	per hus-håll	per konsumtions-enhet	per hus-håll	per konsumtions-enhet	per hus-håll	per konsumtions-enhet	per hus-håll	per konsumtions-enhet
	öre	öre	öre	öre	öre	öre	%	%	%	%
Kött och fläsk	210	60	277	74	345	92	+ 31·9	+ 23·3	+ 64·3	+ 53·3
Fisk (salt sill och kabeljo)	11	3	24	6	21	6	+ 118·2	+ 100·0	+ 90·9	+ 100·0
Smör	141	40	172	45	206	55	+ 22·0	+ 12·5	+ 46·1	+ 37·5
Ost	49	14	61	16	82	22	+ 24·5	+ 14·3	+ 67·3	+ 57·1
Ägg	107	30	104	28	154	40	— 2·8	— 6·7	+ 43·9	+ 33·3
Mjölk	226	64	259	69	319	85	+ 14·6	+ 7·8	+ 41·2	+ 32·8
Margarin	16	5	43	11	23	6	+ 168·8	+ 120·0	+ 43·8	+ 20·0
Bröd	143	40	128	34	161	44	— 10·5	— 15·0	+ 12·6	+ 10·0
Mjöl	157	44	304	81	203	53	+ 93·6	+ 84·1	+ 29·3	+ 20·5
Gryn och ärter	22	6	42	11	32	9	+ 90·9	+ 83·3	+ 45·5	+ 50·0
Potatis	33	9	41	11	35	9	+ 24·2	+ 22·2	+ 6·1	± 0
Socker	113	32	138	37	130	35	+ 22·1	+ 15·6	+ 15·0	+ 9·4
Kaffe	76	21	87	23	84	22	+ 14·5	+ 9·5	+ 10·5	+ 4·8
Summa	1304	368	1680	446	1795	478	+ 28·8	+ 21·2	+ 37·7	+ 29·9

dyrare till billigare födoämnen lyckats undvika den under tiden inträdda prisstegringen, meddelas i tabellen å sid. 66 en översikt av nämnda familjers faktiska veckoutgifter för de viktigare födoämnena i genomsnitt per hushåll och per konsumtionsenhet i maj 1914 och samma månad 1916, varjämte beräknats dessa familjers utgifter 1916, under förutsättning att veckoförbrukningen varit densamma som 1914. I detta syfte hava de konsumerade kvantiteterna per vecka under sistnämnda år multiplicerats med genomsnittspriserna enligt hushållsböckerna för 1916. Vid beräkningen av sistnämnda utgifter har hänsyn jämväl tagits till hushållens tillväxt under de tvenne årens lopp. För de i tabellen upptagna födoämnena belöpte sig utgifterna under båda åren till fyra femtedelar av födoämbudgeten.

I genomsnitt per vecka och hushåll uppgingo de faktiska utgifterna för ifrågakarande födoämnen i maj 1914 till 13·04 kr. och samma månad 1916 till 16·80 kr., alltså en ökning av 28·8 %. Motsvarande utgifter i genomsnitt per vecka och konsumtionsenhet utgjorde resp. 3·68 och 4·46 kr., vilket innebär en ökning av 21·2 %. En beräkning på grundval av kvantitetstalen för maj 1914 och medelprisen för maj 1916 giver till resultat, att utgifterna för en dylik förbrukning skulle uppgå till 17·95 kr. i genomsnitt per hushåll och till 4·78 kr. i genomsnitt per konsumtionsenhet, utvisande en ökning i jämförelse med 1914 av resp. 37·7 och 29·9 %. Då den faktiska utgiftsökningen för nämnda födoämnen från maj 1914 till maj 1916 belöpte sig till resp. 28·8 och 21·2 %, hava sålunda här ifrågakarande familjer, genom en omläggning av budgeten i kvantitativt hänseende, lyckats undgå en ytterligare utgiftsökning av c:a 9 %.

Givet är emellertid, att den starka prisstegringen måst utöva ett visst inflytande ej blott på födoämbudgetens kvantitativa sammansättning utan även i fråga om de konsumerade livsmedlens kvaliteter. Därjämte hava vederbörande hushåll — förutom den alltid föreliggande möjligheten att genom inköp av större kvantiteter på en gång förbilliga en vara — jämväl haft tillfälle att genom inköp av s. k. kompensationsvaror erhålla vissa livsmedel till lägre pris än de eljest i marknaden gällande. I det följande skall, i den mån förevarande undersökning lämnar material därtill, närmare belysas, vilken roll ovan anförda faktorer spelat med avseende å jönköpingsfamiljernas livsmedelsförbrukning och utgifterna härför under dyrtiden.

Deltagarna i den kompletterande undersökningen år 1916 uppmanades att i hushållsboken göra särskild anteckning beträffande under räkenskapstiden inköpta »kompensationsvaror» eller andra varor, som tillhandahållits genom de lokala livsmedelsnämnderna. Av de i undersökningen inbegripna 27 jönköpingsfamiljerna hade icke mindre än 18 i större eller mindre utsträckning använt sig av dylika varor. Färskt fläsk hade inköpts av största antalet eller 15 familjer, salt fläsk, oxkött, fisk och ägg av 9, vetemjöl av 7 samt organ, ben och blod av 4 familjer.

I genomsnitt per vecka och konsumtionsenhet förbrukades 148 gram färskt fläsk, varav c:a 80 gram eller 54·1 % utgjordes av kompensationsvara. Mot-

svarande siffror voro för salt fläsk resp. 72 och 36 gram (50·0 %), för oxkött resp. 134 och 39 gram (29·1 %) samt för vetemjöl resp. 1 057 och 111 gram (10·5 %). Av äggförbrukningen utgjordes inemot en sjättedel av kompensationsvara.

Utgifterna för ovannämnda varuslag, som tillhandahållits av ortens livsmedelsnämnd, belöpte sig i genomsnitt per vecka och hushåll till 1·42 kr. och per konsumtionsenhet till 0·38 kr. eller 6·9 % av födoämbudgeten. För de varuslag, för vilka kvantitetsuppgifter finnas, utgjorde utgifterna resp. 1·24 och 0·33 kr. Därest samma kvantiteter inköpts till icke-kompensationspriser, skulle detta enligt verkställda beräkningar hava medfört en utgiftsökning från 446 till 454 öre per vecka och konsumtionsenhet eller 1·8 %. Under nämnda förutsättning — inköp till icke-kompensationspriser — skulle samma utgifter från maj 1914 till maj 1916 hava ökats med 23·4 % per vecka och konsumtionsenhet samt de beräknade utgifterna, därest förbrukningen varit densamma som i maj 1914, med 34·2 %, medan den faktiska utgiftsökningen uppgick till 21·2 %.

För att erhålla kännedom om bokförarnas uppfattning, huruvida de av stat och kommun vidtagna åtgärderna för anskaffande av billigare livsmedel varit till gagn för hushållningen och i så fall med avseende på vilka varor, infördes i hushållsboksformuläret en fråga angående dessa förhållanden.

Av de bokförare, som besvarat denna fråga, hava endast ett fåtal lämnat nekande svar. Åtskilliga av de övriga hava emellertid klagat över bristande tillförsel av dylika varor. I det följande skola anföras några förhållandena belysande svar å nämnda spørsmål, vilka givetvis få stå för bokförarnas egen räkning.

1) Ja. Fläsk, fisk och ägg ha vi kunnat köpa billigare genom kommunens försorg. Mjöl och gryn ha vi kunnat köpa billigare genom verkstaden, som har köpt hem större partier och delat ut till sina arbetare efter inköpspris.

2) Ja, med avseende på fläsk, som i regel inköpts en gång i veckan. I andra veckan av bokföringen har även köp av färskt nötkött genom livsmedelsnämnden ägt rum. Det är första gången under kristiden, som sådant sålts här i staden genom livsmedelsnämnden.

3) Nej. Stadens livsmedelsnämnd har satt utdelningen för livsmedelskort till 1 800 kronors inkomst, varför jag ej kunnat använda mig av de av nämnden tillhandahållna varorna.

4) Ja, åtgärderna ha varit till gagn vid inköp av fisk, mjöl, ägg och fläsk. Ha även gagnat indirekt genom att hålla priset något nere å dessa varor.

5) Nej. De av stat och kommun vidtagna åtgärderna ha icke hittills varit till någon vidare nytta. Vetemjöl har under kristiden fått köpas två gånger med 10 kg. per gång till ett pris av 30 öre per kg. Fläsk får man högst 2 kg. varje gång, dock icke varje vecka. Nötkött har icke tillhandahållits av kommunen. S. k. krigsläder har icke varit till något gagn alls för den mindre bemedlade, ity att sådant endast sålts i hela sidor, således endast till gagn för skomakaren.

6) Nej. Hustrun har för det mesta ej varit ledig de tider försäljningen ägt rum.

I vad mån dyrtiden utövat inflytande på de konsumerade livsmedlens *kvaliteter*, så att vederbörande familjer härutinnan nödgats sänka sin levnadsstandard, är icke lätt att med bestämdhet fastställa. En jämförelse mellan livsmedelspriserna enligt socialstyrelsens prisstatistik (vilka priser år från år avse samma kvaliteter och icke gälla kompensationsvaror eller dylikt) och de

priser, som erhållits genom att dividera de faktiska utgiftsbeloppen för de olika varuslagen med de konsumerade kvantiteterna av resp. varuslag, torde emellertid i detta hänseende vara ganska väglödande. I nedanstående tabell lämnas därför en översikt av medelpriserna för vissa viktigare varuslag enligt socialstyrelsens prisstatistik och enligt hushållsböckerna för maj 1914 och samma månad 1916. För kött, fläsk och ägg meddelas därjämte särskilda uppgifter rörande priserna enligt hushållsböckerna för dels kompensationsvaror o. d., dels icke-kompensationsvaror.

Livsmedelspriser i Jönköping maj 1914 och maj 1916.

Varuslag	Kvantitet	Maj 1914		Maj 1916			
		Enligt prisstatistiken	Enligt hushållsböckerna	Enligt prisstatistiken	Enligt hushållsböckerna		
					Medelpris	Kompensationsvaror	Icke-kompensationsvaror
		öre	öre	öre	öre	öre	öre
Nötkött: färskt, stek . . .	kg.	119	121	186	164	119	183
Kalvkött, stek: gödkalv . . .	>	129	80	179	143	—	—
spädkalv . . .	>	68		98		—	—
Fläsk: färskt	>	130	110	230	188	180	199
salt	>	130	149	230	221	195	246
Salt sill	>	40	39	76	78	—	—
Mjök: oskummad	l.	14	13	17	17	—	—
handskummad	>	7	6	9	8	—	—
separerad	>	5		7		—	—
Smör: bords- (mejeri-) . . .	kg.	228	207	300	283	—	—
mat- (lands-)	>	209		285		—	—
Margarin	>	139	141	189	193	—	—
Ägg	tjog	118	120	173	160	160	180
Kaffe	kg.	152	217	171	227	—	—

Såsom förut påpekats (sid. 46—48), utvisade medelpriserna enligt den officiella prisstatistiken för bokföringstiden 1913—1914 på det hela taget en synnerligen god överensstämmelse med de priser, som av ifrågavarande hushåll faktiskt betalats för de viktigare näringsmedlen. Detta synes även i stort sett hava varit fallet såväl i maj 1914 som i maj 1916. Dock yppa sig beträffande en del varuslag vissa skiljaktigheter, såsom jämväl framgår av ovanstående tabell. Vad som emellertid i detta fall tilldrager sig det största intresset är en jämförelse i anförda hänseende mellan åren 1914 och 1916.

Till närmare belysning härav har i efterföljande tablå för vissa viktigare varuslag uträknats det belopp, varmed medelpriserna för icke-kompensationsvaror enligt hushållsböckerna överstigit (+) resp. understigit (—) de officiella priserna i maj 1914 och maj 1916.

	Maj 1914		Maj 1916	
	öre	%	öre	%
Nötkött	+ 2	+ 1·7	— 3	— 1·6
Kalvkött	— 19	— 19·2	+ 4	+ 2·9
Fläsk, färskt	— 20	— 15·4	— 31	— 13·5
» salt	+ 19	+ 14·6	+ 16	+ 7·0
Salt sill	— 1	— 2·5	+ 2	+ 2·6
Smör	— 12	— 5·5	— 10	— 3·4
Margarin	+ 2	+ 1·4	+ 4	+ 2·1
Ägg (per tjog)	+ 2	+ 1·7	+ 7	+ 4·0
Kaffe	+ 65	+ 42·8	+ 56	+ 32·7

För i tablån upptagna varuslag med undantag för kalvkött, färskt fläsk, salt sill och smör visade sig i maj 1914 de ur hushållsböckerna erhållna medelpriserna högre än de officiella. I maj 1916 understego hushållsböckernas priser de officiella beträffande nötkött, färskt fläsk och smör. I fråga om salt fläsk och kaffe hade det belopp, varmed hushållsböckernas priser år 1914 överstego de officiella, minskats år 1916, medan förhållandet var det motsatta beträffande margarin och ägg. Priserna för kalvkött och salt sill, som år 1914 understego de officiella med resp. 19 och 1 öre, överstego dem år 1916 med resp. 4 och 2 öre.

Vid ovan anställda jämförelse mellan de faktiska och de officiella priserna har bortsetts från de olikheter, som betingas av materialets olika beskaffenhet (jfr sid. 46 ff.). I stort sett torde väl dessa faktorer hava inverkat i samma mån vid de båda undersökningstillfällena. Möjligt är emellertid, att vissa hushåll genom inköp i större partier på en gång eller genom samköpsföreningar o. d. i större omfattning än under maj 1914 kunnat neutralisera den därefter inträdda prisstegringen. Enär, såsom förut påpekats, de officiella priserna år från år just avse samma kvaliteter vid inköp av samma mängder, torde man av förestående jämförelse med de faktiska priserna knappast kunna draga den slutsatsen, att de ifrågavarande familjerna på grund av dyrtiden i någon större utsträckning nödgats övergå till billigare kvaliteter.

Såsom i det föregående framhållits, uppgingo utgifterna för födo- och njutningsämnen i maj 1914 till 53·0 % och i maj 1916 till 58·9 % av veckoinkomsterna. Enär den genomsnittliga veckoinkomsten endast företedde en ökning av 15·5 %, medan utgifterna för livsmedlen samtidigt stegrats med ungefär 28 %, hava givetvis utgifterna för en del andra livsförnödenheter måst inskränkas, för den händelse icke eventuellt befintliga besparingar eller skuldsättning kunnat tillgripas. För att i någon mån belysa dessa förhållanden, vilka under en så relativt kort bokföringstid som fyra veckor ej alltid kommit till synes i hushållsböckerna, framställdes i hushållsboken en särskild fråga, huruvida de stegrade livsmedelspriserna förorsakat inskränkning av utgifterna för andra behov, såsom för bostad, kläder, nöjen, njutningsmedel, förenings- och försäkringsavgifter m. m. I det följande meddelas ett urval av de inkomna svaren, vilka torde tala för sig själva.

- 1) Ja. Av kläder få vi köpa endast det allra nödvändigaste.
- 2) Ja. För kläder, nöjen och njutningsmedel. Kommunalutskylder för år 1915 har jag ännu ej kunnat betala. En blandad liv- och kapitalförsäkring, som jag beslutat att taga, har jag måst uppskjuta.
- 3) Nej. Vi ha levat som förut, men hava ej kunnat göra några besparingar.
- 4) Ja. Kläder, nöjen och njutningsmedel.
- 5) Ja. Inskränkningar ha naturligtvis måst göras på många sätt, dock ej på förenings- eller försäkringsavgifter.
- 6) Ja. Särskilt beträffande kläder och för övrigt varje utgift, som är förenad med en människovärdig tillvaro (förutom bostaden, vilken är lika som förut).
- 7) Ja, med avseende å kläder. Nöjen och förströelser ha vi redan under normala förhållanden lärt oss att försaka.
- 8) Ja, beträffande kläder och nöjen. Med avseende på kläder hava alla underkläder av ylle måst ersättas med sådana av bomull, och av ytterkläder hava inga inköpts sedan kristidens början 1914 med undantag av en sommarkappa till hustrun.

Tablet - Information on statistics and methods for classification of fish species

Species	Length (cm)	Weight (g)	Sex Ratio		Mortality		Growth	
			Male	Female	Year 1	Year 2	Year 1	Year 2
Salmo trutta	15.2	120	1.2	1.1	0.15	0.12	0.8	0.7
Salmo gairdneri	18.5	150	1.1	1.0	0.18	0.14	0.9	0.8
Salmo gairdneri	22.1	200	1.0	0.9	0.20	0.16	1.0	0.9
Salmo gairdneri	25.8	250	0.9	0.8	0.22	0.18	1.1	1.0
Salmo gairdneri	30.5	350	0.8	0.7	0.25	0.20	1.2	1.1
Salmo gairdneri	35.2	450	0.7	0.6	0.28	0.22	1.3	1.2
Salmo gairdneri	40.0	600	0.6	0.5	0.30	0.24	1.4	1.3
Salmo gairdneri	45.0	800	0.5	0.4	0.32	0.26	1.5	1.4
Salmo gairdneri	50.0	1000	0.4	0.3	0.35	0.28	1.6	1.5
Salmo gairdneri	55.0	1200	0.3	0.2	0.38	0.30	1.7	1.6
Salmo gairdneri	60.0	1500	0.2	0.1	0.40	0.32	1.8	1.7
Salmo gairdneri	65.0	2000	0.1	0.0	0.42	0.34	1.9	1.8
Salmo gairdneri	70.0	2500	0.0	0.0	0.45	0.36	2.0	1.9

TABELLER.

Species	Length (cm)	Weight (g)	Sex Ratio		Mortality		Growth	
			Male	Female	Year 1	Year 2	Year 1	Year 2
Salmo trutta	15.2	120	1.2	1.1	0.15	0.12	0.8	0.7
Salmo gairdneri	18.5	150	1.1	1.0	0.18	0.14	0.9	0.8
Salmo gairdneri	22.1	200	1.0	0.9	0.20	0.16	1.0	0.9
Salmo gairdneri	25.8	250	0.9	0.8	0.22	0.18	1.1	1.0
Salmo gairdneri	30.5	350	0.8	0.7	0.25	0.20	1.2	1.1
Salmo gairdneri	35.2	450	0.7	0.6	0.28	0.22	1.3	1.2
Salmo gairdneri	40.0	600	0.6	0.5	0.30	0.24	1.4	1.3
Salmo gairdneri	45.0	800	0.5	0.4	0.32	0.26	1.5	1.4
Salmo gairdneri	50.0	1000	0.4	0.3	0.35	0.28	1.6	1.5
Salmo gairdneri	55.0	1200	0.3	0.2	0.38	0.30	1.7	1.6
Salmo gairdneri	60.0	1500	0.2	0.1	0.40	0.32	1.8	1.7
Salmo gairdneri	65.0	2000	0.1	0.0	0.42	0.34	1.9	1.8
Salmo gairdneri	70.0	2500	0.0	0.0	0.45	0.36	2.0	1.9

Tab. 1. Inkomster och utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
<i>Absoluta tal.</i>									
Inkomster:									
I. Inkomst av arbete	1 123.06	1 345.27	1 431.17	1 669.89	2 094.56	2 508.21	1 515.34	1 467.00	1 610.33
1. mannens	1 094.76	1 295.32	1 323.70	1 469.21	1 886.59	1 744.22	1 392.35	1 304.97	1 564.06
A. huvudinkomst	1 078.97	1 246.84	1 291.38	1 414.36	1 804.33	1 739.97	1 347.22	1 262.76	1 513.19
därav kontant	1 078.97	1 229.93	1 241.29	1 380.03	1 711.83	1 652.47	1 310.79	1 249.75	1 430.74
» in natura	—	16.91	50.09	34.33	92.50	87.50	36.43	13.01	82.45
B. biförtjänster	15.79	48.48	32.32	54.85	82.26	4.25	45.13	42.21	50.87
2. hustruns	28.30	7.68	50.31	72.02	21.78	—	32.58	40.42	17.18
3. barnens	—	42.27	57.16	128.66	186.19	763.99	90.41	121.61	29.09
II. Inkomst av inackord. o. uthyrn.	1.36	18.25	81.70	98.32	45.25	—	47.09	46.78	47.73
III. Sjukhjälp, pension e. dyl.	9.89	3.15	18.69	59.35	7.71	—	17.76	8.34	36.28
IV. Gävor	12.96	13.72	28.61	15.08	5.02	17.75	16.13	17.63	13.18
V. Räntor	11.66	1.77	0.26	1.84	0.76	—	2.55	3.36	0.95
VI. Övriga inkomster	13.74	14.49	28.87	28.76	42.05	20.26	23.72	23.29	24.56
Summa	1 172.67	1 396.65	1 589.30	1 873.24	2 195.35	2 546.22	1 622.59	1 566.40	1 733.03
Utgifter:									
I. Födo- och nyttningsämnen	575.01	695.40	802.75	895.39	1 030.10	1 454.05	799.05	798.55	800.05
1. Matvaror	559.02	670.53	764.88	856.68	985.39	1 441.97	767.79	771.69	760.14
A. animaliska	315.63	357.08	430.64	473.88	533.63	754.85	420.23	418.11	424.42
AA. kött	78.13	90.72	109.83	129.50	141.36	177.73	108.60	104.57	116.51
a. färskt kött	53.27	67.72	81.30	91.82	101.90	123.38	78.74	73.13	89.77
oxkött	22.13	30.27	31.36	37.44	36.37	59.71	32.18	30.12	36.23
kalvkött	6.64	5.98	12.00	10.85	14.84	11.69	9.51	9.40	9.73
får- och lammkött	3.19	3.70	5.47	8.26	7.55	11.37	5.49	5.59	5.30
fläsk	14.00	23.14	25.32	27.79	32.64	27.86	24.59	21.04	31.56
annat färskt kött	3.67	3.93	5.96	4.97	7.30	9.68	5.09	5.05	5.18
organ, ben och blod	3.64	0.70	1.19	2.51	3.20	3.07	1.88	1.93	1.77
b. konserverat kött	24.86	23.00	28.53	37.68	39.46	54.35	29.86	31.44	26.74
nötkött	0.73	1.46	1.76	5.05	2.26	16.38	2.51	2.88	1.78
fläsk	24.13	21.54	26.77	32.63	37.20	37.97	27.35	28.56	24.96
BB. charkuterivaror	37.19	32.53	41.48	54.50	48.20	81.82	42.08	43.18	39.93
a. korv och sylta	28.92	25.00	31.37	37.82	31.54	73.83	31.11	31.58	30.21
b. färdigl. mat o. uppskuret	8.27	7.53	10.11	16.68	16.66	7.99	10.97	11.60	9.72
CC. fisk	15.93	18.69	21.09	18.46	25.35	51.54	20.44	19.41	22.47
a. färsk fisk	9.77	10.63	13.27	10.99	14.12	27.79	12.01	11.14	13.73
sill	1.35	1.83	2.07	0.96	1.97	7.60	1.82	1.81	1.84
strömming	1.99	2.34	2.61	2.01	3.13	9.09	2.55	2.52	2.63
annan färsk fisk	6.43	6.46	8.59	8.02	9.02	11.10	7.64	6.81	9.26
b. konserverad fisk	6.16	8.06	7.82	7.47	11.23	23.75	8.43	8.27	8.74
salt sill	4.90	6.53	6.17	5.23	7.56	16.00	6.37	6.25	6.58
salt strömming	—	0.05	—	0.08	0.04	0.62	0.05	0.05	0.06
kabeljo	0.36	0.42	0.30	0.83	1.14	2.23	0.59	0.54	0.68
annan fisk	0.90	1.06	1.35	1.33	2.49	4.90	1.42	1.43	1.42
DD. konserver	2.25	2.07	2.73	2.29	3.66	4.32	2.53	2.22	3.15
EE. lanthushålln.-prod. o. d.	181.87	212.44	255.26	268.54	313.80	439.44	246.02	248.10	241.94
a. mjölk och grädd	87.26	95.54	114.34	109.89	136.39	159.54	107.85	107.69	108.17
grädd	5.62	6.51	8.10	7.47	8.38	9.98	7.23	7.17	7.37
oskummad mjölk	73.04	74.51	92.16	91.76	113.92	127.33	87.50	86.06	90.32
skummad mjölk	8.60	14.52	14.08	10.66	14.09	22.23	13.12	14.46	10.48
b. smör	48.55	56.73	71.47	80.03	96.54	125.75	69.70	72.49	64.23
c. margarin	7.09	9.86	7.62	8.21	15.09	42.40	10.15	9.08	12.25
d. ost	13.07	22.77	25.06	24.62	24.31	50.15	23.19	24.90	19.82

Tab. 1. Inkomster och utgifter i medeltal per hushåll inom olika utgiftsgrupper.

Relativa tal.	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
Inkomster:									
I. Inkomst av arbete	95·77	96·32	90·04	89·14	95·41	98·51	93·39	93·65	92·93
1. mannens	93·36	92·74	83·28	78·43	85·94	68·51	85·81	83·31	90·26
A. huvudinkomst	92·01	89·27	81·25	75·50	82·19	68·34	83·03	80·62	87·32
därav kontant	92·01	88·06	78·10	73·67	77·98	64·90	80·78	79·79	82·56
» in natura	—	1·21	3·15	1·83	4·21	3·44	2·25	0·83	4·76
B. biförtjänster	1·35	3·47	2·03	2·93	3·75	0·17	2·78	2·69	2·94
2. hustruns	2·41	0·55	3·16	3·84	0·99	—	2·01	2·58	0·99
3. barnens	—	3·03	3·60	6·87	8·48	30·00	5·57	7·76	1·68
II. Inkomst av inackord. o. uthyrn.	0·12	1·31	5·14	5·25	2·06	—	2·90	2·99	2·75
III. Sjukhjälp, pension e. dyl. . . .	0·84	0·22	1·18	3·17	0·35	—	1·10	0·53	2·09
IV. Gåvor	1·11	0·98	1·80	0·80	0·23	0·70	0·99	1·13	0·76
V. Räntor	0·99	0·13	0·02	0·10	0·03	—	0·16	0·21	0·05
VI. Övriga inkomster	1·17	1·04	1·82	1·54	1·92	0·79	1·46	1·49	1·42
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00
Utgifter:									
I. Födo- och njutningsämnen	50·26	51·08	49·69	48·33	46·71	53·75	49·49	51·48	46·00
1. Matvaror	48·86	49·25	47·35	46·24	44·69	53·30	47·56	49·74	43·70
A. animaliska	27·59	26·23	26·66	25·58	24·20	27·90	26·03	26·95	24·40
AA. kött	6·83	6·66	6·80	6·99	6·41	6·57	6·73	6·74	6·70
a. färskt kött	4·66	4·97	5·03	4·96	4·62	4·56	4·88	4·71	5·16
oxkött	1·94	2·22	1·94	2·02	1·65	2·21	1·99	1·94	2·08
kalvkött	0·58	0·44	0·74	0·58	0·67	0·43	0·59	0·61	0·56
får- och lammkött	0·28	0·27	0·34	0·45	0·34	0·42	0·34	0·36	0·30
fläsk	1·22	1·70	1·57	1·50	1·48	1·03	1·52	1·36	1·82
annat färskt kött	0·32	0·29	0·37	0·27	0·33	0·36	0·32	0·32	0·30
organ, ben och blod	0·32	0·05	0·07	0·14	0·15	0·11	0·12	0·12	0·10
b. konserverat kött	2·17	1·69	1·77	2·03	1·79	2·01	1·85	2·03	1·54
nötkött	0·06	0·11	0·11	0·27	0·10	0·61	0·16	0·19	0·10
fläsk	2·11	1·58	1·66	1·76	1·69	1·40	1·69	1·84	1·44
BB. charkuterivaror	3·25	2·39	2·57	2·94	2·19	3·02	2·61	2·79	2·30
a. korv och sylta	2·53	1·84	1·94	2·04	1·43	2·73	1·93	2·04	1·74
b. färdigl. mat o. uppskuret	0·72	0·55	0·63	0·90	0·76	0·29	0·68	0·75	0·56
CC. fisk	1·39	1·37	1·30	1·00	1·15	1·91	1·26	1·25	1·29
a. färsk fisk	0·85	0·78	0·82	0·59	0·64	1·03	0·74	0·72	0·79
sill	0·12	0·13	0·13	0·05	0·09	0·28	0·11	0·12	0·11
strömming	0·17	0·17	0·16	0·11	0·14	0·34	0·16	0·16	0·15
annan färsk fisk	0·56	0·48	0·53	0·43	0·41	0·41	0·47	0·44	0·53
b. konserverad fisk	0·54	0·59	0·48	0·41	0·51	0·88	0·52	0·53	0·50
salt sill	0·43	0·48	0·38	0·28	0·35	0·59	0·39	0·40	0·38
salt strömming	—	—	—	0·01	0·00	0·02	—	0·00	0·00
kabeljo	0·03	0·03	0·02	0·05	0·05	0·09	0·04	0·04	0·04
annan fisk	0·08	0·08	0·08	0·07	0·11	0·18	0·09	0·09	0·08
DD. konserver	0·20	0·15	0·17	0·13	0·16	0·16	0·16	0·14	0·18
EE. lanthushålln.-prod. o. d.	15·89	15·61	15·80	14·49	14·23	16·24	15·24	15·99	13·91
a. mjölk och grädde	7·62	7·02	7·08	5·93	6·19	5·90	6·68	6·94	6·22
grädde	0·49	0·48	0·50	0·40	0·38	0·37	0·45	0·46	0·42
oskummad mjölk	6·38	5·47	5·71	4·95	5·17	4·71	5·42	5·55	5·20
skummad mjölk	0·75	1·07	0·87	0·58	0·64	0·82	0·81	0·93	0·60
b. smör	4·24	4·17	4·42	4·32	4·38	4·65	4·32	4·67	3·69
c. margarin	0·62	0·72	0·47	0·44	0·68	1·57	0·63	0·59	0·71
d. ost	1·14	1·67	1·55	1·33	1·10	1·85	1·43	1·60	1·14

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
e. ägg	21·82	21·86	32·23	39·12	29·66	52·10	28·86	27·62	31·30
f. fett och flott	4·08	5·68	4·54	6·67	11·81	9·50	6·27	6·32	6·17
FF. övr. animaliska matv.	0·26	0·63	0·25	0·59	1·26	—	0·56	0·63	0·42
B. vegetabiliska	243·39	313·45	334·24	382·80	451·76	687·12	347·56	353·58	335·72
AA. bröd	158·05	262·70	367·03	412·99	596·67	651·69	775·92	875·29	977·16
a. rågrbröd, hårt	3·79	4·14	8·01	8·49	9·24	5·69	6·40	5·44	8·27
b. rågrbröd, mjukt	29·19	37·35	26·66	62·08	52·61	29·62	40·03	40·05	39·99
c. vetebröd	2·30	5·14	6·65	6·16	4·26	3·45	5·13	5·29	4·83
d. annat matbröd	—	0·03	0·03	—	—	—	0·02	0·01	0·03
e. skorpor	9·22	6·49	11·22	17·74	6·95	5·86	9·89	10·58	8·55
f. kaffebröd, bakelser o. d.	12·12	9·19	13·80	17·71	21·13	3·92	13·47	13·03	14·35
BB. mjöl	56·10	78·51	81·19	69·01	109·21	224·36	81·90	87·15	71·56
a. vete	31·60	39·46	37·65	41·61	54·36	98·48	41·71	42·99	39·18
b. råg	22·98	36·51	40·56	24·24	51·93	123·57	37·53	41·45	29·82
c. annat	1·52	2·54	2·98	3·16	2·92	2·31	2·66	2·71	2·56
CC. gryn	9·08	11·34	15·25	12·76	17·52	32·70	13·45	13·31	13·73
a. havre	7·09	8·08	11·43	9·57	11·83	26·19	9·86	9·67	10·21
b. ris	1·47	2·46	2·93	2·43	4·81	5·91	2·81	2·82	2·81
c. andra	0·52	0·80	0·89	0·76	0·88	0·60	0·78	0·82	0·71
DD. gröns., frukt, bär m. m.	43·39	50·55	55·87	62·16	77·63	86·97	57·15	57·58	56·30
a. arter, gula, gröna	1·70	1·18	1·46	1·55	2·34	3·26	1·57	1·59	1·53
b. bruna bönor	1·05	1·06	1·13	1·39	1·61	1·30	1·21	1·23	1·17
c. grönsaker, rotfrukter	6·75	7·60	8·66	9·55	14·21	18·72	9·17	9·39	8·75
d. potatis	14·51	20·06	16·51	17·57	27·88	35·76	19·50	19·61	19·26
e. frukt och bär	19·38	20·65	28·11	32·10	31·59	27·93	25·70	25·76	25·59
EE. socker och sirap	40·67	58·69	60·61	66·08	80·33	156·33	63·14	63·17	63·07
a. socker	38·02	54·95	56·42	62·73	75·35	143·02	59·12	59·09	59·18
b. sirap	2·65	3·74	4·19	3·35	4·98	13·31	4·02	4·08	3·89
FF. kaffe	23·03	34·89	40·18	42·24	50·13	84·82	38·93	39·59	37·65
GG. te, choklad	5·06	7·15	4·91	5·47	5·56	30·28	6·43	6·66	5·98
HH. kryddor	3·32	3·73	4·65	4·90	7·21	16·34	4·82	4·78	4·90
KK. övriga vegetabil. matv.	4·69	5·89	4·55	7·19	7·50	3·63	5·82	6·05	5·37
2. Dryckesvaror	6·35	9·56	13·59	16·32	22·56	5·30	12·78	11·16	15·96
A. brännvin, spirituosa	3·89	3·70	3·83	7·32	13·58	—	5·56	4·38	7·89
B. öl, porter o. dyl.	0·26	0·86	0·97	1·84	4·17	—	1·38	0·88	2·36
C. svagdricka, läskedrycker	2·20	5·00	8·79	7·16	4·81	5·30	5·84	5·90	5·71
3. Tobak, snus, cigarrer m. m.	4·35	7·85	6·90	9·20	12·18	6·03	7·94	7·22	9·35
4. Förtäring utom hemmet	5·29	7·46	17·38	13·19	9·97	0·75	10·54	8·48	14·60
A. måltider	3·83	6·41	15·49	10·58	8·30	—	8·90	6·94	12·77
B. annan förtäring	1·46	1·05	1·89	2·61	1·67	0·75	1·64	1·54	1·83
II. Bostad	161·09	171·54	196·24	210·50	225·74	225·00	190·63	179·90	211·73
1. hyra	159·55	169·57	194·55	208·50	224·65	225·00	188·93	178·97	208·51
2. reparationer, flyttn.-kostn. o. d.	1·54	1·97	1·69	2·00	1·09	—	1·70	0·93	3·22
III. Bränsle och lyse	73·96	71·65	1080·75	88·97	97·51	115·94	1181·32	78·70	1286·47
1. ved	44·60	42·01	44·28	51·81	58·85	70·05	47·36	43·89	54·19
A. björkved	25·43	21·36	22·32	29·24	39·01	43·55	26·24	24·16	30·34
B. barrved	11·79	8·57	5·84	11·82	7·45	26·50	9·22	9·00	9·65
C. annan ved och torv	7·38	12·08	16·12	10·75	12·39	—	11·90	10·73	14·20
2. kol och koks	4·44	2·95	2·87	3·95	1·45	2·50	3·09	2·99	3·30
3. gas	9·73	11·21	16·05	14·39	16·02	—	13·00	14·74	9·58
4. fotogen	12·91	11·16	6·99	9·73	10·26	35·59	10·67	11·71	8·61
5. elektriskt ljus	—	2·25	5·17	6·54	7·93	4·18	4·13	2·97	6·40
6. annat lyse	2·28	2·07	2·23	2·55	3·00	3·62	2·37	2·40	2·32

1 Därav baklön 1·43 kr.

2 » » 0·36 »

3 » » 0·66 »

4 » » 0·81 »

5 » » 2·48 »

6 Därav baklön 3·15 kr.

7 » » 0·98 »

8 » » 0·89 »

9 » » 1·14 »

10 Därav centralvärme 3·16 kr.

11 » » 0·70 »

12 » » 2·07 »

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
e. ägg	1.91	1.61	2.00	2.11	1.34	1.92	1.79	1.78	1.80
f. fett och flott	0.36	0.42	0.28	0.36	0.54	0.35	0.39	0.41	0.35
FF. övr. animaliska matv.	0.03	0.05	0.02	0.03	0.06	—	0.03	0.04	0.02
B. vegetabiliska	21.27	23.02	20.69	20.66	20.49	25.40	21.53	22.79	19.30
AA. bröd	15.08	24.61	34.15	36.10	44.38	51.91	64.70	64.85	64.44
a. rågbröd, hårt	0.33	0.30	0.50	0.46	0.42	0.21	0.40	0.35	0.48
b. rågbröd, mjukt	2.55	2.74	1.65	3.35	2.38	1.09	2.48	2.58	2.30
c. vetebröd	0.20	0.38	0.41	0.33	0.19	0.13	0.32	0.34	0.28
d. annat matbröd	—	0.00	0.00	—	—	—	0.00	0.00	0.00
e. skorpor	0.81	0.48	0.69	0.96	0.32	0.22	0.61	0.68	0.49
f. kaffebröd, bakelser o. d.	1.06	0.68	0.86	0.96	0.96	0.14	0.83	0.84	0.83
BB. mjöl	4.90	5.77	5.03	3.72	4.95	8.29	5.07	5.62	4.11
a. vete	2.76	2.90	2.33	2.24	2.47	3.64	2.58	2.77	2.25
b. råg	2.01	2.68	2.51	1.31	2.35	4.57	2.33	2.62	1.71
c. annat	0.13	0.19	0.19	0.17	0.13	0.08	0.16	0.18	0.15
CC. gryn	0.80	0.83	0.94	0.69	0.80	1.21	0.83	0.86	0.79
a. havre	0.62	0.59	0.71	0.52	0.54	0.97	0.61	0.63	0.59
b. ris	0.13	0.18	0.18	0.13	0.22	0.22	0.17	0.18	0.16
c. andra	0.05	0.06	0.05	0.04	0.04	0.02	0.05	0.05	0.04
DD. gröns., frukt, bär m. m.	3.79	3.71	3.46	3.36	3.52	3.21	3.54	3.71	3.24
a. ärter, gula, gröna	0.15	0.09	0.09	0.08	0.11	0.12	0.10	0.10	0.09
b. bruna bönor	0.09	0.08	0.07	0.08	0.07	0.05	0.07	0.08	0.07
c. grönsaker, rotfrukter	0.59	0.56	0.54	0.52	0.64	0.69	0.57	0.61	0.50
d. potatis	1.27	1.47	1.02	0.95	1.27	1.32	1.21	1.26	1.11
e. frukt och bär	1.69	1.51	1.74	1.73	1.43	1.03	1.59	1.66	1.47
EE. socker och sirap	3.55	4.31	3.75	3.57	3.65	5.78	3.91	4.07	3.63
a. socker	3.32	4.04	3.49	3.39	3.42	5.29	3.66	3.81	3.40
b. sirap	0.23	0.27	0.26	0.18	0.23	0.49	0.25	0.26	0.23
FF. kaffe	2.01	2.56	2.49	2.28	2.27	3.14	2.42	2.55	2.16
GG. te, choklad	0.44	0.53	0.30	0.29	0.25	1.12	0.40	0.43	0.34
HH. kryddor	0.29	0.27	0.29	0.26	0.33	0.61	0.30	0.31	0.28
KK. övriga vegetabil. matv.	0.41	0.43	0.28	0.39	0.34	0.13	0.36	0.39	0.31
2. Dryckesvaror	0.56	0.70	0.84	0.88	1.02	0.20	0.79	0.72	0.92
A. brännvin, spirituosa	0.34	0.27	0.24	0.39	0.61	—	0.34	0.28	0.45
B. öl, porter o. dyl.	0.03	0.06	0.06	0.10	0.19	—	0.09	0.06	0.14
C. svagdricka, läskedrycker	0.19	0.37	0.54	0.39	0.22	0.20	0.36	0.38	0.33
3. Tobak, snus, cigarrer m. m.	0.38	0.58	0.42	0.50	0.55	0.22	0.49	0.47	0.54
4. Förtäring utom hemmet	0.46	0.55	1.08	0.71	0.45	0.03	0.65	0.55	0.84
A. måltider	0.33	0.47	0.96	0.57	0.38	—	0.55	0.45	0.73
B. annan förtäring	0.13	0.08	0.12	0.14	0.07	0.03	0.10	0.10	0.11
II. Bostad	14.08	12.60	12.14	11.36	10.24	8.32	11.81	11.60	12.18
1. hyra	13.94	12.45	12.04	11.25	10.19	8.32	11.70	11.54	11.99
2. reparationer, flyttn.-kostn. o. d.	0.14	0.15	0.10	0.11	0.05	—	0.11	0.06	0.19
III. Bränsle och lyse	6.47	5.26	5.00	4.80	4.42	4.29	5.04	5.07	4.97
1. ved	3.90	3.09	2.74	2.80	2.67	2.59	2.93	2.83	3.12
A. björkved	2.22	1.57	1.38	1.58	1.77	1.61	1.62	1.56	1.74
B. barrved	1.03	0.63	0.36	0.64	0.34	0.98	0.57	0.58	0.56
C. annan ved och torv	0.65	0.89	1.00	0.58	0.56	—	0.74	0.69	0.82
2. kol och koks	0.39	0.22	0.18	0.21	0.07	0.09	0.19	0.19	0.19
3. gas	0.85	0.82	0.99	0.78	0.73	—	0.81	0.95	0.55
4. fotogen	1.13	0.82	0.43	0.52	0.46	1.32	0.66	0.76	0.49
5. elektriskt ljus	—	0.16	0.32	0.35	0.36	0.16	0.26	0.19	0.37
6. annat lyse	0.20	0.15	0.14	0.14	0.13	0.13	0.15	0.15	0.13

¹ Därav baklön 0.13 %.

² » » 0.03 ».

³ » » 0.04 ».

⁴ Därav baklön 0.11 %.

⁵ » » 0.12 ».

⁶ » » 0.06 ».

⁷ Därav centralvärme 0.20 %.

⁸ » » 0.04 ».

⁹ » » 0.12 ».

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
IV. Inventarier	40:58	42:45	53:67	68:88	71:97	49:94	53:25	46:84	65:84
1. möbler, sängkläder	24:31	15:76	25:14	35:35	43:81	25:00	26:15	21:60	35:08
2. kökssaker, servis	8:78	9:72	11:40	12:82	11:02	11:22	10:71	10:08	11:96
3. övriga inventarier	7:49	16:97	17:13	20:71	17:14	13:72	16:39	15:16	18:80
V. Beklädnad	120:58	182:12	218:40	274:06	322:26	335:62	219:80	200:51	257:70
1. kläder, lagn. o. sybehör	81:06	127:21	151:07	193:23	232:98	213:76	153:64	138:84	182:71
2. skodon	39:52	54:91	67:33	80:83	89:28	121:86	66:16	61:67	74:99
VI. Tvätt och renhållning	15:45	18:23	21:87	24:83	30:13	46:87	22:02	21:02	23:97
1. tvätt och strykning	5:78	4:14	7:44	9:79	9:99	14:88	7:06	6:06	9:02
2. tvål, såpa, soda, puts, m. o. d.	9:67	14:09	14:43	15:04	20:14	31:99	14:96	14:96	14:95
VII. Hygien	12:65	19:70	28:07	21:39	23:94	73:09	22:73	22:38	23:41
1. sjukvård	10:56	16:08	20:21	15:27	17:38	68:41	17:53	17:86	16:88
2. hälsovård	2:09	3:62	7:86	6:12	6:56	4:68	5:20	4:52	6:53
A. bad	0:51	1:11	3:22	3:26	2:52	1:13	2:06	1:50	3:15
B. rakning, klippning	1:00	2:00	3:86	1:94	3:30	1:70	2:32	2:31	2:34
C. övrigt	0:58	0:51	1:38	0:92	0:74	1:85	0:82	0:71	1:04
VIII. Utgift. för intellekt. ändamål	13:45	13:42	26:95	27:22	78:89	94:42	29:08	22:95	41:13
1. barnens skolgång	0:13	1:93	14:26	9:47	54:24	89:62	14:47	9:63	23:99
2. övriga studier	—	0:09	0:22	3:48	4:98	—	1:31	0:18	3:55
3. tidningar, läsning o. d.	13:32	11:40	12:47	14:32	19:67	4:80	13:30	13:14	13:59
IX. Fören.- o. försäkringsavg.	49:40	44:19	56:76	53:01	98:23	144:61	58:42	54:56	66:01
1. fackföreningar o. d.	5:16	6:00	4:97	2:69	11:71	—	5:68	6:30	4:46
2. övriga föreningar	1:30	0:57	1:44	4:40	7:16	—	2:35	1:96	3:12
3. sjuk- o. begravningskassor	19:09	13:35	20:65	14:15	22:34	14:07	17:00	19:19	12:71
4. liv- och kapitalförsäkring	21:06	21:04	25:85	28:82	46:81	66:69	27:82	22:64	38:01
5. olycksfallsförsäkring	0:22	1:08	1:13	0:53	4:24	—	1:27	0:17	3:42
6. brandförsäkring	2:57	1:79	2:72	2:42	1:74	11:28	2:42	2:46	2:34
7. avgift för pensioner etc.	—	0:36	—	—	4:23	52:57	1:88	1:84	1:95
X. Gåvor, understöd t. anhöriga	14:95	17:20	23:03	36:06	41:23	13:35	24:47	23:74	25:93
XI. Skatter	26:75	45:07	52:06	84:49	97:02	47:03	57:84	52:26	68:79
XII. Nöjen och förströelser	8:79	6:56	10:97	10:92	14:94	3:12	9:57	7:75	13:16
XIII. Resor	19:41	14:62	25:70	25:49	36:17	62:21	23:44	20:73	28:76
1. arbets-, torg-, skolresor o. d.	3:41	3:49	3:34	4:53	6:26	6:82	4:06	4:48	3:23
2. andra resor	16:00	11:13	22:36	20:96	29:91	55:39	19:38	16:25	25:53
XIV. Ränta å lån	0:19	1:54	4:03	0:57	9:99	9:23	3:01	1:73	5:51
XV. Telefon, post- o. skrivutensil.	4:04	3:10	4:05	5:10	5:00	7:07	4:11	4:05	4:24
XVI. Lottsedlar	3:04	5:53	5:45	7:68	8:06	2:11	5:81	6:25	4:95
XVII. Utgifter för tjänare	—	1:37	0:05	1:79	2:11	6:50	1:19	0:73	2:09
XVIII. Övriga utgifter	4:73	7:65	4:76	16:30	11:85	15:06	8:85	8:58	9:39
Summa utgifter	1 144:07	1 361:34	1 615:56	1 852:65	2 205:14	2 705:22	1 614:59	1 551:23	1 739:13
Balans (översk. = + undersk. = -)	+ 28:60	+ 35:31	- 26:26	+ 20:59	- 9:79	- 159:00	+ 8:00	+ 15:17	- 6:10
Kont. behålln. o. bokföringsposter:									
På inkomstsidan	65:89	79:46	140:23	197:29	269:00	350:71	142:25	121:42	183:19
kontant vid årets början	8:84	23:18	28:62	38:51	22:31	7:09	24:74	18:62	36:75
upptagna lån el. ann. gjord skuld	15:22	30:80	60:52	40:94	191:92	233:68	62:47	46:99	92:89
uttaget ur bank	23:47	21:77	47:34	89:50	42:87	109:39	44:82	45:83	42:84
återbetalkom utlånta medel	13:36	3:71	3:75	28:34	11:90	0:55	10:22	9:98	10:71
På utgiftssidan	94:49	114:77	113:97	217:88	259:21	191:71	150:25	136:59	177:09
kontant vid årets slut	12:57	25:00	28:90	33:82	27:39	22:31	26:05	22:90	32:24
återbetalda lån och andra skulder	18:22	37:80	48:25	70:02	174:68	169:40	63:79	44:75	101:22
insatt i bank	56:81	45:72	30:68	87:03	53:91	—	51:01	59:44	34:43
utlånat	6:89	6:25	6:14	27:01	3:23	—	9:40	9:50	9:20
Balans	- 28:60	- 35:31	+ 26:26	- 20:59	+ 9:79	+ 159:00	- 8:00	- 15:17	+ 6:10

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	D ä r a v	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
IV. Inventarier	3.55	3.12	3.32	3.72	3.26	1.84	3.30	3.02	3.79
1. möbler, sängkläder	2.13	1.16	1.56	1.91	1.98	0.92	1.62	1.39	2.02
2. kökssaker, servis	0.77	0.71	0.70	0.69	0.50	0.41	0.66	0.65	0.69
3. övriga inventarier	0.65	1.25	1.06	1.12	0.78	0.51	1.02	0.98	1.08
V. Beklädnad	10.54	13.38	13.52	14.79	14.61	12.40	13.61	12.93	14.82
1. kläder, lagn. o. sybehör	7.09	9.34	9.35	10.43	10.56	7.90	9.51	8.95	10.51
2. skodon	3.45	4.04	4.17	4.36	4.05	4.50	4.10	3.98	4.31
VI. Tvätt och renhållning	1.35	1.34	1.35	1.34	1.37	1.73	1.36	1.35	1.38
1. tvätt och strykning	0.51	0.30	0.46	0.53	0.45	0.55	0.44	0.39	0.52
2. tvål,såpa,soda,putsm. o. d.	0.84	1.04	0.89	0.81	0.92	1.18	0.92	0.96	0.86
VII. Hygien	1.10	1.45	1.74	1.15	1.09	2.70	1.41	1.44	1.35
1. sjukvård	0.92	1.18	1.25	0.82	0.79	2.53	1.09	1.15	0.97
2. hälsovård	0.18	0.27	0.49	0.33	0.30	0.17	0.32	0.29	0.38
A. bad	0.04	0.08	0.20	0.18	0.12	0.04	0.13	0.10	0.18
B. rakning, klippning	0.09	0.15	0.21	0.10	0.15	0.06	0.14	0.15	0.14
C. övrigt	0.05	0.04	0.08	0.05	0.03	0.07	0.05	0.04	0.06
VIII. Utgift. för intellekt. ändamål	1.17	0.99	1.67	1.47	3.58	3.49	1.80	1.48	2.36
1. barnens skolgång	0.01	0.14	0.88	0.51	2.46	3.31	0.90	0.62	1.38
2. övriga studier	—	0.01	0.02	0.19	0.23	—	0.08	0.01	0.20
3. tidningar, läsning o. d.	1.16	0.84	0.77	0.77	0.89	0.18	0.82	0.85	0.78
IX. Fören.- o. försäkringsavg.	4.32	3.25	3.51	2.86	4.45	5.35	3.62	3.52	3.80
1. fackföreningar o. d.	0.45	0.44	0.30	0.15	0.53	—	0.35	0.41	0.26
2. övriga föreningar	0.11	0.04	0.09	0.24	0.33	—	0.15	0.13	0.18
3. sjuk- o. begravningskassor	1.67	0.98	1.28	0.76	1.01	0.52	1.05	1.23	0.73
4. liv- o. kapitalförsäkring	1.84	1.55	1.60	1.55	2.12	2.47	1.72	1.46	2.19
5. olycksfallsförsäkring	0.02	0.08	0.07	0.03	0.19	—	0.08	0.01	0.20
6. brandförsäkring	0.23	0.13	0.17	0.13	0.08	0.42	0.15	0.16	0.13
7. avgift för pensioner etc.	—	0.03	—	—	0.19	1.94	0.12	0.12	0.11
X. Gåvor, understöd t. anhöriga	1.21	1.26	1.43	1.95	1.87	0.49	1.52	1.53	1.49
XI. Skatter	2.34	3.31	3.22	4.56	4.40	1.74	3.58	3.37	3.95
XII. Nöjen och förströelser	0.77	0.48	0.68	0.59	0.68	0.12	0.59	0.50	0.76
XIII. Resor	1.70	1.07	1.59	1.38	1.64	2.30	1.45	1.34	1.65
1. arbets-, torg-, skolresor o. d.	0.30	0.25	0.21	0.25	0.28	0.25	0.25	0.29	0.18
2. andra resor	1.40	0.82	1.38	1.13	1.36	2.05	1.20	1.05	1.47
XIV. Ränta å lån	0.02	0.11	0.25	0.03	0.45	0.34	0.19	0.11	0.32
XV. Telefon, post- o. skrivutensil.	0.35	0.23	0.25	0.28	0.23	0.26	0.25	0.26	0.24
XVI. Lottsedlar	0.26	0.41	0.34	0.41	0.36	0.08	0.36	0.40	0.28
XVII. Utgifter för tjänare	—	0.10	0.00	0.10	0.10	0.24	0.07	0.05	0.12
XVIII. Övriga utgifter	0.41	0.56	0.30	0.88	0.54	0.56	0.55	0.55	0.54
Summa utgifter	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00
Balans (översk. = + undersk. = -)	+ 2.50	+ 2.59	- 1.63	+ 1.11	- 0.45	- 5.88	+ 0.50	+ 0.98	- 0.35
Kont. behålln. o. bokföringsposter:									
På inkomstsidan	5.76	5.84	8.68	10.65	12.20	12.97	8.81	7.83	10.53
kontant vid årets början	0.77	1.70	1.77	2.08	1.01	0.26	1.53	1.20	2.11
upptagna lån el. ann. gjord skuld uttaget ur bank	1.33	2.27	3.75	2.21	8.70	8.64	3.87	3.03	5.34
återbetomma utlånta medel	2.49	1.60	2.93	4.83	1.95	4.05	2.78	2.96	2.46
På utgiftssidan	1.17	0.27	0.23	1.53	0.54	0.02	0.63	0.64	0.62
På utgiftssidan	8.26	8.43	7.05	11.76	11.75	7.09	9.31	8.81	10.18
kontant vid årets slut	1.10	1.83	1.79	1.82	1.24	0.83	1.62	1.48	1.85
återbetalta lån och andra skulder insatt i bank	1.59	2.78	2.98	3.78	7.92	6.26	3.95	2.89	5.82
utlånat	4.97	3.86	1.90	4.70	2.44	—	3.16	3.83	1.98
utlånat	0.60	0.46	0.38	1.46	0.15	—	0.58	0.61	0.53
Balans	- 2.50	- 2.59	+ 1.63	- 1.11	+ 0.45	+ 5.88	- 0.50	- 0.98	+ 0.35

Tab. 2. Inkomster och utgifter i medeltal per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1250	1250—1500	1500—1750	1750—2000	2000—2500	2500—3000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
<i>Absoluta tal.</i>									
Inkomster:									
I. Inkomst av arbete	546.62	540.43	534.23	613.92	580.35	477.76	556.44	529.23	612.86
1. mannens	532.85	520.36	494.11	540.14	522.73	332.24	511.28	470.78	595.25
A. huvudinkomst	525.16	500.88	482.05	519.98	499.94	331.43	494.71	455.55	575.89
därav kontant	525.16	494.09	463.35	507.36	474.31	314.76	481.33	450.86	544.51
> in natura	—	6.79	18.70	12.62	25.63	16.67	13.38	4.69	31.38
B. biförtjänster	7.69	19.48	12.06	20.16	22.79	0.81	16.57	15.23	19.36
2. hustruns	13.77	3.09	18.78	26.48	6.03	—	11.96	14.58	6.54
3. barnens	—	16.98	21.34	47.30	51.59	145.52	33.20	43.87	11.07
II. Inkomst av inackord. o. uthyrn.	0.16	1.79	6.94	0.93	6.49	—	3.32	2.17	5.70
III. Sjukhjälp, pension e. dyl.	4.81	1.27	6.98	21.82	2.14	—	6.52	3.01	13.81
IV. Gåvor	6.31	5.51	10.68	5.54	1.39	3.38	5.92	6.36	5.02
V. Räntor	5.68	0.71	0.10	0.68	0.21	—	0.93	1.21	0.36
VI. Övriga inkomster	12.83	19.01	32.34	18.27	53.22	31.20	27.01	28.21	22.23
Summa	576.41	568.72	591.27	661.16	643.80	512.34	600.14	570.19	659.98
Utgifter:									
I. Födo- och njutningsämnen	286.02	281.77	298.55	302.97	299.73	288.06	292.94	285.97	307.42
1. Matvaror	278.24	271.31	283.84	288.12	286.00	285.54	280.86	275.60	291.97
A. animaliska	157.10	144.48	159.81	159.38	154.88	149.47	153.72	149.32	163.02
AA. kött	38.88	36.71	40.76	43.55	41.03	35.19	39.72	37.35	44.75
a. färskt kött	26.51	27.40	30.17	30.88	29.58	24.43	28.80	26.12	34.48
oxkött	11.02	12.25	11.64	12.59	10.56	11.82	11.77	10.76	13.92
kalkkött	3.30	2.42	4.45	3.65	4.31	2.31	3.48	3.36	3.74
fär- och lammkött	1.59	1.50	2.03	2.78	2.19	2.25	2.01	2.00	2.03
fläsk	6.97	9.36	9.40	9.35	9.47	5.52	8.99	7.51	12.12
annat färskt kött	1.82	1.59	2.21	1.67	2.12	1.92	1.86	1.80	1.99
organ, ben och blod	1.81	0.28	0.44	0.84	0.93	0.61	0.69	0.69	0.68
b. konserverat kött	12.37	9.31	10.59	12.67	11.45	10.76	10.92	11.23	10.27
nötkött	0.36	0.59	0.66	1.70	0.66	3.24	0.92	1.03	0.68
fläsk	12.01	8.72	9.93	10.97	10.79	7.52	10.00	10.20	9.59
BB. charkuterivaror	18.51	13.16	15.39	18.33	13.99	16.20	15.39	15.42	15.34
a. korv och sylta	14.40	10.12	11.64	12.72	9.15	14.62	11.38	11.28	11.61
b. färdigl. mat o. uppskuret	4.11	3.04	3.75	5.61	4.84	1.58	4.01	4.14	3.73
CC. fisk	7.93	7.56	7.83	6.21	7.36	10.20	7.48	6.93	8.63
a. färsk fisk	4.86	4.30	4.93	3.70	4.10	5.50	4.39	3.98	5.27
sill	0.67	0.74	0.77	0.32	0.57	1.50	0.67	0.65	0.70
strömming	0.99	0.95	0.97	0.68	0.91	1.80	0.93	0.90	1.01
annan färsk fisk	3.20	2.61	3.19	2.70	2.62	2.20	2.79	2.43	3.56
b. konserverad fisk	3.07	3.26	2.90	2.51	3.26	4.70	3.09	2.95	3.36
salt sill	2.44	2.64	2.29	1.76	2.20	3.17	2.33	2.23	2.53
salt strömming	—	0.02	—	0.02	0.01	0.12	0.02	0.02	0.02
kabeljo	0.18	0.17	0.11	0.28	0.33	0.44	0.22	0.19	0.26
annan fisk	0.45	0.43	0.50	0.45	0.72	0.97	0.52	0.51	0.55
DD. konserver	1.12	0.84	1.01	0.77	1.06	0.86	0.93	0.79	1.21
EE. lanthushålln.-prod. o. d.	90.53	85.96	94.73	90.32	91.08	87.02	90.00	88.61	92.93
a. mjölk och grädde	43.43	38.66	42.43	36.96	39.59	31.59	39.45	38.46	41.55
grädde	2.80	2.63	3.01	2.51	2.43	1.98	2.64	2.56	2.83
oskummad mjölk	36.35	30.15	34.20	30.86	33.07	25.21	32.01	30.74	34.69
skummad mjölk	4.28	5.88	5.22	3.59	4.09	4.40	4.80	5.16	4.03
b. smör	24.17	22.96	26.52	26.92	28.02	24.90	25.50	25.89	24.67
c. margarin	3.53	3.99	2.83	2.76	4.38	8.40	3.71	3.24	4.71
d. ost	6.51	9.21	9.30	8.28	7.05	9.93	8.48	8.89	7.61

Tab. 2. Inkomster och utgifter i medeltal per konsumtionsenhet inom olika utgiftsgrupper.

	Årsutgift, kronor						Samt- liga hushåll	Därav	
	Under 1 250	1 250— 1 500	1 500— 1 750	1 750— 2 000	2 000— 2 500	2 500— 3 000		arbetar- hushåll	lägre tjänste- mannahushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
<i>Relativa tal.</i>									
Inkomster:									
I. Inkomst av arbete	94·83	95·03	90·35	92·86	90·14	93·25	92·71	92·81	92·87
1. mannens	92·44	91·50	83·56	81·70	81·19	64·85	85·19	82·56	90·20
A. huvudinkomst	91·11	88·07	81·52	78·65	77·65	64·69	82·43	79·89	87·27
därav kontant	91·11	86·88	78·36	76·74	73·67	61·44	80·20	79·07	82·51
> in natura	—	1·19	3·16	1·91	3·98	3·25	2·23	0·82	4·76
B. biförtjänster	1·33	3·43	2·04	3·05	3·54	0·16	2·76	2·67	2·93
2. hustruns	2·39	0·54	3·18	4·01	0·94	—	1·99	2·56	0·99
3. barnens	—	2·99	3·61	7·15	8·01	28·40	5·53	7·69	1·68
II. Inkomst av inackord. o. uthyrn.	0·03	0·32	1·17	0·14	1·01	—	0·55	0·38	0·86
III. Sjukhjälp, pension e. dyl. . . .	0·83	0·22	1·18	3·30	0·33	—	1·09	0·53	2·09
IV. Gåvor	1·09	0·97	1·81	0·84	0·22	0·66	0·99	1·12	0·76
V. Räntor	0·99	0·12	0·02	0·10	0·03	—	0·16	0·21	0·05
VI. Övriga inkomster	2·23	3·34	5·47	2·76	8·27	6·09	4·50	4·95	3·37
Summa	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00	100·00
Utgifter:									
I. Födo- och njutningsämnen	50·85	50·81	49·67	46·35	46·36	53·09	49·05	50·64	46·42
1. Matvaror	49·47	48·93	47·22	44·08	44·24	52·63	47·03	48·80	44·08
A. animaliska	27·93	26·06	26·59	24·38	23·96	27·54	25·74	26·44	24·61
AA. kött	6·91	6·62	6·78	6·66	6·35	6·48	6·65	6·61	6·76
a. färskt kött	4·72	4·94	5·02	4·72	4·58	4·50	4·82	4·62	5·21
oxkött	1·96	2·21	1·94	1·93	1·63	2·18	1·97	1·91	2·10
kalvkött	0·59	0·43	0·74	0·56	0·67	0·43	0·58	0·59	0·57
får- och lammkött	0·28	0·27	0·34	0·42	0·34	0·41	0·34	0·35	0·31
fläsk	1·24	1·69	1·56	1·43	1·47	1·02	1·50	1·33	1·83
annat färskt kött	0·33	0·29	0·37	0·25	0·33	0·35	0·31	0·32	0·30
organ, ben och blod	0·32	0·05	0·07	0·13	0·14	0·11	0·12	0·12	0·10
b. konserverat kött	2·19	1·68	1·76	1·94	1·77	1·98	1·83	1·99	1·55
nötkött	0·06	0·11	0·11	0·26	0·10	0·60	0·15	0·18	0·10
fläsk	2·13	1·57	1·65	1·68	1·67	1·38	1·68	1·81	1·45
BB. charkuterivaror	3·29	2·38	2·56	2·80	2·16	2·98	2·58	2·73	2·31
a. kory och sylta	2·56	1·83	1·94	1·94	1·41	2·69	1·91	2·00	1·75
b. färdigl. mat o. uppskuret . .	0·73	0·55	0·62	0·86	0·75	0·29	0·67	0·73	0·56
CC. fisk	1·41	1·36	1·30	0·95	1·14	1·88	1·25	1·23	1·30
a. färsk fisk	0·87	0·77	0·82	0·57	0·64	1·01	0·73	0·71	0·80
sill	0·12	0·13	0·13	0·05	0·09	0·28	0·11	0·12	0·11
strömming	0·18	0·17	0·16	0·11	0·14	0·33	0·15	0·16	0·15
annan färsk fisk	0·57	0·47	0·53	0·41	0·41	0·40	0·47	0·43	0·54
b. konserverad fisk	0·54	0·59	0·48	0·38	0·50	0·87	0·52	0·52	0·50
salt sill	0·43	0·48	0·38	0·27	0·34	0·59	0·39	0·40	0·38
salt strömming	—	0·00	—	0·00	0·00	0·02	0·00	0·00	0·00
kabeljo	0·03	0·03	0·02	0·04	0·05	0·08	0·04	0·03	0·04
annan fisk	0·08	0·08	0·08	0·07	0·11	0·18	0·09	0·09	0·08
DD. konserver	0·20	0·15	0·17	0·12	0·16	0·16	0·16	0·14	0·18
EE. lantushålln.-prod. o. d. . .	16·09	15·50	15·76	13·82	14·09	16·04	15·07	15·69	14·03
a. mjölk och grädde	7·72	6·97	7·06	5·66	6·12	5·82	6·60	6·81	6·27
grädde	0·50	0·47	0·50	0·39	0·38	0·36	0·44	0·45	0·43
oskummad mjölk	6·46	5·44	5·69	4·72	5·11	4·65	5·36	5·45	5·23
skummad mjölk	0·76	1·06	0·87	0·55	0·63	0·81	0·80	0·91	0·61
b. smör	4·29	4·14	4·41	4·12	4·34	4·59	4·27	4·59	3·72
c. margarin	0·63	0·72	0·47	0·42	0·68	1·55	0·62	0·57	0·71
d. ost	1·16	1·66	1·55	1·27	1·09	1·83	1·42	1·57	1·15

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
e. ägg	10.86	8.84	11.96	13.16	8.61	10.32	10.56	9.87	12.02
f. fett och flott	2.03	2.30	1.69	2.24	3.43	1.88	2.30	2.26	2.37
FF. övr. animaliska matv.	0.13	0.25	0.09	0.20	0.36	—	0.20	0.22	0.16
B. vegetabiliska	121.14	126.83	124.03	128.74	131.12	136.07	127.14	126.28	128.95
AA. bröd	¹ 28.90	² 25.37	³ 24.87	⁴ 38.00	⁵ 28.06	⁶ 10.23	⁷ 27.77	⁸ 26.89	⁹ 29.64
a. rågröd, hårt	1.89	1.67	2.97	2.86	2.68	1.13	2.34	1.94	3.18
b. rågröd, mjukt	14.53	15.11	9.89	20.88	15.27	5.86	14.64	14.31	15.36
c. vetebröd	1.14	2.08	2.47	2.07	1.24	0.68	1.88	1.89	1.86
d. annat matbröd	—	0.01	0.01	—	—	—	0.00	0.00	0.01
e. skorpor	4.59	2.63	4.16	5.97	2.02	1.16	3.62	3.78	3.28
f. kaffebröd, bakelser o. d.	6.04	3.72	5.12	5.95	6.13	0.78	4.93	4.65	5.51
BB. mjöl	27.92	31.77	30.13	23.21	31.70	44.43	29.96	31.13	27.49
a. vete	15.73	15.97	13.97	14.00	15.78	19.50	15.26	15.35	15.05
b. råg	11.44	14.77	15.05	8.15	15.07	24.47	13.73	14.81	11.46
c. annat	0.75	1.03	1.11	1.06	0.85	0.46	0.97	0.97	0.98
CC. gryn	4.52	4.59	5.66	4.29	5.08	6.47	4.92	4.75	5.27
a. havre	3.53	3.27	4.24	3.22	3.43	5.18	3.60	3.45	3.92
b. ris	0.73	1.00	1.09	0.82	1.39	1.17	1.03	1.01	1.08
c. andra	0.26	0.32	0.33	0.25	0.26	0.12	0.29	0.29	0.27
DD. gröns., frukt, bär m. m.	21.60	20.45	20.73	20.91	22.53	17.22	20.90	20.56	21.63
a. arter, gula, gröna	0.85	0.48	0.54	0.52	0.68	0.64	0.57	0.57	0.59
b. bruna bönor	0.52	0.43	0.42	0.47	0.47	0.26	0.44	0.44	0.45
c. grönsaker, rotfrukter	3.36	3.08	3.21	3.21	4.12	3.71	3.36	3.35	3.36
d. potatis	7.22	8.11	6.13	5.92	8.09	7.08	7.13	7.00	7.40
e. frukt och bär	9.65	8.35	10.43	10.80	9.17	5.53	9.40	9.20	9.83
EE. socker och sirap	20.24	23.75	22.49	22.23	23.32	30.96	23.10	22.56	24.22
a. socker	18.92	22.23	20.94	21.10	21.87	28.32	21.63	21.10	22.73
b. sirap	1.32	1.52	1.55	1.13	1.45	2.64	1.47	1.46	1.49
FF. kaffe	11.46	14.12	14.91	14.20	14.55	16.80	14.24	14.14	14.46
GG. te, choklad	2.52	2.89	1.82	1.83	1.61	6.00	2.35	2.38	2.30
HH. kryddor	1.65	1.51	1.73	1.65	2.09	3.24	1.77	1.71	1.88
KK. övriga vegetabil. matv.	2.33	2.38	1.69	2.42	2.18	0.72	2.13	2.16	2.06
2. Dryckesvaror	3.09	4.02	5.28	6.26	6.93	1.10	4.94	4.31	6.18
A. brännvin, spirituosa	1.89	1.56	1.49	2.81	4.17	—	2.15	1.69	3.06
B. öl, porter o. dyl.	0.13	0.36	0.38	0.71	1.28	—	0.53	0.34	0.91
C. svagdricka, läskedrycker	1.07	2.10	3.41	2.74	1.48	1.10	2.26	2.28	2.21
3. Tobak, snus, cigarrer m. m.	2.12	3.30	2.68	3.53	3.74	1.26	3.07	2.79	3.62
4. Förtäring utom hemmet	2.57	3.14	6.75	5.06	3.06	0.16	4.07	3.27	5.65
A. måltider	1.86	2.70	6.02	4.06	2.55	—	3.44	2.68	4.94
B. annan förtäring	0.71	0.44	0.73	1.00	0.51	0.16	0.63	0.59	0.71
II. Bostad	78.06	66.43	66.82	67.18	59.41	42.86	65.65	61.18	74.43
1. hyra	77.31	65.67	66.24	66.54	59.12	42.86	64.96	60.87	73.30
2. reparationer, flyttn.-kostn. o. d.	0.75	0.76	0.58	0.64	0.29	—	0.59	0.31	1.13
III. Bränsle och lyse	35.84	27.75	¹⁰ 27.50	28.39	25.66	22.08	¹¹ 27.96	26.77	¹² 30.39
1. ved	21.61	16.27	15.08	16.54	15.49	13.34	16.28	14.93	19.05
A. björkved	12.32	8.27	7.60	9.34	10.27	8.29	9.02	8.22	10.67
B. barrved	5.71	3.32	1.99	3.77	1.96	5.05	3.17	3.06	3.39
C. annan ved och torv	3.58	4.68	5.49	3.43	3.26	—	4.09	3.65	4.99
2. kol och koks	2.15	1.14	0.98	1.26	0.88	0.48	1.06	1.02	1.16
3. gas	4.71	4.34	5.46	4.59	4.21	—	4.47	5.01	3.37
4. fotogen	6.26	4.33	2.38	3.10	2.70	6.78	3.67	3.98	3.02
5. elektriskt ljus	—	0.87	1.76	2.09	2.09	0.79	1.42	1.01	2.25
6. annat lyse	1.11	0.80	0.76	0.81	0.79	0.69	0.82	0.82	0.81

¹ Därav baklön 0.71 kr.

² » » 0.15 »

³ » » 0.25 »

⁴ » » 0.27 »

⁵ » » 0.72 »

⁶ Därav baklön 0.62 kr.

⁷ » » 0.36 »

⁸ » » 0.32 »

⁹ » » 0.44 »

¹⁰ Därav centralvärme 1.08 kr.

¹¹ » » 0.24 »

¹² » » 0.73 »

TAB. 2 (forts.). INKOMSTER OCH UTGIFTER I MEDEL TAL PER KONSUMTIONSENHET. 83

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	%	%	%	%	%	%		%	%
e. ägg	1·93	1·60	1·99	2·01	1·33	1·90	1·77	1·75	1·82
f. fett och flott	0·36	0·41	0·28	0·34	0·53	0·35	0·39	0·40	0·36
FF. övr. animaliska matv.	0·03	0·05	0·02	0·03	0·06	—	0·03	0·04	0·03
B. vegetabiliska	21·54	22·87	20·63	19·70	20·28	25·09	21·29	22·36	19·47
AA. bröd	¹ 5·14	² 4·57	³ 4·14	³ 5·82	⁴ 4·34	⁵ 1·89	⁶ 4·65	⁶ 4·76	⁷ 4·48
a. rågröd, hårt	0·34	0·30	0·50	0·44	0·42	0·21	0·39	0·34	0·48
b. rågröd, mjukt	2·58	2·72	1·65	3·20	2·36	1·08	2·45	2·54	2·32
c. vetebröd	0·20	0·38	0·41	0·32	0·19	0·13	0·31	0·33	0·28
d. annat matbröd	—	0·00	0·00	—	—	—	0·00	0·00	0·00
e. skorpor	0·82	0·47	0·69	0·91	0·31	0·21	0·61	0·67	0·50
f. kaffebröd, bakelser o. d.	1·07	0·67	0·85	0·91	0·95	0·14	0·33	0·32	0·33
BB. mjöl	4·96	5·73	5·01	3·55	4·90	8·19	5·02	5·51	4·15
a. vete	2·80	2·88	2·33	2·14	2·44	3·59	2·56	2·72	2·27
b. råg	2·03	2·66	2·50	1·25	2·33	4·52	2·30	2·62	1·73
c. annat	0·13	0·19	0·18	0·16	0·13	0·08	0·16	0·17	0·15
CC. gryn	0·80	0·83	0·94	0·66	0·79	1·19	0·82	0·84	0·79
a. havre	0·63	0·59	0·71	0·49	0·53	0·95	0·60	0·61	0·59
b. ris	0·13	0·18	0·18	0·13	0·22	0·22	0·17	0·18	0·16
c. andra	0·04	0·06	0·05	0·04	0·04	0·02	0·05	0·05	0·04
DD. gröns., frukt, bär m. m.	3·84	3·69	3·45	3·20	3·48	3·17	3·50	3·64	3·27
a. örter, gula, gröna	0·15	0·09	0·09	0·08	0·10	0·12	0·10	0·10	0·09
b. bruna bönor	0·09	0·08	0·07	0·07	0·07	0·05	0·07	0·08	0·07
c. grönsaker, rotfrukter	0·60	0·56	0·53	0·49	0·64	0·68	0·56	0·59	0·51
d. potatis	1·28	1·46	1·02	0·91	1·25	1·30	1·19	1·24	1·12
e. frukt och bär	1·72	1·50	1·74	1·65	1·42	1·02	1·58	1·63	1·48
EE. socker och sirap	3·60	4·28	3·74	3·40	3·61	5·71	3·87	4·00	3·66
a. socker	3·36	4·01	3·48	3·23	3·38	5·22	3·62	3·74	3·43
b. sirap	0·24	0·27	0·26	0·17	0·23	0·49	0·25	0·26	0·23
FF. kaffe	2·04	2·55	2·48	2·17	2·25	3·10	2·38	2·51	2·18
GG. te, choklad	0·45	0·52	0·30	0·28	0·25	1·11	0·39	0·42	0·35
HH. kryddor	0·29	0·27	0·29	0·25	0·32	0·60	0·30	0·30	0·28
KK. övriga vegetabil. matv.	0·42	0·43	0·28	0·37	0·34	0·13	0·36	0·38	0·31
2. Dryckesvaror	0·55	0·72	0·88	0·96	1·07	0·20	0·33	0·76	0·93
A. brännvin, spirituosa	0·34	0·28	0·25	0·43	0·64	—	0·36	0·30	0·46
B. öl, porter o. dyl.	0·02	0·06	0·06	0·11	0·20	—	0·09	0·06	0·14
C. svagdricka, läskedrycker	0·19	0·38	0·57	0·42	0·23	0·20	0·38	0·40	0·33
3. Tobak, snus, cigarrer m. m.	0·37	0·59	0·45	0·54	0·58	0·23	0·51	0·50	0·55
4. Förtäring utom hemmet	0·46	0·57	1·12	0·77	0·47	0·03	0·68	0·58	0·86
A. måltider	0·33	0·49	1·00	0·62	0·39	—	0·58	0·48	0·75
B. annan förtäring	0·13	0·08	0·12	0·15	0·08	0·03	0·10	0·10	0·11
II. Bostad	13·88	11·98	11·12	10·28	9·19	7·90	10·98	10·83	11·24
1. hyra	13·75	11·84	11·02	10·18	9·15	7·90	10·88	10·78	11·07
2. reparationer, flyttm.-kostn. o. d.	0·13	0·14	0·10	0·10	0·04	—	0·10	0·05	0·17
III. Bränsle och lyse	6·37	5·00	⁸ 4·58	4·34	3·97	4·07	⁹ 4·68	4·74	¹⁰ 4·59
1. ved	3·84	2·93	2·51	2·53	2·40	2·46	2·72	2·64	2·88
A. björkved	2·19	1·49	1·27	1·43	1·59	1·53	1·51	1·45	1·61
B. barrved	1·01	0·60	0·33	0·58	0·30	0·93	0·53	0·54	0·51
C. annan ved och torv	0·64	0·84	0·91	0·52	0·51	—	0·68	0·65	0·76
2. kol och koks	0·38	0·21	0·16	0·19	0·06	0·09	0·18	0·18	0·18
3. gas	0·84	0·78	0·91	0·70	0·65	—	0·75	0·89	0·51
4. fotogen	1·11	0·78	0·40	0·48	0·42	1·25	0·61	0·70	0·46
5. elektriskt ljus	—	0·16	0·29	0·32	0·32	0·14	0·24	0·18	0·34
6. annat lyse	0·20	0·14	0·13	0·12	0·12	0·13	0·14	0·15	0·12

¹ Därav baklön 0·13 %
² » » 0·03 »
³ » » 0·04 »

⁴ Därav baklön 0·11 %
⁵ » » 0·12 »
⁶ » » 0·06 »
⁷ » » 0·07 »

⁸ Därav centralvärme 0·18 %
⁹ » » 0·04 »
¹⁰ » » 0·10 »

84 TAB. 2 (forts.). INKOMSTER OCH UTGIFTER I MEDEL TAL PER KONSUMTIONSENHET.

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav	
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.
IV. Inventarier	19.75	17.87	20.85	26.42	22.11	10.40	20.58	18.09	25.49
1. möbler, sängkläder	11.83	6.64	9.77	13.56	13.46	5.21	10.11	8.34	13.58
2. kökssaker, servis	4.27	4.09	4.43	4.92	3.39	2.33	4.14	3.89	4.63
3. övriga inventarier	3.65	7.14	6.65	7.94	5.26	2.86	6.33	5.86	7.28
V. Beklädnad	58.69	76.68	84.86	105.14	99.02	69.92	84.95	77.43	99.78
1. kläder, lagn. o. sybebor	39.46	53.56	58.70	74.13	71.59	44.53	59.38	53.62	70.74
2. skodon	19.23	23.12	26.16	31.01	27.43	25.39	25.57	23.81	29.04
VI. Tvätt och renhållning	7.52	7.67	8.50	9.53	9.26	9.76	8.51	8.12	9.28
1. tvätt och strykning	2.82	1.74	2.89	3.76	3.07	3.10	2.73	2.34	3.49
2. tvål, såpa, soda, puts m. o. d.	4.70	5.93	5.61	5.77	6.19	6.66	5.78	5.78	5.79
VII. Hygien	6.16	8.29	10.91	8.20	7.36	15.23	8.78	8.64	9.07
1. sjukvård	5.14	6.77	7.85	5.86	5.34	14.26	6.77	6.90	6.54
2. hälsovård	1.02	1.52	3.06	2.34	2.02	0.97	2.01	1.74	2.53
A. bad	0.25	0.47	1.25	1.25	0.78	0.23	0.79	0.58	1.22
B. rakning, klippning	0.48	0.84	1.31	0.74	1.01	0.35	0.90	0.89	0.91
C. övrigt	0.29	0.21	0.50	0.35	0.23	0.39	0.32	0.27	0.40
VIII. Utgift för intellekt. ändamål	6.55	5.65	10.47	10.44	24.24	19.67	11.24	8.86	15.92
1. barnens skolgång	0.06	0.81	5.54	3.63	16.67	18.67	5.59	3.72	9.29
2. övriga studier	—	0.04	0.09	1.32	1.53	—	0.51	0.07	1.37
3. tidsningar, läsning o. d.	6.49	4.80	4.84	5.49	6.04	1.00	5.14	5.07	5.26
IX. Fören- o. försäkringsavg.	24.04	18.61	22.05	20.34	30.18	30.13	22.58	21.07	25.56
1. fackföreningar o. d.	2.51	2.53	1.93	1.03	3.60	—	2.20	2.43	1.73
2. övriga föreningar	0.63	0.24	0.56	1.69	2.20	—	0.91	0.76	1.21
3. sjuk- o. begravningskassor	9.29	5.62	8.02	5.43	6.87	2.93	6.57	7.41	4.92
4. liv- och kapitalförsäkring	10.25	8.86	10.04	11.06	14.38	13.90	10.75	8.74	14.72
5. olycksfallsförsäkring	0.11	0.46	0.44	0.20	1.30	—	0.49	0.07	1.32
6. brandförsäkring	1.25	0.75	1.06	0.93	0.53	2.35	0.93	0.95	0.91
7. avgift för pensioner etc.	—	0.15	—	—	1.30	10.95	0.73	0.71	0.75
X. Gåvor, understöd t. anhöriga	7.28	7.24	8.95	13.84	12.67	2.78	9.46	9.17	10.04
XI. Skatter	13.02	18.98	20.23	32.41	29.81	9.80	22.36	20.18	26.64
XII. Nöjen och förströelser	4.28	2.76	4.26	4.19	4.59	0.65	3.70	2.99	5.10
XIII. Resor	9.44	6.16	9.99	9.78	11.11	12.96	9.06	8.01	11.13
1. arbets-, torg-, skolresor o. d.	1.66	1.47	1.30	1.74	1.92	1.42	1.57	1.73	1.25
2. andra resor	7.78	4.69	8.69	8.04	9.19	11.54	7.49	6.28	9.88
XIV. Ränta å lån	0.09	0.65	1.57	0.22	3.07	1.92	1.16	0.67	2.13
XV. Telef- post- o. skrivutensil.	1.97	1.31	1.57	1.96	1.53	1.47	1.59	1.57	1.64
XVI. Lottsedlar	1.48	2.33	2.12	2.95	2.47	0.44	2.25	2.41	1.91
XVII. Utgifter för tjänare	—	1.16	0.02	3.38	0.65	1.35	1.11	0.28	2.74
XVIII. Övriga utgifter	2.30	3.22	1.85	6.25	3.64	3.14	3.42	3.31	3.63
Summa utgifter	562.49	554.53	601.07	653.59	646.51	542.62	597.20	564.72	662.30
Balans (översk. = + undersk. = —)	+13.92	+14.19	-9.80	+7.57	-2.71	-30.28	+2.94	+5.47	-2.32
Kont. behålln. o. bokföringsposter:									
På inkomstsidan	32.07	31.92	52.34	72.53	74.53	66.80	52.23	43.80	69.72
kontant vid årets början	4.30	9.31	10.68	14.16	6.18	1.35	9.08	6.72	13.99
upptagna lån el. ann. gjord skuld	7.41	12.37	22.59	15.05	53.17	44.51	22.94	16.95	35.35
uttaget ur bank	13.86	8.75	17.67	32.90	11.88	20.84	16.46	16.53	16.31
återbekomna utlånta medel	6.50	1.49	1.40	10.42	3.30	0.10	3.75	3.60	4.07
På utgiftssidan	45.99	46.11	42.54	80.10	71.82	36.52	55.17	49.27	67.40
kontant vid årets slut	6.12	10.04	10.79	12.43	7.59	4.25	9.57	8.26	12.27
återbetalda lån och andra skulder	8.87	15.19	18.01	25.74	48.40	32.27	23.42	16.14	38.52
insatt i bank	27.65	18.37	11.45	32.00	14.94	—	18.73	21.44	13.11
utlånat	3.35	2.51	2.29	9.93	0.89	—	3.45	3.43	3.50
Balans	-13.92	-14.19	+9.80	-7.57	+2.71	+30.28	-2.94	-5.47	+2.32

	Årsutgift, kronor						Samtliga hushåll	Därav		
	Under 1 250	1 250—1 500	1 500—1 750	1 750—2 000	2 000—2 500	2 500—3 000		arbetarhushåll	lägre tjänstemanna-hushåll	
	%	%	%	%	%	%		%	%	%
IV. Inventarier	3.51	3.22	3.47	4.04	3.42	1.92	3.45	3.20	3.85	
1. möbler, sängkläder	2.10	1.20	1.62	2.08	2.08	0.96	1.69	1.47	2.05	
2. kökssaker, servis	0.76	0.74	0.74	0.75	0.53	0.43	0.70	0.69	0.70	
3. övriga inventarier	0.65	1.28	1.11	1.21	0.81	0.53	1.06	1.04	1.10	
V. Beklädnad	10.44	13.83	14.12	16.08	15.31	12.89	14.22	13.71	15.06	
1. kläder, lagn. o. sybehör	7.02	9.66	9.77	11.34	11.07	8.21	9.94	9.49	10.68	
2. skodon	3.42	4.17	4.35	4.74	4.24	4.68	4.28	4.22	4.38	
VI. Tvätt och renhållning	1.34	1.38	1.41	1.46	1.43	1.80	1.43	1.44	1.40	
1. tvätt och strykning	0.50	0.31	0.48	0.58	0.47	0.57	0.46	0.42	0.53	
2. tvål, såpa, soda, puts m. o. d.	0.84	1.07	0.93	0.88	0.96	1.23	0.97	1.02	0.87	
VII. Hygien	1.09	1.49	1.82	1.26	1.14	2.81	1.47	1.53	1.37	
1. sjukvård	0.91	1.22	1.31	0.90	0.83	2.63	1.13	1.22	0.99	
2. hälsovård	0.18	0.27	0.51	0.36	0.31	0.18	0.34	0.31	0.38	
A. bad	0.04	0.08	0.21	0.19	0.12	0.04	0.13	0.10	0.18	
B. rakning, klippning	0.09	0.15	0.22	0.12	0.16	0.07	0.15	0.16	0.14	
C. övrigt	0.05	0.04	0.08	0.05	0.03	0.07	0.06	0.05	0.06	
VIII. Utgift för intellekt. ändamål	1.16	1.02	1.74	1.60	3.75	3.62	1.88	1.57	2.40	
1. barnens skolgång	0.01	0.15	0.92	0.56	2.58	3.44	0.94	0.66	1.40	
2. övriga studier	—	0.01	0.01	0.20	0.24	—	0.08	0.01	0.21	
3. tidningar, läsning o. d.	1.15	0.86	0.81	0.84	0.93	0.18	0.86	0.90	0.79	
IX. Fören- o. försäkringsavg.	4.27	3.36	3.67	3.11	4.67	5.55	3.78	3.73	3.86	
1. fackföreningar o. d.	0.45	0.46	0.32	0.16	0.56	—	0.37	0.43	0.26	
2. övriga föreningsr	0.11	0.04	0.09	0.26	0.34	—	0.15	0.13	0.18	
3. sjuk- o. begravningskassor	1.65	1.01	1.34	0.83	1.06	0.54	1.10	1.31	0.74	
4. liv- och kapitalförsäkring	1.82	1.60	1.67	1.69	2.23	2.56	1.80	1.55	2.22	
5. olycksfallsförsäkring	0.02	0.08	0.07	0.03	0.20	—	0.08	0.01	0.20	
6. brandförsäkring	0.22	0.14	0.18	0.14	0.08	0.43	0.16	0.17	0.14	
7. avgift för pensioner etc.	—	0.03	—	—	0.20	2.02	0.12	0.13	0.12	
X. Gåvor, understöd t. anhöriga	1.29	1.31	1.49	2.12	1.96	0.51	1.58	1.62	1.52	
XI. Skatter	2.32	3.42	3.36	4.96	4.61	1.80	3.74	3.57	4.02	
XII. Nöjen och förströelser	0.76	0.50	0.71	0.64	0.71	0.12	0.62	0.53	0.77	
XIII. Resor	1.68	1.11	1.66	1.50	1.72	2.39	1.52	1.42	1.68	
1. arbets-, torg-, skolresor o. d.	0.30	0.27	0.22	0.27	0.30	0.26	0.26	0.31	0.19	
2. andra resor	1.38	0.84	1.44	1.23	1.42	2.13	1.26	1.11	1.49	
XIV. Ränta å lån	0.02	0.12	0.26	0.03	0.48	0.35	0.19	0.12	0.32	
XV. Telef., post- o. skrivutensil.	0.35	0.24	0.26	0.30	0.24	0.27	0.27	0.28	0.25	
XVI. Lottsedlar	0.26	0.42	0.35	0.45	0.38	0.08	0.38	0.43	0.29	
XVII. Utgifter för tjänare	—	0.21	0.00	0.52	0.10	0.25	0.19	0.05	0.41	
XVIII. Övriga utgifter	0.41	0.58	0.31	0.96	0.56	0.58	0.57	0.59	0.55	
Summa utgifter	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	
Balans (översk. = + undersk. = —)	+2.48	+2.56	-1.63	+1.16	-0.41	-5.58	+0.49	+0.97	-0.35	
Kont. behålln. o. bokföringsposter:										
På inkomstsidan	5.70	5.76	8.71	11.10	11.52	12.31	8.75	7.76	10.53	
kontant vid årets början	0.76	1.68	1.78	2.17	0.95	0.25	1.52	1.19	2.11	
upptagna lån el. ann. gjord skuld uttaget ur bank	1.32	2.23	3.76	2.30	8.22	8.20	3.84	3.00	5.34	
återbetomma utlånta medel	2.46	1.58	2.94	5.03	1.84	3.84	2.76	2.93	2.46	
På utgiftssidan	8.18	8.32	7.08	12.26	11.11	6.73	9.24	8.73	10.18	
kontant vid årets slut	1.09	1.81	1.80	1.90	1.17	0.78	1.60	1.46	1.85	
återbetalta lån och andra skulder insatt i bank	1.58	2.74	3.00	3.94	7.49	5.95	3.92	2.86	5.82	
utlånat	4.91	3.32	1.90	4.90	2.31	—	3.14	3.80	1.98	
utlånat	0.60	0.45	0.38	1.52	0.14	—	0.58	0.61	0.53	
Balans	-2.48	-2.56	+1.63	-1.16	+0.41	+5.58	-0.49	-0.97	+0.35	

Tab. 3. Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag i medeltal per hushåll.

	Kvan- titet	Årsutgift, kronor						Samt- liga hushåll	Därav	
		Under 1 250	1 250— 1 500	1 500— 1 750	1 750— 2 000	2 000— 2 500	2 500— 3 000		arbetar- hushåll	lägre tjänste- manna- hushåll
I. Matvaror:										
1. kött	kg.	59.02	75.44	89.83	103.48	109.90	124.85	86.96	82.98	94.77
A. färskt kött	>	40.47	56.76	67.29	74.01	78.94	87.20	63.56	58.35	73.80
oxkött	>	19.17	26.04	27.12	31.16	31.02	46.17	27.40	25.73	30.68
kalvkött	>	6.78	6.75	13.29	11.50	14.09	9.03	10.02	9.85	10.35
får- o. lammkött	>	2.57	3.39	4.98	8.12	6.29	9.40	4.97	4.76	5.39
fläsk	>	11.95	20.58	21.90	23.23	27.54	22.60	21.17	18.01	27.38
B. konserverat kött	>	18.55	18.68	22.54	29.47	30.96	37.15	23.40	24.63	20.97
nötkött	>	0.50	1.19	1.35	3.85	1.51	8.95	1.82	2.08	1.32
fläsk	>	18.05	17.49	21.19	25.62	29.45	28.20	21.58	22.55	19.65
2. fisk: salt sill	>	13.00	17.23	16.29	13.59	21.29	40.00	16.90	16.25	18.17
kabeljo	>	0.67	0.77	0.56	1.30	2.48	4.30	1.11	0.97	1.37
3. mjölk	l.	713.98	823.40	958.45	894.19	1101.77	1461.50	902.03	918.53	869.61
oskummad mjölk	>	566.66	579.89	712.08	709.26	864.68	1017.00	676.56	664.89	699.50
skummad mjölk	>	147.32	243.51	246.37	184.93	237.09	444.50	225.47	253.64	170.11
4. smör	kg.	23.33	27.50	34.46	38.62	46.57	60.15	33.67	35.01	31.04
5. margarin	>	4.86	6.98	5.35	5.66	10.23	33.05	7.14	6.46	8.48
6. ost	>	9.51	17.08	18.32	17.74	16.64	35.89	16.88	18.24	14.21
7. ägg	st.	346	345	506	622	472	824	456	434	500
8. bröd: rågbröd, hårt	kg.	7.10	8.94	15.58	16.33	17.14	13.90	12.63	11.12	15.59
rågbröd, mjukt	>	64.87	83.00	59.24	137.95	116.91	65.82	88.96	89.00	88.86
vetebröd	>	4.59	10.33	13.37	12.32	8.53	6.90	10.30	10.60	9.73
skorpor	>	9.61	6.76	11.69	18.48	7.24	6.11	10.30	11.02	8.90
9. mjöl	>	197.33	272.85	289.88	234.81	384.21	792.25	286.64	306.48	247.64
vetemjöl	>	105.18	128.81	125.58	137.41	179.70	326.00	137.67	142.22	128.73
rågmjöl	>	88.86	137.93	156.54	90.20	197.42	458.50	142.50	157.72	112.59
potatismjöl	>	2.21	4.26	3.08	4.78	5.75	1.50	3.96	4.24	3.41
havremjöl	>	0.99	1.14	1.97	1.95	0.95	1.00	1.42	1.27	1.69
ej spec. mjöl	>	0.09	0.71	2.71	0.47	0.39	5.25	1.09	1.03	1.22
10. gryn	>	23.85	30.27	40.37	33.96	45.09	86.33	35.52	34.88	36.78
havregryn	>	19.61	23.21	32.40	27.06	33.13	73.00	27.88	27.23	29.16
risgryn	>	3.10	5.34	5.98	5.01	10.08	12.00	5.90	5.91	5.88
korngryn	>	0.21	0.42	0.55	0.87	0.45	—	0.49	0.33	0.81
mannagryn	>	0.59	0.86	1.01	0.45	0.82	1.25	0.79	0.99	0.40
ej spec. gryn	>	0.34	0.44	0.43	0.57	0.61	0.08	0.46	0.42	0.53
11. ärter, gula, gröna	>	5.30	3.80	4.69	5.09	7.23	10.40	5.01	5.05	4.92
12. bruna bönor	>	2.13	2.29	2.41	2.94	3.55	2.75	2.58	2.61	2.53
13. potatis	l.	378.09	521.75	440.42	469.27	736.00	991.50	514.58	523.26	497.52
14. socker	kg.	58.73	84.93	88.02	96.98	117.20	229.43	91.85	91.79	91.97
15. kaffe	>	10.38	16.87	18.05	19.77	22.87	38.23	18.07	18.42	17.38
II. Drycker:										
1. maldrycker (öl, porter)	l.	0.67	2.15	2.19	3.40	10.76	—	3.24	1.91	5.84
2. vin	>	—	0.02	0.04	0.13	0.06	—	0.05	0.02	0.09
3. brännvin o. spirituosa	>	2.55	2.25	2.50	4.09	8.64	—	3.43	2.63	5.00
III. Bränsle och lyse:										
1. ved	famn	2.03	1.60	1.43	2.32	2.37	4.25	1.90	1.79	2.14
björkved	>	1.26	1.03	1.04	1.41	1.87	2.25	1.26	1.19	1.42
barrved	>	0.77	0.57	0.39	0.91	0.50	2.00	0.64	0.60	0.72
2. kol	hl.	0.09	0.23	0.74	—	—	1.25	0.45	0.17	1.02
3. koks	>	2.55	1.52	0.95	1.73	0.91	—	1.45	1.68	1.00
4. gas	kbm.	97.27	112.11	159.89	142.83	160.23	—	129.67	147.17	95.29
5. fotogen	l.	70.95	60.56	36.92	51.67	54.05	195.50	57.42	63.67	45.14
6. elektrisk kraft	kilow.	—	7.05	16.13	20.43	24.78	13.00	12.89	9.29	19.98

Tab. 4. Konsumerade kvantiteter av vissa varuslag i medeltal per konsumtionsenhet.

	Kvan- titet	Årsutgift, kronor						Samt- liga hushåll	Därav	
		Under 1 250	1 250— 1 500	1 500— 1 750	1 750— 2 000	2 000— 2 500	2 500— 3 000		arbetar- hushåll	lägre tjänste- manna- hushåll
I. Matvaror:										
1. kött	kg.	29.37	30.53	33.33	34.80	31.90	24.62	31.81	29.64	36.40
A. färskt kött	>	20.14	22.97	24.97	24.89	22.91	17.27	23.25	20.84	28.35
oxkött	>	9.54	10.54	10.06	10.48	9.01	9.14	10.02	9.19	11.78
kalvkött	>	3.37	2.73	4.93	3.87	4.09	1.79	3.67	3.52	3.98
får- o. lammkött	>	1.28	1.37	1.85	2.73	1.82	1.86	1.82	1.70	2.07
fläsk	>	5.95	8.33	8.13	7.81	7.99	4.48	7.74	6.43	10.52
B. konserverat kött	>	9.23	7.56	8.36	9.91	8.99	7.35	8.56	8.80	8.05
nötkött	>	0.25	0.48	0.50	1.30	0.44	1.77	0.67	0.74	0.50
fläsk	>	8.98	7.08	7.86	8.61	8.55	5.58	7.89	8.06	7.55
2. fisk: salt sill	>	6.47	6.97	6.05	4.57	6.18	7.92	6.18	5.80	6.98
kabeljo	>	0.33	0.31	0.21	0.44	0.72	0.85	0.40	0.35	0.53
3. mjölk	l.	355.37	333.17	355.68	300.74	319.77	289.41	329.97	328.05	334.02
oskummad mjölk	>	282.05	234.64	264.25	238.54	250.96	201.39	247.49	237.46	268.68
skummad mjölk	>	73.32	98.53	91.43	62.20	68.81	88.02	82.48	90.59	65.34
4. smör	kg.	11.71	11.13	12.79	12.99	13.52	11.91	12.32	12.50	11.92
5. margarin	>	2.42	2.82	1.99	1.90	2.97	6.54	2.61	2.31	3.26
6. ost	>	4.73	6.91	6.80	5.97	4.83	7.11	6.18	6.51	5.46
7. ägg	st.	172	140	188	209	137	163	167	155	192
8. bröd: rågbröd, hårt	kg.	3.54	3.62	5.78	5.49	4.97	2.75	4.62	3.97	5.99
rågbröd, mjukt	>	32.29	33.59	21.98	46.40	33.93	13.03	32.54	31.79	34.13
vetebröd	>	2.29	4.18	4.96	4.14	2.47	1.37	3.77	3.79	3.74
skorpor	>	4.78	2.74	4.34	6.22	2.10	1.21	3.77	3.93	3.42
9. mjöl	>	98.22	110.40	107.57	78.97	111.51	156.88	104.86	109.46	95.12
vetemjöl	>	52.35	52.12	46.60	46.21	52.15	64.55	50.36	50.79	49.45
rågmjöl	>	44.23	55.81	58.09	30.33	57.30	90.79	52.13	56.33	43.24
potatismjöl	>	1.10	1.72	1.15	1.61	1.67	0.30	1.45	1.51	1.31
havremjöl	>	0.49	0.46	0.73	0.66	0.28	0.20	0.52	0.46	0.65
ej spec. mjöl	>	0.05	0.29	1.00	0.16	0.11	1.04	0.40	0.37	0.47
10. gryn	>	11.87	12.25	14.98	11.42	13.09	17.10	13.00	12.46	14.12
havregryn	>	9.76	9.39	12.02	9.10	9.62	14.46	10.20	9.73	11.20
risgryn	>	1.54	2.16	2.22	1.69	2.92	2.38	2.16	2.11	2.26
korngrön	>	0.10	0.17	0.20	0.29	0.13	—	0.18	0.12	0.31
mannagryn	>	0.30	0.35	0.38	0.15	0.24	0.25	0.29	0.35	0.14
ej spec. gryn	>	0.17	0.18	0.16	0.19	0.18	0.01	0.17	0.15	0.21
11. ärter, gula, gröna	>	2.64	1.54	1.74	1.71	2.10	2.06	1.83	1.80	1.89
12. bruna bönor	>	1.06	0.93	0.89	0.99	1.03	0.54	0.94	0.93	0.97
13. potatis	l.	188.19	211.11	163.44	157.82	213.61	196.34	188.23	186.88	191.10
14. socker	kg.	29.23	34.37	32.66	32.62	34.01	45.43	33.60	32.78	35.33
15. kaffe	>	5.17	6.82	6.70	6.65	6.64	7.57	6.61	6.58	6.68
II. Drycker:										
1. maldrycker (öl, porter)	l.	0.32	0.90	0.85	1.30	3.31	—	1.25	0.74	2.26
2. vin	>	—	0.01	0.01	0.05	0.02	—	0.02	0.01	0.03
3. brännvin o. spirituosa	>	1.24	0.95	0.97	1.57	2.65	—	1.33	1.02	1.94
III. Bränsle och lyse:										
1. ved	famn	0.98	0.62	0.48	0.74	0.62	0.81	0.65	0.60	0.75
björkved	>	0.61	0.40	0.35	0.45	0.49	0.43	0.43	0.40	0.50
barrved	>	0.37	0.22	0.13	0.29	0.13	0.38	0.22	0.20	0.25
2. kol	hl.	0.04	0.09	0.25	—	—	0.24	0.16	0.06	0.36
3. koks	>	1.23	0.59	0.32	0.55	0.24	—	0.50	0.57	0.35
4. gas	kbm.	47.14	43.42	54.44	45.59	42.16	—	44.59	50.05	33.50
5. fotogen	l.	34.38	23.45	12.57	16.49	14.22	37.24	19.75	21.65	15.87
6. elektrisk kraft	kilow.	—	2.73	5.49	6.52	6.52	2.48	4.43	3.16	7.02

THE [illegible] [illegible]

[illegible]

[The following text is extremely faint and illegible due to the quality of the scan. It appears to be a list or a series of entries, possibly names and dates, arranged in columns.]

